05 червня 2018

Еріка Бах, керівник ОРС

Орган розгляду скарг щодо проектів

Європейський банк реконструкції та розвитку

1 Exchange Square, Лондон, Великобританія

E-mail: Bach, Erica <BachE@ebrd.com>

Шановна п.Бах,

Ми, мешканці[1] сіл Оляниця, Заозерне та Клебань у Вінницькій області України. Ми зазнали різноманітного впливу від діяльності ПАТ "Миронівський хлібопродукт" ("МХП" або "Компанія") та його дочірніх підприємств, ТОВ "Вінницька птахофабрика", ТОВ «Вінницька птахофабрика», філія «Внутрішньогосподарський комплекс з виробництва кормів» і ПрАТ «Зернопродукт МХП»[2].

Будівництво та експлуатація агропромислового комплексу МХП у нашій місцевості, а саме його підрозділи Вінницька птахофабрика (ВПФ) та Зернопродукт МХП (далі - «Проект») призвели до різкого збільшення обсягів руху великих вантажівок через наші села, що призвело до пошкодження доріг та прилеглих будинків, а також постійного пилу, шуму та неприємних запахів для жителів уздовж основних магістралей, якими користується МХП. До цих проблем додаються запах та пил від кормової ферми та інших об'єктів, а також від зберігання та розкидання гною на сусідніх полях. Процес громадських консультації був недостатнім, через недостатнє розкриття інформації та тиск представників компанії на підтримку Проекту та придушення будь-яких заперечень. Ми також боїмося додаткових впливів проекту, включаючи забруднення нашого повітря, води та грунту. Рівень води в місцевих колодязях помітно знизився в останні роки, і ми боїмося, що це пов'язано з будівництвом та експлуатацією Вінницької птахофабрики (ВПФ). Крім того, ми побоюємося, що плановане розширення ВПФ, що подвоїтиме його операції, також призведе до додаткових наслідків. МХП не надав нам базову інформацію, яка дозволила б нам зрозуміти повну міру цих та інших впливів та бути впевненими, що діяльність Компанії не буде негативно впливати на наше середовище та здоров'я.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) надав чотири окремі кредити з 2010 року. Останній кредит було надано у грудні 2017 року на будівництво нового заводу з виробництва біогазу, що буде невід'ємною складовою розширення Вінницької птахофабрики.[3] Цей кредит

[1] Додаток 1 містить інформацію про те, як зв’язатись зі скаржниками та нашими радниками.

[2] У цій скарзі термінами МХП та Компанія визначається ПАТ "МХП" загалом та його дочірні компанії. Місцевим мешканцям, що потерпають від їх діяльності, часто важко відрізнити, яка філія МХП несе відповідальність за певну операцію.

[3] Резюме проекту для біогазового заводу (Проект № 49301), http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html. Клієнт проекту Миронівський хлібопродукт / Група МХП.

наразі на стадії видачі. Кредит 2015 року для виробництва зерна та кормів наразі виплачується,[4] в той час за попередніми кредитами завершено виплату.[5]

Наші претензії, перелік політик ЄБРР, які були або можуть порушуватися, детально описані в наступних розділах. Ми вважаємо, що повне вирішення цього питання залишається можливим завдяки конструктивному діалогу між МХП та членами громад, що зазнали впливів. Тому ми просимо розпочати процес вирішення спору. Проте, якщо сторони не зможуть дійти згоди, ми просимо перевести скаргу на процес щодо перегляду відповідності.

Ми також вимагаємо, щоб особи, які підписали цю скаргу, залишались конфіденційними, оскільки ми боїмося, що проти нас можуть вжити негативних дій, якщо наші особисті дані буде розкрито.[6] Ми просимо розглядати цю скаргу як публічну та розмістити на веб-сайті ОРС. Однак ми хочемо, щоб додатки залишалися конфіденційними.

І. Фактичні обставини

а. Компанія

МХП - найбільший виробник курятини в Україні, на його долю припадає 30% промислово виробленого м'яса птиці в країні в 2017 році.[7] Він також є одним із провідних експортерів у країні, його продукти продаються у 63 країнах, у тому числі широко по всьому Європейському Союзу.[8] Вертикально інтегрована бізнес-модель компанії передбачає контроль усіх аспектів виробництва птиці: вирощування сільськогосподарських культур для виробництва курячих кормів; збирання, інкубування та інкубація яєць; вирощування та забій курчат; переробку, розповсюдження та продаж м'яса; перероблення гною в якості добрив для своїх культур. Компанія також контролює додаткові потужності для підтримки своїх операцій, таких як водоочисні споруди та недавно побудований біогазовий завод, а також розширюється на відповідні ринки, включаючи тваринництво, виробництво м'яса та ковбаси.

ЄБРР не є єдиним інвестором в МХП. Міжнарожна фінансова кормпорація (МФК) також надала низку кредитів компанії. Відповідно до опису кредиту від МФК за 2015 рік, МХП виготовив 472,8 тис. тон курячого м'яса та виростив 2 млн. тон сільськогосподарських культур лише в 2013 році[9].

---

[4] Резюме проекту Корпоративний кредит (Проект № 47806), доступне http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-corporate-support-loan.html. Клієнт проекту – Миронівський хлібопродукт / Група МХП

[5] Резюме проекту МХП фермерство (Проект № 45253), доступне http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-farming.html (project client is MHP Group); Резюме проекту МХП (Проект № 41132), доступне http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp.html (клієнт є ПрАТ Миронівський хлібопродукт, компанія Групи МХП).

[6] Для розуміння контексту та причин страхів пререслідувань, див. Додаток 3.

[7] Річний звіт та Рахунки 2017, МХП Агро та Індистріальний холдинг, ст. 7, доступний https://www.mhp.com.ua:8443/library/file/ar-2017-as-210318-final2.pdf.

[8] Європейські країни експорту включають Нідерланди, Францію, Німеччину, Іспанію, Італію, Бельгію, Швейцарію, та Сполучене королівство і Ірландію, крім інших. Теж саме стор. 9.

[9] Проект № 34041, Резюме інвестиційного проекту (SII), "Спонсор проекту та основні акціонери компанії" доступні за https://disclosures.ifc.org/#/projectDetail/SII/34041; Резюме Екологічної та соціальної інформації Проекту 34041, "Опис проекту," доступне за https://disclosures.ifc.org/#/projectDetail/ESRS/34041."

З того часу МХП продовжує розширювати свої операції.[10] До 2017 року МХП розширив виробництво курячого м'яса до 560 000 тон на рік.[11] Компанія контролює близько 370 000 гектарів посівів, що є одним з найбільших земельних банків України.[12] Внаслідок мораторію на продаж сільськогосподарських земель в Україні, що діє з 2001 року,[13] сільськогосподарська діяльність МХП в основному проводиться на ділянках, які здаються в оренду фізичними особами через довгострокові договори оренди.

В той час як вертикально інтегрована модель МХП сприяла її статусу провідного агробізнесу в Україні, масштаби та характер її бізнесу також викликають занепокоєння щодо його соціального та екологічного впливу.[14] Це занепокоєння підкріпляється прикладами неякісних консультацій з громадськістю та недостатньою інформацією щодо операцій МХП, через що тим, хто потерпає від проекту, як ми, доводиться лише здогадуватись про справжній вплив його діяльності.

b. Вінницька птахофабрика та "Зернопродукт"

ВПФ, яку МХП називає найбільшою птахівною фермою в Європі[15] , виробляє майже половину загального об'єму курячого м'яса, що виробляє МХП, і в середньому становить 277,803 тон курятини на рік.[16] МХП розпочав будівництво ВПФ у 2010 році. Будівництво було розділено на два етапи, перший з яких почався в 2014 році.[17] Фаза 1 включає в себе завод з виробництва кормів та зерносховищ, фермерське господарство та інкубатор, 12 бригад, бійню, станцію очищення стічних вод та житлові приміщення працівників. Кожна бригада складається з 38 курників і має потужність приблизно 1 484 280 курей (бройлерів), що означає, що в даний час в ВПФ в даний час вирощується 17,8 млн курей.[18]

---

[10] Резюме проекту МФК № 34041, "Очікувана роль МФК та додана вартість."

[11] Річний звіт МХП 2017 ст. 25.

[12] Там саме ст. 8

[13] "Заборона на продаж землі тормозить економіку," Джемс Гомез та Катерина Чурсіна, Bloomberg (1 січня 2018), доступно за https://www.bloomberg.com/news/features/2018-01-02/ukraine-s-ban-on-selling-farmland-is-choking-the-economy.

[14] Ми не єдині у своїх пересторогах. Питання щодо соціальних та екологічних впливів МХП були зазначені й іншими: "Наша Ряба скидає в Сільницю стоки невідомого походження", Ladyzhyn blog (19.06.2013), available at http://lad.vn.ua/blog/control/nasha-ryaba-skidae-v-silnicyu-stoki-nevidomogo-ohodzhennya.html; "В Черкаському районі гине риба - чиновники та місцеві жителі називають різні причини" (2.02. 2017), доступне за http://kropyva.ck.ua/content/v-cherkaskomu-raion-gine-riba-chinovniki-ta-m-stsev-zhitel-nazivayut-r-zn-prichini%20; "МИРОНІВСЬКА ПТАХОФАБРИКА НАЗВАЛА ІНЦИДЕНТ ЗІ ЗЛИВОМ НЕЧИСТОТ НЕПРИПУСТИМИМ" Vicko News (1.03. 2017), available at http://vikka.ua/news/84631-mironivska-ptahofabrika-nazvala-intsident-zi-zlivom-nechistot-nepripustimim-video.htm?fb_comment_id=1163207897109968_1163561310407960#fcb872abdaa26c.

[15] сайт МХП, "Вінницька птахофабрика," https://www.mhp.com.ua/en/operations/op-vinnitskaja-ptitsefabrika-oao-mkhp (доступ 9.05.2018).

[16] Там саме

[17] Там саме

[18] Оцінка впливу на навколишнє середовище для Бригади з вирощування курей № 13, "Спектр" Окремий підрозділ ПрАТ МХП (лют. 2015), секція. 3.1, включено до Додатка 7. ОВНС для бригад 7, 8, 9 та 55 всі відображають ті самі цифри. Примітка – дещо вищі цифри по бригадах зазначені на сайті МХП (https://www.mhp.com.ua/en/operations/op-vinnitskaja-ptitsefabrika-oao-mkhp) та значно нижчі цифри у звіті для ОРІС щодо Додаткової ОВНС 2016 року (Vinnytsia Poultry Farm Environmental and Social Impact Assessment Supplementary Information Report, WSP Persons Brinckerhoff, Prepared for the Overseas Private Investment Corporation (грудень. 2016), ст. 6). Ми вважаємо цифри у ОВНС більш точними, оскільки вони повторювані щодо всіх бригад.

Типовий вигляд «Бригад» з вирощування курей. Кожна бригада потребує близько 25-30 га землі та може вміщувати близько 39,060 курей. Джерело: 2016 ОРІС Додаткова ОВНС, ст. 6, цифра 2.3.

Існуючі пташники ВПФ

На "загальній площі проекту" фаз 1 та 2 ВПФ буде використано приблизно 27 000 га землі у Вінницькій області, що межує з нашими громадами та навколо них.[19]

[19] ОРІС Додаткова ОВНС секція 2.4. Не дуже зрозуміло, які саме об’єкти включає цей підрахунок.

Приблизні території бригад зазнаяені жлвтим кольором, в той час як пропоновані об'єкти зазначені рінобарвними крапками (див легенду). Джерело Додаткова ОВНС для OPIC, ст.5, малюнок 2.2. Ця карта є приблизною, оскільки місцезнаходження об'єктів змінилось.

Діяльність ТОВ "Зернопродукт" ("Зернопродукт") МХП проходить на багатьох ділянках Вінницькій області. Заснована в 2004 році, Зернопродукт вирощує, виробляє та зберігає зерно, яке, у свою чергу, переробляються в комбікорми для ВПФ та інших видів тваринництва МХП.[20] Соняшникова лузга використовується як підстилка для курей ВПФ, а ВПФ повідомляє, що продає "органічні речовини від курей-бройлерів" Зернопродукту для використання в якості добрив.[21] У 2013 році "Зернопродукт" контролював 25 867 га в районі навколо Ладижина.[22]

Незважаючи на величезний розмір ВПФ та "Зернопродукту", МХП не оприлюднив публічно екологічну оцінку чи інший документ, що показує соціальний та екологічний вплив і загальні ресурси, які будуть використані для місцевих операцій. Тому багато основних фактів невідомі місцевим громадам.

Додаткова оцінка впливу на навколишнє середовище та соціальний вплив 2016 року ("ОВНС") для ВПФ, що була проведена Корпорацією закордонних приватних інвестицій США (OPIC) у

[20] Не зважаючи на те, що технічно є дві окремі юридичні особи із загальною батьківською компанією, відмінність між діяльністю Зернопродукту та ВПФ у нашій місцевості не дуже прослідковується. Наприклад, деякі виробництва – як Бригада 13, комбікормовий завод та переробка соняшника входять до опису ВПФ, але в інших місцях прописані як такі, що належать Зернопродукту. Див. Річний звіт 2013, МХП, ст.20. Опис діяльності компанії у цій скарзі є накращим нашим розумінням цих двох юросіб та їх вхаємодії

[21] "Куряче гімно стало головним болем мешканців Ладижина" Vinnitsa.info (12 вересня 2013), доступ http://www.vinnitsa.info/news/kuryache-gimno-stalo-golovnim-bolem-meshkantsiv-ladizhina.html.

[22] Там саме. Це є інформація з сайту МХП, що зазначає Зернопродукт з земельним банком у 90,000 га, близько 25,000 з яких сконцентровані у Тульчинському, Бершадьському, Гайсинському, Гордіївському та Оляницьких відділах, що відповідають селам та районам з відповідними назвами поблизу Ладижина.

зв'язку з власним процесом оцінки інвестицій, намагається оцінити використання ресурсів та інші наслідки від діяльності ВПФ, складаючи прогнози та звіти, що містяться в інших документах, що випускаються в різний час для окремих об'єктів.[23] Проте розбіжності між Додатковою ОВНС ОРІС та іншими проектами документів ставлять під сумнів точність цих цифр.[24] Жодна ОВНС по вирощуванню сільськогосподарської продукції або по застосуванню гною в якості добрив фермою Зернопродукт не була офіційно відкрита.

Додаткова ОВНС ОРІС повідомляє, що перша черга ВПФ використовує понад 3,4 мільйонів кубометрів води на рік, взята з річки Південний Буг, і виробляє понад 224 тисячі тонн гною в рік, що використовується в якості добрив для місцевих культур Зернопродукту.[25] Порівняльний аналіз для МХП в 2015 році показав, що ВПФ виробляв 787 877 тонн CO2-еквіваленту парникових газів.[26] Стічні води з бойні, комбікормових, інкубаційних та вирощувальних бригад обробляються на очисних спорудах ВПФ та скидаються назад у річку.[27]

МХП планував розпочати будівництво другої черги ВПФ в 2017 році.[28] На другому етапі планується побудувати 9-12 додаткових бригад, кожна з яких на 38 пташників.[29] Це також передбачає розширення всіх об'єктів ВПФ, з метою різкого збільшення обсягів виробництва на всіх рівнях.[30] Нарешті, фаза 2 також передбачає будівництво біогазового заводу для утилізації додаткового гною, від вдвічі більшого поголів'я курей, та для живлення місцевих операцій МХП. Після того як Фаза 2 буде повністю закінчена, очікується така виробнича потужність вирощування курятини ВПФ:

- Включатиме загалом принаймні 836 окремих пташників, у принаймні 22 бригадах;
- потужність для вирощування 32 мільйонів курей одночасно;[31]
- Споживатиметься більше ніж 6 млн куб метрів води щорічно;[32]
- Вироблятиметься 1,5 тон парникових газів щорічно;[33]

---

[23] Див. Додаткова ОВНС ОРІС. Наскільки нам відомо, ОРІС ще не прийняла рішення про інвестування в ВПФ.

[24] Наприклад, додаткова ОВНС ОРІС повідомляє, що у кожній з 12 існуючих бригад є 39 050 курей, тоді як документи про екологічну оцінку для окремих бригад вказують на те, що в стандартній бригаді ВПФ розміщується близько 1,5 млн курей (близько 39 000 курей у пташнику, і 38 пташників в кожній бригаді). (див. ОВД для бригад 7, 8, 9, 13 та 55).

[25] Додаткова ОВНС ОРІС стор. 112, 139.

[26] Додаткова ОВНС ОРІС, Додаток С: Найкращі доступні методи в розділі 2.4

[27] Додаткова ОВНС ОРІС на ст. 9-10.

[28] Річний звіт МХП 2016 на ст. 14.

[29] Додаткова ОВНС ОРІС в розділі 2.5 зазначено , що МХП планує побудувати 10 нових бригад; на ст. 113 написано, що планується 9 нових бригад. Разом з цим МХП заявила, що Фаза 2 подвоїть виробничі потужності ВПФ, це передбачає, що остаточна кількість бригад удвічі перевищить 12, побудованих на Першому етапі. Див., Наприклад, Річний звіт за 2017 МХП стор. 10. Здається, що щонайменше 10 нових бригад вже знаходяться на ранніх етапах планування та / або будівництва.

[30] Додаткова ОВНС ОРІС на ст. 6-11.

[31] Розраховано на базі стандартної ємності існуючих бригад МХП.

[32] Додаткова ОВНС ОРІС на ст. 139.

[33] Це приблизний розрахунок. Додаткова ОВНС ОРІС повідомляє що МХП оціночна кількість викидів парникових газів 1-ї фази будівництва у 2015р. склала 787 870 тон (Дадаток С у секції 2.4), а ми розуміємо що друга фаза подвоїть потужність ВПФ. В той же час ОВНС для біогазового заводу зазначає що він зменшить загальну кількість викидів парникових газів ВПФ, проте ця заява не має достатньої аргументації в проектних документах. Відтак ми боїмося що завод може навіть збільшити загальні викиди парникових

- Вироблятиметься близько 6 млн куб метрів стічних вод щорічно;[34] і
- Вироблятиметься близько 411,000 тон гною щорічно.[35]

С. Інвестиції ЄБРР в МХП

ЄБРР надав неодноразові інвестиції агробізнесу МХП в Україні з 2010 року.[36] Його перша позика у розмірі 65 млн. Доларів США була спрямована на фінансування будівництва біогазового заводу на дніпропетровщині та інші розширення діяльності.[37] ЄБРР продовжив інвестування кредитом у 2013 році, що досяг 100 млн долл США для фінансування витрат на агроприлади та розширення активів МХП у Росії.[38]

Кредит 2015 року у 85 млн долл США ще досі виплачується призначався на додаткові розширення діяльності МХП, вирощування зернових та виробництво кормів.[39] Цей кредит особливо релевантний діяльності Зернопродукту та ВПФ, оскільки це діяльність компаній Зернопродукту, у подальшому зернові якого переробляються на корми та використовуються на вирощування курей ВПФ.

Нещодавній кредит у 25 млн ЄВРО, що був затверджений у грудні 2017 року наразі на стадії видачі коштів для фінансування будівництва біогазового заводу ВПФ, що є важливою складовою другої черги розширення ВПФ та тісно пов'язана з Зернопродуктом.[40] Біогазовий завод буде використовуватись для утилізації сотень тисяч посліду, що вироблятиметься щорічно протягом Другої черги птахофабрики, в той час як рідкі відходи, що будуть продуктом переробки будуть призначені для обробки полів Зернопродукту у якості добрив.[41] У підсумку, підтримуваний ЄБРР біогазовий завод МХП відіграє ключову роль у розширенні ВПФ, надаючи можливість утилізувати більш ніж 180,000 тон додаткового курячого посліду від другої черги птахофабрики.

II. Занепокоєння громади

газів, у разі непередбачуваної втрати метану, або ж я кщо послід буде зберігатись впродовж довгого часу під відкритим небом до того як потрапить на завод, або ж якщо перетворення на біогаз відбудеться у менш ефективний спосіб аніж компанія очікує.

[34] Додаткова ОВНС ОРІС зазначає, що водоочисна станція має потужність для обробки 11000 метрів кібічних відпрацьованих вод на день для 1-ї фази, працюючи 312 днів у рік, що означає що теперішня здатність обробки складає 3, 432 мільйони метрів кубічних на рік. МХП будує додаткову лінію для очстки вод для фази 2 ВПФ (ст.10 Додаткової ОВНС для ОРІС).

[35] Це число вирахуване шляхом множення розрахункового виходу посліду від кожної бригади за рік - 18722.2 тонн помножене на 22 (очікувана остаточна кількість бригад що мають побудуватись). ОВД по бригаді 55 на ст.128.

[36] Не тільки ЄБРР надає МХП підтримку у сотні мільйонів доларів. Міжнародна фінансова корпорація, Європейський інвестиційний банк та Атрадіус (голландське агентство страхування державної торгівлі) також підтримали МХП через фінансування та гарантії.

[37] Резюме проекту МХП (проект № 41132), доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp.html.

[38] Резюме проекту МХП (проект № 45253), доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-farming.html.

[39] Резюме МХП про Корпоративну позикову підтримку (проект № 47806), доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-corporate-support-loan.html.

[40] Резюме проекту для МХП біогаз (проект № 49301), доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html

[41] ОВНС біогазового заводу стор. 67

Як буде описано в наступних розділах, операції МХП, що відбуваються у безпосередній близькості до нас, призвели до низки реальних та негативних наслідків для нас. Рух великих вантажівок призвів до пошкодження сільських доріг і прилеглих будинків. Ми потерпаємо від постійного пилу, шуму та смороду від машин, що їдуть через наше село, а також від курників МХП та інших сільськогосподарських операцій. Ми також боїмося додаткових впливів проекту, включаючи забруднення повітря, води та грунту та виснаження водних ресурсів. Крім того, ми побоюємося, що плановане розширення операцій компанії може призвести до додаткових впливів у майбутньому.

Всі ці питання накладаються на хронічні проблеми, пов'язані з консультаціями та розкриття інформації в МХП. У нас було мало можливостей для консультацій щодо операцій МХП та його планів розширення. Навіть коли консультації таки проводили, МХП не змогла надати нам базову інформацію, яка дозволить нам зрозуміти всі соціальні та екологічні наслідки її діяльності та бути впевненими, що діяльність Компанії не матиме негативного впливу на навколишнє середовище та стан здоров'я людей. На консультаціях не розглядали основні питання, що стосуються впливу на соціальний та екологічний стан, і часто відбувався тиск з боку представників компанії на підтримку планів розвитку та розширення. Нас часто інформували та запрошували на консультації щодо запланованих нових об'єктів, після того, як земля вже була здана в оренду та відкладена, і велось початкове планування будівництва, що позбавило нас можливості по-справжньому скористатись процесом консультацій по цих об’єктах. Навіть обіцянки, зроблені нам під час консультаційних зустрічей стосовно заходів щодо пом'якшення наслідків, не були виконані.

Ми вважаємо, що все ще є можливість вирішення цих проблем шляхом незалежного налагодження діалогу з МХП, якщо Компанія продемонструє готовність зустрітися з нами добросовісно.

а. Проблеми з практикою консультацій МХП з громадськістю та з розкриттям інформації

Консультації

З моменту приходу МХП на нашу територію, ми зазнали неодноразових і систематичних проблем з їх підходом до громадських консультацій щодо проектів. З початку будівництва Фази 1 ВФП жителів запрошували на наради для обговорення лише тих об'єктів, що знаходяться безпосередньо на території їх сільської ради[42], навіть якщо об'єкти на сусідніх землях також підвищують соціальний та екологічний ризик та вплив на сусідні громади[43]. Навіть для тих об'єктів, що були заплановані на землях наших власних сільських рад, багато місцевих жителів

[42] Засідання районної ради Тростянецького району на 2010 рік є єдиним винятком, який ми можемо згадати. На цій зустрічі невелика відокремлена група представників з сіл Тростянецького району була запрошена для обговорення та затвердження містобудівних документів, які передбачали будівництво щонайменше 8 основних об'єктів МХП на землях Оленівської, Четвертинівської та Гордіївської сільських рад. На зустрічі були присутні лише 22 особи з Оляниці. Протокол засідання Тростянецької районної ради (21 вересня 2010 р.).

[43] Наприклад, мешканці селя Оляниця не брали участі в консультаціях щодо будівництва бригад 8 та 9 або комбікормового заводу, які знаходяться на території сусідніх сільських рад, хоча вони знаходяться в декількох кілометрах від Оляниці та ближче до деяких оляницьких будинків, ніж бригади, на консультації про які їх запросили.

дізналися про консультації, коли вже було вже надто пізно щоб плинути на проект[44]. Зустрічі включали презентації про компанію, але нічого не казали про потенційні ризики та наслідки, а люди, що безпосередньо зазнають впливу проекту, не отримували докладної письмової інформації, щоб зрозуміти загальні наслідки для наших громад від кожного запропонованого об'єкта, а також від місцевих операцій МХП в цілому[45].

Навіть деякі землевласники, які здавали землю в оренду МХП, повідомили, що з ними не проконсультувались, або навіть не повідомили про заплановані об'єкти МХП до їх будівництва[46]. Крім того, місцевим землевласникам не дали можливості справедливо вести переговори щодо умов лізингових угод, замість цього їм дали довгострокові договори оренди з фіксованими цінами, що поставило фермерів у ситуацію "бери або іди" без можливості вести переговори. Власники земель, що прилягають до об'єктів МХП та в межах необхідної санітарно-захисної зони, також вважають, що їм слід було індивідуально консультуватися щодо впливу на їхню землю пилу та інших видів забруднення, що утворюються цими об'єктами[47].

Оскільки МХП продовжує роботу по розширенню другої черги, компанія організовує громадські слухання про свої нові об'єкти. Незважаючи на недавні спроби покращити практику розкриття документів, багато які з проблем, що тривають роками, нікуди не ділись. МХП як і раніше спирається на громадські слухання на рівні села, як єдину можливість для "консультацій" про свої об’єкти з місцевими людьми, що зазнають впливу. Місцеві жителі запрошуються на консультації лише про ті об'єкти, що заплановано на території їхньої сільської ради, при цьому не проводиться ніяких консультацій про місцеві операції Компанії в цілому. Як наслідок, у нас не було можливості довідатися про його повний вплив, а також задати питання або висловити стурбованість щодо всього Проекту. Більше того, через те, що процес консультацій було зведено до громадських слухань по конкретним об'єктам, місцеві жителі ознайомлювались з кожним запланованим об’єктом після того, як було вже пізно вплинути на його розвиток. Часто дозволи видаються і "попередні будівельні роботи" починаються на запланованому об'єкті того, як МХП планує розробку ВПФ, включаючи 2-й етап, - починаючи з щонайменше 2010 року, проте місцеві жителі все ще не мають уявлення про повний обсяг операцій та впливів.

Наприклад, у липні 2016 р. у селі Василівка відбулися громадські слухання по бригаді 47, на яких були присутні 93 людини[48]. Частина розширення фази 2, бригада 47, за стандартом МХП складається з 38 курників, призначених для вирощування приблизно 1,5 мільйона курей одночасно. Члени громади з сусіднього села Заозерне не дізналися про відкриті слухання, доки про це не написали в місцевій газеті. Планований майданчик Бригади 47 знаходиться на

[44] Інтерв'ю з колишнім сільським головою с. Оляниця, Чорнозем: Агробізнес в Україні та маргіналізація сільських громад, Наталія Коломієць, Національний екологічний центр України та Фіданка Бачева МакГрат, мережа ЦСЄ Бенквоч (вересень 2015 р.), стор. 26

[45] Інтерв'ю з колишнім сільським головою с. Оляниця, Чорнозем, стор. 26

[46] Наприклад, в 2014 році один землевласник повідомив, що він дав землю в оренду МХП з розумінням, що компанія використовуватиме її для сільськогосподарської діяльності, і не знав про їхній план будівництва великої сільськогосподарської інфраструктури на землі до початку будівництва. Цей приклад був задокументований у звіті "Чорнозем", стор. 27

[47] Деякі мешканці села побоюються, що курячі бригади або інші об'єкти, що експлуатуються поряд з їхніми землями, можуть мати довготривалі наслідки, які можуть включати зменшення врожайності, зменшення вартості майна та / або обмеження використання земель. Питання землекористування та вартості землі можуть стати більш актуальними, оскільки Україна розглядає можливість скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення.

[48] Лист жителів Заозерного до ЄБРР (листопад 2017 р.), Включений у додаток 4.

території Заозерненської сільської ради, яка включає як села Заозерне, так і Василівка[49]. Тим не менш, у Заозерному не було публічних повідомлень про громадські слухання. Оголошення розміщувалися лише в невеликому селищі Василівка, в інформаційному стенді "Будинок культури"[50]. Коли жителі Заозерного вимагали від своєї сільради, провести громадські слухання в Заозерному, їх клопотання було відхилено. Хоча петицію підписало 79 осіб, сільська рада визнала легітимними лише 40 з підписантів (менш ніж 50, передбачених місцевим статутом), враховуючи різні проблеми з рештою[51].

Аналогічна ситуація відбулася наступного року щодо нового запланованого біогазового заводу, який також планується побудувати на землях Заозерненської сільської ради. Громадські слухання відбулися 29 червня 2017 року у Василівці, а мешканці Заозерного знову не були належним чином поінформовані. Проте на цей раз деякі жителі Заозерного заздалегідь дізналися про громадські слухання. Вони зібрали 166 підписів проти будівництва біогазового заводу та представили їх на відкритому слуханні. Проте місцеві державні службовці відмовились прийняти клопотання, і оголосили, що голоси лише 122 присутніх на засіданні будуть зараховані при оцінці громадської підтримки нового об'єкта. Резюме проекту ЄБРР[52] зазначало, що розкриття інформації та громадські слухання проводились за вимогами "процедури національного законодавства [... щодо] розкриття інформації про проект, надану на вищезазначених засадах, було з урахуванням лише аспектів, пов'язаних із розробкою об'єкта біогазового комплексу" виключаючи пов’язані з ними загальні впливи. План екологічних та соціальних дій для проекту включає зобов'язання від МХП визначити та запровадити програму комунікації та розкриття інформації для включення всіх компонентів до проекту, однак незрозуміло, яким буде ця програма, з огляду на те, що будівництво біогазової установки вже на просунутих стадіях. Повний обсяг об'єкта біогазу, включаючи всю пов'язану з ним інфраструктуру, повинен був бути ретельно пояснений у відкритому слуханні щодо біогазового заводу.

Представники МХП заявили, що громадські слухання відкриті для всіх, хто хоче взяти участь, але зустрічі не рекламуються як відкриті для всіх, і наш досвід це підтверджує. Коли потерпілі люди з сусідніх сіл дізнавались і намагались взяти участь у громадських слуханнях іншої сільради, їм не дозволяли говорити, і розглядались членами приймаючого села як нелегітимні учасники.

Нещодавно, 26 березня 2018 р., Михайлівська сільська рада провела відкрите слухання щодо будівництва бригади 55. До слухань мешканці села Клебань та Заозерне направили запити до

---

[49] Хоча бригада 47 розташована ближче до села Василівка, ніж до Заозерного, вона настільки близько до Заозерного, що мешканці побоюються, що вона буде безпосередньо впливати на них і хотіли б отримати можливість проконсультуватися з приводу її будівництва.

[50] Лист від Заозерненської сільської ради (10 лютого 2017 р.), Включений у додаток 4.

[51] Наприклад, селяни, які володіють сільськогосподарськими землями та / або нерухомістю на території Заозерненської сільської ради, але мають офіційну державну реєстрацію на іншій території сільської ради, не були прийняті як дійсні підписанти. Незважаючи на те, що ця практика відповідає місцевому законодавству, вона впливає на запобігання залученню людей, які беруть участь у консультаціях щодо діяльності проекту, які можуть вплинити на них та їх властивості. Повідомлення від Заозерне сільської ради (21 квітня 2017 р.).

[52] Резюме проекту біогазу МХП (проект № 49301), доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html

МХП про проведення слухань у наших селах[53]. Наші дружні НУО також направили електронний лист до МХП, в якому просили, щоб жителів Заозерного і Клебані включили в процес громадських консультацій по бригаді 55[54]. МХП відповів, що вони не несуть відповідальності за слухання, а Михайлівська місцева влада сама вирішить, хто може відвідувати та розповсюджувати інформацію про слухання[55]. Проте це пояснення не узгоджується з українським законодавством, згідно з яким публічне обговорення планованих заходів може відбуватися через одне або декілька слухань, де кількість громадських слухань, визначається промоутером проекту, відповідно до масштабу очікуваного впливу[56].

Після комунікації щодо слухань, члени громади від Заозерного та Клебані спробували взяти участь у них у Маньківці. Ці селяни отримали дозвіл на вхід у приміщення для засідань, але коли один з них почав ставити питання та занепокоєння новим об'єктом, його змусили піти інші учасники. Ще один запрошений відвідувач громади був звинувачений у підкупі. Такі конфлікти між громадами притаманні практиці МХП, коли консультації проводяться лише для об'єкту, що знаходиться на землях сільської ради, коли на них присутні представники МХП, які не втручаються в проведення наради. Це призвело до широкого розуміння місцевими селянами того, що тільки жителі цієї сільської ради можуть відвідувати громадські слухання, що фактично перешкоджає залученню потерпілих від інших селян.

Процедура консультацій, пов'язаних із недостатнім залученням, ускладнюється іншими питаннями. Громадські слухання не дали реальної можливості місцевому населенню почути та зрозуміти негативні ризики та наслідки об'єктів МХП. Документи, що виставлялись на голосування, - включаючи екологічну оцінку та детальний план території, - не поширювались перед початком зустрічі, що не давало людям з ними ознайомитись. Слухання часто модеруються так, щоб не дати обговорити негативні наслідки.

В якості прикладу можна навести процес консультацій для бригади 43, що складається з 38 курників, яка буде побудована на землі Оляницької сільської ради, як приклад другої черги ВПФ. У вересні 2016 року Оляницька сільська рада провела відкрите слухання щодо запланованого будівництва Бригади 43 МХП. У протоколі з слухання зазначалося, що обговорювані питання - це детальний план території та «попередню ОВНС»[57] для бригади 43, але жоден з цих документів не був публічно розповсюджений до або під час слухань, а інформаційні запити до МХП та Тростянецького районної адміністрації не дали жодних

[53] Лист від місцевих жителів до МХП (23 березня 2018 р.), Включений до Додатку 4. Хоча Клебань і Заозерне не знаходяться найближче до бригади 55, мешканці обох сіл побоюються, що бригада 55 матиме кумулятивний вплив, який погіршить існуюче забруднення місцевого повітря, води або ґрунту, що потенційно становить ризик для здоров'я місцевих жителів у всьому регіоні.

[54] Електронна пошта від Владлена Марцинкевич, мережа ЦСЄ Бенквоч / Центр екологічних ініціатив "Екодія" Анастасії Корнюк, спеціалісту з зв'язків з громадськістю та КСВ, МХП (22 березня 2018 р.), Включена до Додатку 4.

[55] Електронний лист від Анастасії Корнюк, спеціаліста зі зв'язків із громадськістю та КСВ, МХП, до Владлени Марцинкевич, мережа ЦСЄ Бенквоч / Центр екологічних ініціатив "Екодія" (23 березня 2018 р.), Включений в Додаток 4.

[56] Постанова Кабінету Міністрів України, № 989 від (13 грудня 2017 р.).

[57] Українське законодавство не містить жодної посилання на "Попередній ОВНС", але МХП пояснив це короткою версією ОВНС, розробленою до отримання повної інформації про нову установку. Лист від МХП до Чигиринської громади (9 березня 2017 р.). Незрозуміло, коли буде завершена повна ОВНС, і чи буде доступна місцевим жителям

результатів[58]. Ми досі не бачили жодного документа. Короткий опис нового об'єкта було опубліковано в місцевій газеті перед початком зустрічі, але опис впливу є надто коротким, щоб містити змістовну інформацію[59].

Під час громадських слухань негативні наслідки бригади 43 не обговорювалися[60]. Натомість обговорення було зосереджено на перевагах бригади 43 та в обіцянках МХП побудувати водогін для села Оляниця, в обмін на підтримку громадськості на будівництво бригад 43 та 44 на території Оляницької сільської ради. Тільки 20 хвилин було виділено на питання про бригаду 43 і ще 20 хвилин для публічних коментарів[61]. Оскільки на слуханнях були присутні 324 осів, часу було недостатньо, щоб почути і відповісти на всі питання, і ми побоюємося, що організатори зустрічі, можливо, уникали виступів деяких учасників, у яких були запитання та коментарі щодо ризиків та негативних впливів об'єкта. На думку деяких членів громади, слухання було проведено таким чином, щоб не дати певним людям виступити[62].

Група з близько 225 мешканців села підписала лист, висловлюючи свою опозицію до запланованої бригади 43, яку вони представили на відкритому слуханні. Незважаючи на цього листа та додаткові зауваження, підняті на засіданні, компанія відмовилася обговорювати усі питання, серед яких була документально підтверджена шкода від вантажівок МХП для місцевих доріг (обговорювані нижче), з невеликим поясненням, назвавши їх "необґрунтованими"[63]. Така відмова відповідати на законні питання членів громади не дає громадськім слуханням бути реальним місцем для обговорення чи збору інформації. Тим не менш, така практика є типовою: коротка публікація в газеті часто є єдиною письмовою інформацією про нові об'єкти МХП перед громадськими слуханнями[64], а інформація про негативні ризики та вплив на слуханнях часто відсутня або є оманливою[65]. У протоколі громадських слухань по Бригаді 43 повідомляється, що "обґрунтовані коментарі відсутні", голова сільської ради заявив, що детальний план території та попередній ОВНС для бригади 43 схвалено[66].

На багатьох громадських слуханнях панує атмосфера залякування, що не дає учасникам висловити своє занепокоєння або голосувати проти об'єктів МХП, а також примушує деяких людей, що можуть зазнати впливу від проекту, від участі у слуханнях взагалі. Процес відкритого "голосування" на громадських слуханнях, проведених за допомогою публічного показу рук, а не за таємним голосуванням або іншим способом, змусив деяких членів громади - особливо працівників МХП та членів їхніх сімей - публічно продемонстувати підтримку планів МХП.

---

[58] Письмовий запит на інформацію був відправлений 15 лютого 2017 року. Він містяться в додатку 4.

[59] Наприклад, щодо впливу на повітря та ґрунт, газета просто говорить, що вони не будуть перевищувати стандарти, без будь-яких деталей. ЗАЯВА ПРО НАМІРИ, Тростянецькі ВІСТІ (19 серпня 2016 р.).

[60] Інтерв'ю Екодії з двома членами громади села Оляниця, 4 листопада 2017 року.

[61] Протокол громадських слухань села Оляниця (21 вересня 2016 р.), С. 3, включені в додаток 8.

[62] Інтерв'ю Екодії з двома членами громади села Оляниця, 4 листопада 2017 року.

[63] Протокол громадських слухань села Оляниця (21 вересня 2016 р.), включено в додаток 8.

[64] Наприклад, так само було з бригадою 47. Див. Повідомлення про початок процедури розгляду, бригада 47, Тульчинський край (1 липня 2016 р.).

[65] Наприклад, під час засідання Тростянецької районної ради 2010 року по обговоренню та затвердженню містобудівних документів, які передбачали будівництво щонайменше 8 основних об'єктів МХП на землях Оляницької, Четвертинівської та Гордіївської сільських рад, представник Компанії запевнив учасників, що фермерські господарства не матимуть негативного впливу на людей та навколишнє середовище. Протокол засідання Тростянецької районної ради (21 вересня 2010 р.), Включений у додаток 8.

[66] Протокол громадських слухань села Оляниця (21 вересня 2016 р.), Стор. 17-18, включено в додаток 8.

Відповідно до законодавства України, немає необхідності проводити голосування на громадських слуханнях, які призначені як можливість збирати інформацію про громадську думку про проект та відповідати на будь-які питання.[67] Однак ми вважаємо, що МХП та місцеві державні службовці, які їх підтримують, використовують ці голоси як спосіб впливу на громадську думку про нові об'єкти. Ми вважаємо, що голосування може бути корисним способом показати ставлення громадськості до запланованого нового об'єкта, але тільки якщо голосування буде зроблено належним чином, з належним захистом, щоб захистити членів громади від почуття тиску або певного залякування. Ми вважаємо, що таємний процес голосування виборців буде одним із способів захисту від такого потенційного тиску чи залякування. Ми запропонували це для минулих громадських слухань щодо об'єктів МХП, але ці запити не були розглянуті.

Деякі члени громади, родичі яких працюють на МХП, просто не відвідують громадські слухання, тому що вони бояться, що якщо вони візьмуть участь і виступлять проти планів будівництва МХП, то вони або члени їх родини можуть помститись[68]. Ми боїмося, що МХП примушує співробітників брати участь у громадських заходах, щоб підтримати заплановані нові проекти МХП. Принаймні два працівника повідомили про такий тиск[69].

> «Мене, як їх працівника, примушували брати участь навіть у інших селах, і захищати гідність компанії. Спочатку вони всіх збирають, ... обіцяють дати вихідний і 500 гривень, якщо ви «правильно» візьмете участь. Якщо ви не хочете, вам натякають, що можуть звільнити. Нам завжди казали, що на зустрічі буде людина, яка буде спостерігати за тим, як ви голосуєте»[70].

Щоб продемонструвати приклад іншої тактики залякування громадськості ми можемо знову подивитися на процес неналежних консультацій по бригаді 47, зазначений вище, та відповідь на це членів громади Заозерного. Коли мешканці Заозерного дізналися, що вже проведені громадські слухання по бригаді 47, майже 350 жителів села підписали петицію проти схвалення планованого будівництва - набагато більше, ніж 93 селян, які були присутні під час початкових громадських слухань[71]. Петиція була представлена на зустрічі з Директором МХП 27 січня 2017 року. На зустрічі члени громади пояснили, що відкриті слухання по бригаді 47 липня 2016 року не були адекватними, оскільки не включали село Заозерне і просили Компанію, припинити будівництво бригади 47, поки не буде визначено, чи було громадське слухання законним і таким, що відповідає українському законодавству[72]. Директор повністю відхилив цей запит, а в наступному листі після засідання звинуватив членів громади в незаконному порушенні права компанії на ведення бізнесу[73].

---

[67] Закон України Про екологічну експертизу, Бюлетень Верховної Ради, 1995, №. 8, стор. 54, стаття 11, доступ http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/45/95-%D0%B2%D1%80

[68] Інтерв'ю Екодії з двома членами громади села Оляниця, 4 листопада 2017 року.

[69] Інтерв'ю Екодії з поточним або колишнім працівником МХП, 4 листопада 2017 року; Інтерв'ю з поточними та колишніми працівниками МХП, квітень 2018 року.

[70] Інтерв'ю Екодії з поточним або колишнім працівником МХП, 4 листопада 2017 року

[71] Петиція "Жителі Заозерненської селищної ради, які виступили проти будівництва бригади для вирощування курчат № 47 у село Василівка" (без заявки), включена до Додатку 4.

[72] Це повідомлення також було записано в листі, поданому до МХП в день засідання. Лист від членів громади до Директора Вінницької птахофабрики (27 січня 2017 р.), Включений у Додаток 4.

[73] Лист від Директора Вінницької птахофабрики на адресу члена місцевої громади (14 лютого 2017 р.), включений у додаток 4.

У наступні тижні особи, які підписали петицію, піддавалися залякуванню та тиску, щоб змінити свою думку щодо нового об'єкта та відкликати свої підписи. Приблизно вісім осіб з майже 350 підписантів у підсумку подали заяви про "відкликання підписів"[74].

У травні 2017 року активісти села Заозерного подали позов до Вінницького адміністративного суду, вимагаючи скасування постанови Тульчинської районної адміністрації щодо розробки документації та дозволів на будівництво бригади 47. В позові міститься, що громадські слухання по бригаді 47 не відповідають вимогам українського законодавства. МХП також є учасником справи.[75] Подача судового позову показує, наскільки люди в селі роздратовані практикою МХП провести обмежені консультаційні зустрічі, що не дозволяють отримати справжнє розуміння впливу проекту, а також вплинути на нього.

Ці проблеми є характерними для нелегітимних консультацій, які ми спостерігали після того, як МХП вперше прибув до регіону.

Розкриття інформації

Компанія стверджує, що документи щодо оцінки навколишнього середовища доступні за запитом[76], але МХП часто не надавав документи у відповідь на запити, подані до 2012 року.[77] Спроби місцевих жителів, отримати ОВНС по бригаді 43 в 2016 році є таким прикладом.[78] До 2016 р. місцева громадська організація, запросила кілька технічних та екологічних документів від Компанії, включаючи інформацію про систему поводження з послідом, але інформації так і не отримала[79]. На сьогоднішній день ми не отримали повної екологічної оцінки для забійного, інкубатору, установок очищення стічних вод або сховища для зберігання гною. Ці об'єкти були побудовані кілька років тому, як частина фази 1 ВПФ, але ми розуміємо, що принаймні деякі з них будуть розширені для розміщення Фази 2[80]. Ми не були поінформовані про жоден план подання документів з екологічної оцінки планів по розширенню виробництва.

Представники компанії час від часу відмовляються надавати будь-який документ, який прямо не підлягає розголошенню відповідно до законодавства України, або радять запитувачам просити ці документи від органів місцевого самоврядування[81]. Цей підхід напружує зв'язок між

---

[74] Ці листи датовані між 14 квітня 2017 року та 20 квітня 2017 року. Включено в Додаток 4.

[75] Див. НЕЦУ “Прокуратура почала досудове розслідування щодо підробки рішення громадських слухань по будівництву курника МХП” (17.05.2017), http://necu.org.ua/prokuratura-pochala-dosudove-rozsliduvannya-schodo-pidrobky-rishennya-hromsluhan-mhp/ та Вінницьким Окружним Адміністративним Суд “УВАГА! ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО РОЗГЛЯДУ СПРАВИ!” (2.07. 2017), http://voas.gov.ua/news/podiy/uvaga_pov_domlennya_shchodo_rozglyadu_spravi/

[76] Чорнозем, стор. 27

[77] Для опису труднощів доступу до екологічної інформації, див. Лист від НЕЦУ до ЄБРР (25.10.2013), доданий до Додатка 4.

[78] Представник громади Оляниці направив письмові інформаційні запити до МХП та адміністрації району Тростянець. Лист від 15 лютого 2017 р. Додаток 4.

[79] Чорнозем, стор. 27

[80] Додаткова ОВНС ОРІС, розділ 24

[81] Див., Наприклад, лист від Директора Вінницького бройлера до потерпілого члена громади (23 травня 2017 року) з відмовою надавати копію дозволу на будівництво для бригади 47 та поясненнями, що він не тлумачить український закон про доступ до інформації, вимагаючи розкриття інформації про цей документ, включено до Додатку 4.

місцевими громадами та Компанією, і є додатковим бар'єром для людей, які можуть зазнати впливу проекту, отримати доступ до основної інформації по ньому.

У тих випадках, коли компанія розкриває інформацію, вона, як правило, надає екологічні оцінки, які охоплюють лише окремі об'єкти в межах ферми, або виписки з екологічних оцінок на 1-2 сторінки. Вони не містять достатньо деталей для вирішення наших запитань щодо впливу проекту. Наприклад, "Заява про екологічний вплив" по інкубатору, який ми отримали, становить менше двох сторінок, і вказує просто, що екологічні ризики незначні, оскільки МХП вжив комплексних заходів для захисту навколишнього середовища[82]. В ній не вказано, яких заходів було вжито. Подібним чином, в Заяві про екологічний вплив по дренажній системі бригади 6, яку побудували, щоб зменшити рівень ґрунтових вод і запобігти затопленню курників, сказано, якщо дренажна система працює в шатному режимі, "вплив на навколишнє середовище відсутній"[83]. Ці заяви не містять достатньо деталей для вирішення наших запитань і сумнівів щодо Проекту.

Навіть коли ми отримали більш повні оцінки, вони не надали повної інформації про ризики та наслідки. Компанія представила майже ідентичні оцінки для бригад 7, 8 та 9, що виглядає як набір типових фраз, при цьому аналіз того, як діяльність буде впливати на кожну конкретну територію, майже не виконано[84]. Ризики, пов'язані з збільшенням вантажних перевезень, зберігання та поводження з гноєм, не були виявлені та оцінені в жодному з документів, які ми бачили. Як описано в наступних розділах, оцінки забруднення атмосфери не містять достатньо деталей, щоб визначити, чи вплив забруднення матиме довгостроковий вплив на наше здоров'я.

Після інтенсивного спілкування з цього питання з МХП та його міжнародними кредиторами ми нещодавно помітили деякі покращення у доступі до інформації. Зусилля членів громади по доступу до документів по бригаді 47, є важливим прикладом цього прогресу. Як вже було сказано вище, члени громади Заозерного відвідали зустріч з офіційним представником МХП 27 січня 2017 року та подали йому листа із проханням надати інформацію, а тому числі екологічну оцінку, по бригаді 47. Після зустрічі вони отримали лист, в якому їх запит відхилено з поясненням що «відповідно до статті 19 Конституції України, правовий порядок в Україні базується на принципах, згідно з якими ніхто не може бути змушений робити те, що не передбачено законодавством. Вінницька птахофабрика діє в рамках українського законодавства»[85]. Проте після втручання керівника відділу зв'язків з громадськістю та корпоративної соціальної відповідальності МХП, копії попередньої ОВНС та детального плану територій для бригади 47 були надані в квітні 2017 року. На жаль, той директор з питань зв'язків з громадськістю та корпоративної соціальної відповідальності більше не працює в МХП, і тому незрозуміло, чи буде продовжуватися недавній прогрес у практиці розкриття інформації МХП.

Процес розкриття інформації державними органами також покращився протягом минулого року. У 2017 р. детальний план території для біогазового заводу був розміщений на веб-сайті

[82] Див. Витяг зі звіту про вплив на навколишнє середовище для інкубатора, Додаток 7.
[83] Див. Витяг зі звіту про вплив на навколишнє середовище для системи дренажу бригади 6 (вересень 2010), Додаток 7.
[84] Ці документи включені до Додатку 7.
[85] Лист від Директора Вінницької птахофабрики на адресу члена місцевої громади (14 лютого 2017 р.), включений у додаток 4.

адміністрації Тульчина та відправлений за запитом. Також в 2017 році члени громади нарешті отримали доступ до попередньої ОВНС та детального плану території для бригади 47, а через багато місяців після закінчення громадських слухань по цих документах, вони були розміщені на веб-сайті Адміністрації Тульчина. Новий український закон про ОВД, який набрав чинності в січні 2018 року, ще більше покращив доступ громадськості до документів, оскільки ОВД тепер публікуються на веб-сайті Міністерства охорони навколишнього середовища[86]. Це корисно для деяких членів спільноти, які тепер можуть отримати доступ до таких документів за допомогою дружніх НУО, але не всі зацікавлені мають доступ до Інтернету, або знають, що їх можна переглянути на сайті Міністерства. Така нова політика про розкриття інформації в Інтернеті не повинна звільняти МХП від відповідальності за забезпечення доступу місцевих громад до інформації про проект.

Удосконалення практики розкриття інформації компанією МХП та урядом не є достатнім - документи з екологічної оцінки все ще не оприлюднені Компанією, в тому числі попередня ОВНС для бригади 47, в той же час в довших та детальніших ніж до цього документах про екологічну оцінку, які нам надали, бракує багато необхідної інформації. Там указано, що об'єкт буде здійснювати викиди в повітря і зазначено перелік видів забруднюючих речовин, але немає оцінок кількості цих забруднювачів[87]. Цей документ не передбачає базової оцінки та оцінки кумулятивних впливів бригади 47 та навколишніх запланованих або існуючих об'єктів, і заперечує, що об'єкт може завдати будь-якого соціального впливу[88]. Це не відповідає нашому досвіду про наслідки від існуючих бригад. Як описано в наступних розділах, існуючі бригади спричинили численні соціальні наслідки, пов'язані з діяльністю Проекту, включаючи неприємні запахи та розбиті вантажівками місцеві дороги.

Навіть ОВНС для бригади 55, яка є найдовшим і найдосконалішим документом про екологічну оцінку, розкритою для будь-якої бригади МХП, не включає оцінку кумулятивних впливів, а її оцінка базової якості повітря не є докладною, щоб надати змістовну інформацію про наслідки для здоров'я від пилу, пов'язаного з проектом[89].

Мабуть, найголовніше, що МХП так і не зробив стратегічну ОВД, в якій було б проведено цілісну оцінку діяльності Проекту та її наслідків. Члени спільноти та представники місцевих НУО вимагають проведення всебічної екологічної експертизи для ВПФ, оскільки її було побудовано першою, але безуспішно[90]. Ми розуміємо, що МХП не провів жодної комплексної оцінки впливу на навколишнє середовище своїх операцій ВПФ. Робота його підприємства "Зернопродукт" в значній мірі не відповідає вимогам екологічної оцінки, що ускладнює отримання інформації про потенційні ризики чи наслідки від його сільськогосподарських операцій, а саме зберігання та розкидання тисяч тон гною на місцевих полях в якості добрив.

Без комплексної оцінки всіх місцевих операцій, членам громади залишається тільки здогадуватись про розмір та вплив проекту. Точна кількість курячих бригад, які в кінцевому

---

[86] Новий Закон про ОВД застосовується лише для нових потужностей, тому бригада 55 ОВНС та процес консультацій були нашим першим досвідом роботи з новим законом.

[87] Попередня ОВНС, бригада 47, відокремлений підрозділ "Спектр" ПАТ "МХП" (2016) розділ 5.1. Атмосферне повітря, включений в Додаток 7.

[88] Попередня ОВНС, бригада 47, Розділ 7, Оцінка впливу запланованих потужностей на соціальне середовище, включено в додаток 7.

[89] Оцінка екологічного та соціального впливу бригади 55 (2018 р.), включено додаток 7.

[90] Див., Наприклад, Лист від Громадської ради Ладижина, НЕЦУ, Громадського центру екологічного контролю та Голосу природи до ЄБРР (21 жовтня 2013 р.), Включений у додаток 4.

підсумку будуть включені в ВПФ, нам невідома. МХП будує бригади, використовуючи, мабуть, випадкову модель нумерації, що ускладнює для місцевих людей розуміння того, скільки бригад було побудовано і скільки ще в розвитку. Наприклад, ми розуміємо, що будівництво етапу 2 наразі передбачає будівництво (як мінімум) бригад 13, 22, 23, 42, 43, 44, 47, 49 та 55.

Завод з виробництва біогазу, який фінансується ЄБРР, є прикладом оцінки частокової оцінки впливу навіть для окремих нових об'єктів в рамках ВПФ. Проект був схвалений для будівництва у 2017 році, і підтримка ЄБРР для проекту була затверджена в тому ж році. Обидва схвалення були засновані на попередній ОВНС, яка включала лише біогазовий завод, але не лінійну інфраструктуру, таку як дороги та трубопровід біогазу. Резюме проекту ЄБРР обгрунтувало це тим, що це "у відповідності із національними вимогами до лінійної інфраструктури, що не вимагають екологічних дозволів, а лише для будівництва."[91] Крім того, фінансування ЄБРР також охоплює когенераційну установку в іншому місці ВПФ, однак, на момент схвалення проекту цим об'єктом бракувало ОВНС взагалі.

Навіть коли ми вважаємо, що ми розуміємо розмір і вплив об'єкта, їх іноді змінюють після громадських слухань. Наприклад, новий запланований біогазовий завод був схвалений для будівництва в минулому році, на підставі попередньої ОВНС, в якій було зазначено його потужність у 10 МВт[92]. Нещодавно ми дізналися, що МХП зараз розглядає можливість подвоїти його потужність до 24 МВт[93]. Ми не знаємо, чи будуть проведені громадські слухання щодо цього оновленого плану. Незважаючи на це, МХП вже розпочав будівництво біогазового заводу, ЄБРР вже схвалив нову позику для об'єкту потужністю у 10 МВт, і ми скептично ставимося до того, що нові громадські слухання дадуть можливість висловити стурбованість і внести зміни в проект.

Спроби вирішення цих питань на сьогоднішній день

Уже в 2011 році місцеві жителі висловили занепокоєння щодо неадекватних консультацій та відсутності інформації про негативні наслідки проекту. Після численних листів і звернень до ЄБРР та інших багатосторонніх фінансових установ[94], а також за рекомендацією ЄБРР та МФК, МХП найняв у 2016 та 2017 рр. двох консультантів для залучення зацікавлених сторін. Хоча це було прийнятним рішенням, природа та роль консультантів була незрозумілою для нас протягом їх роботи[95]. Хоча ми сподівалися, що наймання таких консультантів призведе до значного збільшення можливостей для співпраці з МХП та обговорення наших проблем, це не було так. Ми не помітили значних змін у процесі громадських консультацій, описаних вище.

---

[91] Резюме проекту біогаз МХП (проект № 49301), доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html.

[92] Попередня оцінка впливу на навколишнє середовище біогазового заводу, розділ. 4 Огляд проекту, стор. 68

[93] Додаток 2 до ОВНС біогазового заводу, доступний за адресою http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/521/reports/2f17300608809f80aec56da3b8950b80.pdf.

[94] Серед інших багатосторонніх кредиторів МХП - Європейський банк реконструкції та розвитку та Європейський інвестиційний банк. МХП також отримала численні фінансові гарантії від нідерландського агентства страхування торгових кредитів Atradius DSB.

[95] На запитання представників неурядових організацій про роль консультантів, МХП зазначив, що характер їх ролі є внутрішньою справою, а не публічною інформацією. Зустріч представників МХП, ЦСЄ Бенквоч та НЕЦУ, 7 квітня 2017 року, нотатки включено в додаток 4.

Наскільки нам відомо, консультанти з залучення громадськості провели лише дві зустрічі з окремими членами громади влітку та восени 2017 року. Члени громади з наших сіл були запрошені на одну з цих зустрічей, у листопаді 2017 року. Обговорювало включало важливі теми, в тому числі вплив на навколишнє середовище, необхідність покращених консультацій з усіма зацікавленими людьми та більшого розкриття інформації про негативні впливи проекту[96]. На жаль, з моменту цієї зустрічі нам не дали можливості стежити за обговорюваними питаннями, і ми не помітили змін у роботі МХП по розглянутих питаннях. На нашу думку, одноразовий характер зустрічі та відсутність інформації щодо подальших дій, перетворюють цю зустріч на таку, що не має реального впливу. Крім того, ми віримо, що зустрічі з Компанією будуть більш продуктивними за наявності незалежного стороннього посередника та, бажано, тренованого фасилітатора. Беручи до уваги роль консультанта, найнятого компанією МХП, особа не була не в змозі виконати цю роль.

Ми дізналися, що контракти обох консультантів вже закінчилися. Зовсім недавно ми також дізналися, що компанія також директор з питань зв'язків із громадськістю та корпоративної соціальної відповідальності МХП, який також брав участь у зустрічі у листопаді 2017 року і, як видається, відігравав позитивну роль у покращенні розкриття інформації, залишив свою посаду. Це принесло нам ще більше невизначеності щодо того, як буде відбуватись залучення громадськості Компанією.

У 2017 році МХП випустив новий План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС), який визначає процеси консультування та спілкування з місцевими людьми та іншими зацікавленими сторонами[97]. Новий план містить корисні формулювання, але більша його частина викладена в таких загальних термінах, що важко точно зрозуміти, які зобов’язання бере на себе МХП, і які будуть наслідки, якщо компанія цих зобов’язань не дотримається. Крім того, оскільки план був випущений в 2017 році, ми не помітили змін у основних проблемах з консультаціями, описаних вище, що примушує нас думати, що новий ПЗЗС не буде мати значного впливу на практику МХП з консультацій та спілкуванням з місцевими громадами.

Крім того, ВПФ має свій власний ПЗЗС, і незрозуміло, як чи буде новий загальний ПЗЗС для МХП, включати план для конкретних місцевостей. ПЗЗС ВПФ є неадекватним за кількома параметрами. Єдиним регулярним способом проведення консультацій з місцевими громадами та отримання ними відгуків є проведення публічних засідань, що мають проводитись 4 рази на рік, але не існує мінімальних стандартів чи керівних принципів для того, як мають оголошувати про такі зустрічі. Фактично, документ не містить жодних вимог щодо подання інформації місцевим громадам, крім нечіткої заяви, що "підприємство регулярно звітує про свою діяльність ... різним зацікавленим сторонам"[98]. У документі також зазначено, що щорічні звіти про охорону здоров'я, безпеку праці та охорону навколишнього середовища надається лише "внутрішнім зацікавленим сторонам"[99]. Він не описує, як місцеві громади можуть отримати доступ до цієї інформації.

---

[96] Протокол зустрічі представниці МХП, найманою консультанткою, з членами місцевої громади та представниками місцевих неурядових організацій (16 листопада 2017 р.) Включені до Додатку 4.

[97] План залучення зацікавлених сторін МХП, Київ (2017 р.) Доступний за адресою https://www.mhp.com.ua/ru/responsibility/communication/stakeholder-engagement-plan.

[98] План взаємодії з зацікавленими сторонам (sic.) на 2016 рік, ТОВ "Вінницька птахофабрика" Відділ переробки", стор. 13, що міститься в Додатку 10.

[99] План взаємодії з зацікавленими сторонам (sic.) на 2016 рік, ТОВ "Вінницька птахофабрика" Відділ переробки", стор. 12, що міститься в Додатку 7.

b. Вплив руху вантажівок на дороги в селі

З моменту початку роботи МХП в регіоні, і особливо з 2010 року, коли почалося будівництво фази 1 ВПФ, рух великих вантажівок на місцевих сільських дорогах різко збільшився, що призвело до проблем громадської безпеки та фізичного пошкодження дороги та навколишніх будівель. Особливо серйозним прикладом є використання МХП головної дороги через Оляницю, хоча інші села також зазнали впливу від машин МХП.

Більшість місцевих сільських доріг, включаючи головну дорогу через Оляницю, не були основними транспортними коридорами до початку операцій МХП у цьому районі. Однак зараз МХП широко покладається на цей маршрут для транспортування курей, м'яса, гною, кормів та інших вантажів між своїми об'єктами. Ця дорога на сьогодні є найкоротшим маршрутом між сховищем гною МХП та сімома існуючими бригадами, з одного боку, та інкубатором, бойнею, комбікормовими заводами, очиснми спорудами та ще п'ятьма бригадами з іншого боку. В результаті з 2010 року люди в Оляниці зазнали значних негативних впливів, спричинених великим трафіком від великих промислових транспортних засобів Компанії.

Вантажівки часто використовують сільські дороги, призводячи до небезпек пішоходам та фізичні руйнування нерухомості.

Цей вплив був особливо інтенсивним під час будівництва, коли вантажівки регулярно їздили по головній дорозі. Проте навіть після завершення будівництва Фази 1 важкі транспортні засоби продовжували їздити головною дорогою Оляниці. У листопаді 2017 року ми встановили відеокамеру для зйомки головної дороги Оляниці протягом семи днів. Зйомка зафіксувала в середньому 400 важких транспортних засобів, пов'язаних з МХП, на дорозі на день, що становить приблизно 70% руху вантажівок протягом зареєстрованого періоду[100].

[100] Докладніше про висновки цього дослідження див. У Додатку 5.

Розмір та вага цих промислових транспортних засобів призвели до пошкодження дороги та навколишніх об'єктів, які не були розраховані на вібрацію та вагу від такого потоку вантажівок. Багато будинків біля головної дороги тепер мають помітні тріщини у стінах та дахах, цих тріщин не було до початку будівництва ВПФ МХП. Ці тріщини можна побачити в будинках, по обидві сторони дороги, незалежно від року будівництва будинку. Окрім вібрації, важкі транспортні засоби, пов'язані з МХП, спричиняють шум, пил, а також сморід від вантажів автомобілів, що спричиняє постійні незручності для місцевих жителів. Ситуація погіршується через швидкість руху машин та відсутність ефективних заходів контролю швидкості та безпеки дорожнього руху, що викликає занепокоєння щодо безпеки для місцевих жителів.

Руйнування будинків вздовж дороги останніми роками зовні та всередині

Вплив від інтенсивного використання дороги компанією МХП був передбачуваним. Насправді, МХП визнав це на зустрічах з членами громади Оляниці в 2010 році[101]. Місцеві жителі не один раз вимагали негайного будівництва об'їзної дороги та інших заходів, спрямованих на подолання наслідків дорожнього руху до 2012 року або раніше[102]. У одному з таких листів з квітня 2014 року члени громади Оляниці знову висловили занепокоєння щодо впливу дороги та подали ряд вимог до МХП з вирішення цього питання, включаючи будівництво об'їзної дороги, капітальний ремонт доріг, будівництво тротуарів, обмеження швидкості та договір не будувати нові бригади в Оляниці до тих пір, поки ці заходи не будуть виконані[103]. У той час компанія та

[101] 25 березня 2010 року газета Л`Експресс опублікувала статтю про громадські слухання в Оляниці і описує обіцянки МХП "розробити пропозицію щодо будівництва та реконструкції дороги в регіоні загальною довжиною 120 км для загального користування" (Стаття додана як Додаток 6).
[102] Див., Наприклад, лист від Комітету з збереження Оляниці до Тростянецької адміністрації та сільської ради (21 вересня 2012 р.), включений в додаток 4.
[103] Цей лист обговорюється в протоколі громадських слухань в Оляницькій сільськй раді, 6 грудня 2015 р., Включеного до Додатку 8

місцеві посадові особи погодились на всі вимоги[104], але на сьогоднішній день ми не бачили реального прогресу.

На початку 2015 року, коли МХП домовлялось щодо розширення ВПФ з ЄІБ[105] та ЄБРР, компанія розробила проект плану об'їзної дороги, але тоді прогрес зупинився[106]. Будівництво відкладалось не один раз з різних причин, незважаючи на постійні обіцянки, що воно буде завершено найближчим часом[107]. Тим часом будівництво Фази 2 ВПФ продовжується згідно графіку. Ми розглядаємо це як факт того, що для МХП прибуткові операції цінніші, ніж інтереси та добробут місцевих громад.

Планована об'їзна дорога повз Оляницю зазаначена крапками синім кольором. Джерело - ОРІС Додаткова ОВНС, мал. 2.2.

Відповідно до Додатковою ОВНС *(оцінка впливу на суспільство та довкілля ~ ОВД/ОВНС)*, оприлюдненою ОРІС *(Американський банк)*, будівництво давно обіцяної об'їзної дороги для "розвантаження дорожнього руху в селах, на які впливає діяльність МХП", тепер стане частиною другої черги будівництва ВПФ *(Вінницька птахофабрика)*.[108] Додаткова ОВДС не

[104] Там саме

[105] Інформація щодо проекту ЄІБ для комбікормового заводу: http://www.eib.org/projects/pipelines/pipeline/20120184

[106] Протокол публічних слухань села Оляниця (6 грудня 2015), включено до додатку 8.

[107] У березні 2017 року в листі МХП зазначено: «дорога буде завершена найближчим часом». Див листа у відповідь на висновки Комісії (31 березня 2017 року). На зустрічі, де обговорювалися наміри МХП щодо будівництва бригад 43 та 44 на землях Оляниці, в обмін на фінансування нової інфраструктури водопостачання, голова Тростянецької райдержадміністрації пообіцяв, що будівництво об'їзної дороги триває, і що воно буде завершено і відкрито для використання «перед початком активного будівництва та експлуатації" нових бригад. Протокол загальних зборів в Оляниці, 2 липня 2016 року, включений у додаток 8.

[108] Додатковий ОВНС ОРІС, стор. 10.

включає жодної згадки про довгу історію запитів та вимог щодо об'їдної дороги та роз'яснень щодо затримки з її будівництвом, а також не згадує про значний вплив на членів громади в Оляниці від поточного використання сільських доріг МХП. Ми стурбовані тим, що цей документ відображає постійну неспроможність МХП визначити пріоритети для вирішення проблем із негативним впливом на місцевих жителів.

У 2016 році, не побачивши значний прогрес із будівництво запланованої об'їзної дороги, члени громади в Оляниці відправили чергове колективне звернення до місцевого самоврядування, [109] що призвело до створення комісії для оцінки шкоди будівлям від руху важких транспортних засобів сільською дорогою.[110] До складу комісії входило кілька досвідчених технічних експертів, у тому числі:

- головний архітектор районної державної адміністрації;
- начальник управління житлово-комунального господарства районної державної адміністрації;
- головний спеціаліст Департаменту містобудування та сільського господарства районної державної адміністрації; і
- майор поліції підрозділу безпеки дорожнього руху.

У листопаді 2016 року комісія здійснила візуальні перевірки технічного стану 46 будинків у селі, розташованому поблизу головної дороги.[111]

"За результатами опитування було встановлено, що всім ... будівлям, які підлягали візуальному огляду, була завдана шкода і зазнали руйнувань конструкціям будівель різного ступеню тяжкості, а саме осідання фундаменту, розкол фундаментів, розкол та тріщини стін, зсув стін, тріщини та просідання стель, розколи по периметру будинків, руйнування штукатурки як в середині, так і назовні приміщеннь".[112]

Комісія підтвердила, що подібні збитки були виявлений на будівлях вздовж дороги, незалежно від того, коли вони були збудовані; будівлі з 1940-50-х років і з 1980-х по 90-ті роки зазнали подібних руйнувань.[113] Серед основних причин руйнації комісія зазначила:

- Неперервне використання дороги важкими транспортними засобами для транспортування вантажів, що спричинює коливання та вібрації що мають динамічний вплив на будинки;
- недотримання правил дорожнього руху, а саме – перевищення швидкості; і
- Агресивна поведінка в дорозі, така як різке гальмування, прискорення та маневри на перевантаженій транспортом дорозі.[114]

---

[109] Колективна скарга від 20 представників Оляниці (вересень 2016), включено в додаток 4.
[110] Рішення № 151 Тростянецької районної ради (27 вересня 2016), включено в додаток 8.
[111] Звіт Дорожньої комісії (акт) (14 листопада 2016), включено в додаток 8.
[112] Звіт Дорожньої комісії, стор. 2 (акцент додано).
[113] Теж саме.

14 березня 2017 року сільська рада Оляниця відправила лист до МХП, роз'яснюючи результати розслідування комісії.[115] МХП відповіли у березні 2017 року запереченням їх причетності і відповідальності за виникнення тріщини, зазначивши, що це проїжджа частина загального користування, і зазначили, що вони просто є одними з багатьох користувачів цієї дороги.[116] МХП також зазначили, що вони дотримуються обмежень встановлених виробниками транспортних засобів щодо ваги вантажів, які перевозяться на цих транспортних засобах, а також те що компанія дає настанови своїм водіям дотримуватися всіх правил дорожнього руху, платить податки, а також добровільно дала гроші на ремонт дороги через Оляницю в 2016 році.[117] Ці дії вітаються, але вони не заперечують необхідності для МХП вирішити безпосередні негативні наслідки від їх діяльності для місцевих мешканців.

Місцеві жителі інших сіл цієї місцевості також зазнали негативного впливу через значне використання місцевих доріг компанією, і побоюються, що ці впливи стануть більш серйозними коли друга черга птахофабрики буде побудована та стане повністю функціональною. Наприклад, запланована установка біогазу, яка буде споруджена на землях Заозерненської сільради, швидше за все, призведе до значного збільшення транспортних засобів для транспортування гною на дорогах, що пролягають поруч із селами Заозерне та Клебань, але компанія не обговорювала з нами будь-яких заходів щодо пом'якшення наслідків від такого навантаження від руху важкого автотранспорту МХП.

С. Неприємні запахи

Місцеві громади регулярно відчувають неприємні запахи, що виникли внаслідок діяльності Компанії, зокрема, з їхніх бригад з вирощування бройлерів і з куп курячого посліду, що розміщують на місцевих полях, для подальшого використання в якості добрив, і на додачу неприємні запахи від важких транспортних засобів, що перевозять курчат, гній та інші органічні продукти. Що найменше один член громади повідомив, що неприємні запахи що надходять до села час від часу настільки сильні, що викликали блювоту. Ми побоюємося, що розширення ВПФ на другу чергу будівництва, включаючи будівництво біогазової установки, тільки збільшить ці проблеми.

У 2013 році визначені технічні умови дозволили компанії зберігати послід у відкритих організованих гноєсховищах та у тимчасових купах/буртах.[118] Це мало значні наслідки для наших громад, оскільки відвали посліду регулярно зберігаються протягом тривалого періоду часу на полях біля наших сіл, що спричиняє збільшення проблем із запахом. Станом на 2013 рік Зернопродукт зареєстровав 38 офіційних буртів для зберігання посліду у місцевості навколо Ладижина, Тростянецького, Тульчинського, Бершадського та Гайсинського районів.[119] Мешканці

---

[114] Теж саме, Комісія також визначила інші фактори, такі як неякісне дорожнє покриття, будинки, побудовані занадто близько до дороги, або з мілководними фундаментами або низькоякісними будівельними матеріалами.

[115] Лист був адресован Вінницькому бройлеру (14 березня 2017), включено в додаток 4.

[116] Лист від Вінницького бройлера до сільської ради Оляниці (31 березня 2017 р.) стор. 2, що міститься в додатку 4.

[117] Теж саме, стор.2-3.

[118] "Куряче гімно стало головним болем мешканців Ладижина" Vinnitsa.info (12 Sep. 2013), див. http://www.vinnitsa.info/news/kuryache-gimno-stalo-golovnim-bolem-meshkantsiv-ladizhina.html. Ми не знаємо, який процес надання цих Технічних умов, чи вони надані належним чином у цьому випадку, або ж МХП чи було зареєстровано додаткові тимчасові ділянки зберігання з 2013 року.

[119] Там саме

Клебані внесли це питання до скарги до свого районного самоврядування, виступаючи за їхню допомогу в застосуванні дієвих механізмів для пом'якшення наслідків та дотримання державних регламентів, спрямованих на вирішення проблеми із жахливим смородом та інших потенційних впливів від великої кількості курячого посліду,[120] те ж було зазначене і в листі до міністра екології, виступаючи проведення державних перевірок діяльності МХП.[121] Державна екологічна інспекція України на вимогу Міністра відповіла, пояснивши, що неможливо провести перевірку МХП у відповідності до висунутих вимог, оскільки перевірки можуть здійснюватися лише з дозволу Кабінету Міністрів України або на вимогу суб'єкту перевірки (компанії), плюс бюджетні асигнування на державний нагляд за дотриманням екологічних норм, було скорочено.[122] Така проблема була також підтверджена під час проведення ознайомчої поїздки громадських організації у 2015 році, що зафіксовано у звіті "Чорна земля", опублікованій CEE Bankwatch Network за результатами цієї поїздки.[123]

Що стосується запахів, що надходять від курячих бригад, МХП відреагував на це занепокоєння, заявивши, що все відповідає вимогам санітарно-захисної зони,[124] характеризуючи запах як "незначний" і стверджуючи, що це "можна відчути лише в разі несприятливого сильного вітру. Дискомфорт від цього короткий".[125] Хоча санітарно-захисна зона є необхідною, відповідь МХП відкидає наявность значної і постійної проблеми яку відчувають члени громад.

---

[120] Лист жителів Клебані до Тульчинської районної адміністрації, що міститься у Додатку 4.

[121] Лист сільських жителів Клебані до Міністра екології (19 жовтня 2014 р.), включений у додаток 4.

[122] Відповідно до чинного законодавства України, державні екологічні перевірки великих підприємств, таких як ВПФ, дозволяються, але компанія попереджається за два тижні до початку аудиту. Члени громади не мали доступу до повної перевірки документів, хоча влада представила деякі витяги.

[123] Чорнозем, стор.21

[124] Згідно з українського законодавства, санітарно-захисна зона є обов'язковою буферною зоною певних розмірів, які розділяють об'єкти, які генерують забруднення або іншим чином впливають на навколишнє середовище, від житлової забудови та соціальної інфраструктури. Об'єкти загалом зобов'язані забезпечити те щоб вплив від забруднення на межі санітарно-захисної зони не перевищував визначених стандартів. Державні санітарні правила планування населених пунктів № 173-96.

[125] Чорнозем стор.21, цитуючи головного еколога МХП, 26 серпня 2015 р. Загальні зауваження, надані до звіту FFM, електронною поштою CEE Bankwatch та SOMO.

Курячий послід лежить на відкритому повітрі у подібних організованих сховищах та у буртах на полях

Більше того, санітарно-захисна зона, яку МХП виділяє навколо кожної бригади, в даний час є не більш ніж відкритим простором: відведеною відстанню між кожною бригадою та наступною будівлею. Згідно з українським законодавством, санітарно-захисні зони, що оточують курячі бригади, повинні мати озеленення та насадження чагарників, що займають принаймні 50% їх ширини, а будь-яка сторона, що знаходиться у напрямку житлової забудови, повинні мати насадження з дерев та кущів шириною не менше 50 метрів.[126] Ми вважаємо, що ці природні бар'єри допоможуть пом'якшити неприємні запахи та інші потенційні екологічні наслідки від діяльності з вирощування курятини компанією.

Протягом багатьох років члени громади з Клебані подавали клопотання до МХП та органів місцевого самоврядування про те, що необхідність створення таких природних бар'єрів між бригадами та житловою забудовою.[127] Після подання клопотань від місцевих жителів та відхилення початкових планових документів сільською радою Клебані,[128] МХП в кінці кінців погодились в 2011 році створити лісовий пояс навколо бригади 4, яка була побудована на земельній ділянці сільської ради Клебані.[129] На сьогодні МХП так і не дотримались цих зобов'язань, і в результаті село Клебань зазнає надмірного впливу від неприємного запаху від

[126] Наказ Міністерства охорони здоров'я № 173 "Про затвердження Державних санітарних правил планування та будівництва населених пунктів" (19 червня 1996 р.) Сек. 5.13, доступ http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96.

[127] Див., Наприклад, лист жителів Клебані до Міністра екології (19 жовтня 2014 р.), що міститься у додатку 4.

[128] Лист сільських жителів Клебані із зауваженнями та пропозиціями щодо територіального плану (без дати), що містяться в Додатку 4; Протокол громадського слухання Ради про детальний план території, сільська рада Клебані (25 березня 2011 р.). Див. Також Зауваження та пропозиції щодо детального плану території, Виконавчий комітет сільськогосподарської ради Клебані (12 липня 2010 р.), що міститься у додатку 8.

[129] Лист від Вінницького бройлера до сільської ради Клебані (22 червня 2011р.), що міститься у додатку 4.

кількох бригад МХП з Північно-Західного напрямку, той самий з якого йде переважний напрям вітру на село.

d. Недостатня інформація та побоювання потенційних ризиків: забруднення та втрата водних ресурсів

Ми також побоюємося, що цей проект *(птахофабрика)* може негативно вплинути на наше місцеве довкілля. Усі наслідки впливу на повітря, ґрунти та водне середовище були пов'язані з великомасштабними промисловими курячими фермами та великомасштабним сільськогосподарським виробництвом[130], а це ті види діяльності ВПФ та Зернопродукт, що відбуваються у безпрецедентному масштабі у нашому регіоні. Оскільки МХП не надали докладну або вичерпну інформацію про свою місцеву діяльність, ризики від неї, або використання ресурсів, ми залишаємось із відкритим питанням про те як на наше довкілля впливає поточна та може вплинути майбутня діяльність МХП.

Зокрема, ми побоюємося, що зберігання великої кількості посліду під відкритим небом спричинює або спричинить надмірне забруднення повітря, ґрунтів та ґрунтових вод. Незважаючи на те, що у ВПФ має призначене для зберігання посліду сховище на території Гордіївської сільради, ми спостерігаємо як компанія зберігає одні й ті самі бурти посліду на відкритих полях у багатьох місцях поблизу наших сіл місяцями. Це особлива проблема для громад, що навколо бригад 1-5, які розташовані найдалі від організованого послідосховища МХП. Можливо, для МХП займає більше часу, щоб переміщувати послід назад і вперед між цими бригадами та послідосховищем, коли навколо бригади 1-5 знаходяться підконтрольні МХП поля, на яких вони можуть зберігати послід. Ми гадаємо, що цей підхід має сенс з точки зору економії часу та витрат, але це створює суттєвий додатковий вплив на місцеві громади, інтереси яких МХП недостатньо враховував та не розглядав. Крім того, ми побоюємося, що мініміалістична споруда самого послідосховища, без даху та стінок тільки з деяких сторін, не може забезпечити належний захист від негативного впливу забруднення довкілля від посліду що тут складається.

Ми також стурбовані тим, що інші практики МХП можуть також спричиняти вплив від незафіксованого забруднення, таким як наприклад використання пестицидів та використання відпрацьованої води з пташників для зрошення їх земель сільськогосподарського виробництва. Наприклад, 4 травня 2017 р. місцеві жителі були свідками обприскування пестицидами поля, орендованому та контрольованому компанією через дорогу від їх домівки, на відстані приблизно 10 метрів від їх землі та без попереднього повідомлення.[131] Цей нещодавній випадок було зафіксовано телефонним дзвінком з відповідальними щодо корпоративної відповідальності МХП, і після цього розприскування нарешті скінчилось, але є побоювання, що

---

[130] Див., наприклад, Наташа Гелінг, Environmentalists Want This State to Take Chicken Poop Out of Its Clean Energy Plan, ThinkProgress (8 листопада 2015 року), https://thinkprogress.org/environmentalists-want-this-state-to-take-chickenpoop-out-of-its-clean-energy-plan-7af26f98ddc/; GRACE Communications Foundation, Виробництво промислових культур (останній візит 20 вересня 2017 року), www.sustainabletable.org/804/industrial-crop-production; P. Gerber, C. Opio and H. Steinfeld, Птахівництво та навколишнє середовище - а огляд, FAO (2008), стор. 6, http://www.fao.org/ag/againfo/home/events/bangkok2007/docs/part2/2_2.pdf.

[131] Після цього інциденту це питання було негайно порушено в листі до Компанії. Див. Лист від голови Заозерненської сільської ради до ферми "Зернопродукт" (10 травня 2017 р.), Що міститься у додатку 4.

такі практики будуть повторюватись. Члени громади бояться, що розпилювання пестицидів призведе до потенційного забруднення грунтів та грунтових вод, як і до невідомих впливів на здоров'я для місцевих мешканців. Скид очищених стічних вод до ріки Південний Буг викликає подібні застереження.[132] Наприклад, у травні 2018 року члени місцевої громади помітили мертву рибу поблизу місця скиду стічних очищених вод та побоюються, що це може бути пов'язане з діяльністю компанії.[133]

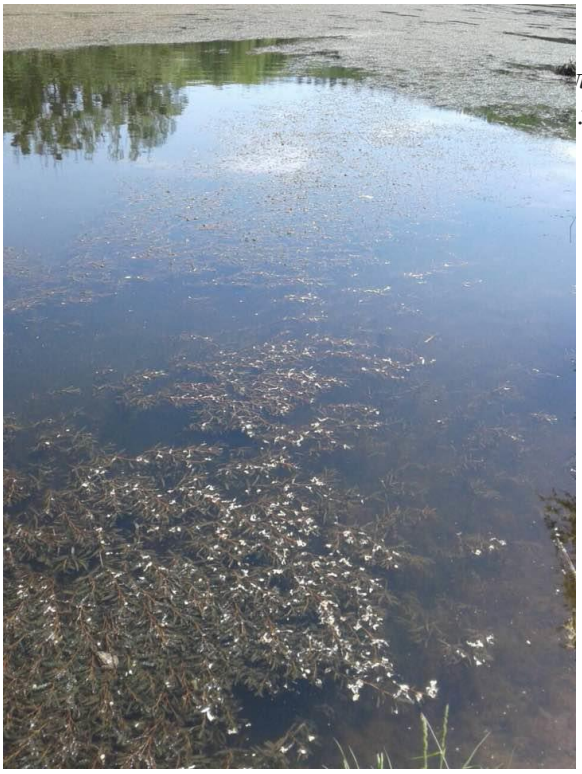

У відповідь на побоювання громадськості, що ВПФ може бути джерелом забруднення водних джерел, навесні 2016 року депутат від Тростянецької районної ради зажадала від служби санітарного нагляду дослідити безпечність води в цьому районі. Зразки води, взяті із ряду свердловин/колодязів в Оляниці, виявили підвищені рівні нітратів 130-165 мг/л,[134] що в 2-3 рази перевищує рекомендовані рівні у 50 мг/л Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ).[135] Ми розуміємо, що високий рівень нітратів у воді є токсичним для людини та може

[132] Компанія стверджує, що вода, випущена з очисних споруд, відповідає всім необхідним стандартам якості, але нам не було надано інформації, щоб зрозуміти обґрунтування цього твердження. Ми знаємо, що було зафіксований скид води із відмінним від нормального знебарвленням, з очисних споруд МХП в іншому регіоні України, хоча, наскільки нам відомо, цей випадок так і не був дослідженим і прокоментованим компанією. Див. "На" Миронівській птахофабриці" не змогли пояснити появу коричневих стоків до річки Росава", NECU, доступний за адресою http://necu.org.ua/myronivska-ptahofabryka-skyd-rosava/; https://www.youtube.com/watch?v=EqmSzDPjygI. Водоочисні споруди ВПФ випускають оброблену воду значно нижче водної поверхні річки, тому ми не можемо побачити і оцінити візуально якість та колір води що спускається.

[133] Див. пости та коментарі у Facebook, травень 2018, включено у додаток 6.

[134] Результати аналізів води у Додатку 9.

[135] Керівництво ВООЗ щодо якості питної води, Четверте видання з доповненнями (2017), ст. 398, доступні за http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/254637/1/9789241549950-eng.pdf?ua=1.

мати вплив на здоров'я.[136] Сільськогосподарська діяльність, включаючи надмірне внесення добрив, є однією з відомих причин надлишкового вмісту нітратів у ґрунтових водах.[137] Ті самі зразки води також показали наявність кишечної палички (e.coli) і вміст аміаку на рівні від 1,82 до 3,85 мг/л, і ми боїмося, що це може свідчити про більш високий рівень аміаку, аніж природній вміст що зустрічається в цій місцевості.[138] ВООЗ визначає інтенсивне вирощування тварин як можливу причину підвищеного рівня аміаку в ґрунтових водах,[139] а Агентство США з реєстру токсичних речовин та хвороб конкретно вказує на застосування надмірної кількості курячого посліду як добрива як можливу причину високого вмісту аміаку.[140]

Після проведення тестування води державні службовці відреагували, розповсюдивши попередження у місцевій громаді про небезпеку використання забрудненої води із колодязів, але для багатьох з нас наші колодязі є нашим єдиним джерелом води для побутового використання. Причина забруднення нітратами у місцевих свердловинах не була досліджена, але ми побоюємося, що це може бути пов'язане із діяльністю ВПФ у цьому районі.

Крім того, у липні та серпні 2016 р. Державна екологічна інспекція виявила, що комбікормовий завод ВФП порушив дозвільні вимоги, так як не провадив належного вимірювання чи документування викидів забруднюючих речовин у повітря.[141] В результаті інспекції Зернопродукту від серпня 2015 р. були виявлені порушення обмежень щодо використання водоохоронних територій уздовж берегу річки, включаючи розорення земель та неправильну документацію щодо використання пестицидів.[142] Ми не отримали повний звіт цієї інспекції, але, виходячи зі зведеного документа, який ми бачили, ці висновки, здається, підтверджують наші побоювання, що МХП може не робити все, що можливо або навіть потрібно, щоб зменшити негативний вплив та забруднення нашого довкілля.[143]

Ми побоюємося, що потенційне забруднення навколишнього середовища через діяльність ВПФ може призвести до впливу на здоров'я населення місцевих громад. Наприклад, деякі члени громади вважають, що в наших селах спостерігається збільшення випадків захворювання на рак та астму з моменту побудови і початку роботи ВПФ, що може бути пов'язане з забрудненням

---

[136] Див "Нітрати: Впливи на здоров'я у питній воді," Natural Resources Cornell Cooperative Extension, доступ http://psep.cce.cornell.edu/facts-slides-self/facts/nit-heef-grw85.aspx, обговорюють потенціал нітратів щодо спричинення метгемоглобінкмію або "хворобу блакитних немовлят," а також зв'язок між нітратами у питній воді та присутністю інших забруднювачів, як бактерії або пестициди.

[137] Керівництво ВООЗ для питної води, четверте видання з доповненням (2017), стор. 398, доступ http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/254637/1/9789241549950-eng.pdf?ua=1.

[138] ВООЗ зазначає, що природні рівні нітратів зазвичай нижче 0.2 мг/л. Керівництво ВООЗ, 4-те видання, с. 313, доступне за http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/254637/1/9789241549950-eng.pdf?ua=1. Також токсикологічний паспорт для аміаку, Агенство з токсичних речовин та хвороб, Департамент США для здоров'я, 2004, сек. 6.4.2, доступно за https://www.atsdr.cdc.gov/toxprofiles/tp126-c6.pdf.

[139] Керівництво ВООЗ, 4-те видання, ст. 313, доступно за http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/254637/1/9789241549950-eng.pdf?ua=1.

[140] Токсикологічний профіль аміаку, Agency for Toxic Substances and Disease Registry, US Department for Health and Human Services, 2004, сек. 6.4.2, доступно за https://www.atsdr.cdc.gov/toxprofiles/tp126-c6.pdf.

[141] Лист від Осадчук.І.,в.о. керівника, ДЕІУ (19.01.2017), ст.1, включено до додатку 9. Ця інформація була надана на запит до екоінспекції в січні 2017 року

[142] Там саме

[143] Звіт із завершення проекту ЄІБ, http://www.eib.org/infocentre/register/all/81223755.pdf, включений до Додатку 2.

повітря від промислових потужностей ВПФ, або із сукупним впливам ВПФ та інших забруднювачів у цій місцевості.[144]

Окрім потенційних впливів від забруднення, ми також стурбовані тим, що масштабне використання води ВПФ вплинуло на наявність водних ресурсів для використання у громадах. Майже відразу ж після будівництва першої черги ВПФ, члени громади в Оляниці почали помічати що рівень води у їх колодязях почав знижуватись. Падіння рівня води співпало із проведеними процедурами МХП у 2010 році для зниження рівня води на місцевому полі та запобігання повеням під час будівництва своєї бригади №6.[145] Члени місцевої громади порушили це питання кілька разів з представниками МХП та місцевого самоврядування[146]. Коли ця проблема була піднята перед МХП у 2015 році, компанія відповіла, що за їхніми даними "рівень ґрунтових вод в цьому році знизився по всій Україні за деякими незначними винятками. Цей процес циклічний, і рівень підземних вод повинен скоро знову піднятись."[147] Це пояснення не відповідає що члени громади досі спостерігають. За більш ніж сім років з часу коли вперше значно впав рівень води, ми не спостерігали підняття води у місцевих колодязях до колишніх рівнів.

Крім того, в останні роки, особливо влітку, рівень води значно знизився в Ладижинському водосховищі та південній частині р. Південний Буг, що знаходяться відразу нижче місця забору води МХП для всієї ВПФ.[148] Місцеві громади підіймали це своє занепокоєння кілька разів[149], але МХП не надали інформацію, яка б показала, що зниження рівня води в річці не пов'язане із водокористуванням проекту (ВПФ). Оцінюється що об'єкти першої черги будівництва ВПФ використовують понад 3,4 млн. м3 води на рік, і ця оцінка не включає додаткові потреби для сільськогосподарської діяльності Зернопродукту.[150] Відповідно до звіту про моніторинг у лютому 2016 року, який було замовлено Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР), у той час не було проведено оцінку впливу ВПФ на стале надходження води у річці.[151]

---

[144] Ми розуміємо, що деякі дослідження показали очевидну зв'язок між підвищенням показників астми у сільських школярів та наявністю сусідніх інтенсивних сільськогосподарських операцій. Див., наприклад, Sigurdarson, S. T., and Kline, J. N., Близькість шкіл до концентрованих операцій з годівлі тварин та поширеність астми у студентів, Chest, 129(6) 1486-1491, (2006), https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16778265; Sara G. Ramussen, Joan A. Casey, Karen Bandeen-Roche, and Brian S. Schwartz, Близькість до промислового тваринництва та загостренням астми в Пенсільванії , 2005-2012, 14 Int'l J. Environ. Res. Public Health 362 (2017), https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5409563/pdf/ijerph-14-00362.pdf.

[145] Це зневоднення описано у заяві про вплив на навколишнє середовище на пів сторінки, в якій стверджується без додаткових пояснень те, що "в процесі експлуатації дренажної системи в нормальному режимі з виходом води у водовипаровувач, вплив на навколишнє середовище відсутній" Заява про вплив на навколишнє середовище, дренажна система на території будівництва Бригади №. 6 (вересень 2010 р.), Що міститься у Додатку 7.

[146] Див., наприклад, Протокол громадського слухання Оляницької сільської ради (21 вересня 2016 року), включений у додаток 8.

[147] Чорнозем, стор. 24

[148] Місцеві жителі спостерігали це падіння, і це також відображається в новинах. Див. "Через вкрай низький рівень води у водосховищі Ладижинська ГЕС працює лише 2-2,5 години на добу" My Vin (31 серпня 2015 року), доступ http://www.myvin.com.ua/ua/news/region/36843.html.

[149] Див., наприклад, Лист представників Оляницької громади до Директора Вінницького бройлеру, Тростянецької адміністрації, Тростянецької районної ради та Прокуратури (24 березня 2016 року), включена до Додатку 4.

[150] Додаткова ОВНС ОРІС на ст. 139.

[151] Звіт про моніторинг оцінювання, предмет оцінки: Група МХП, WSP Parsons Brinckerhoff (лютий 2016), розділ 4.3, доступ

Крім того, в 2016 році Державна екологічна інспекція виявила, що місцеві потужності МХП порушили умови спеціальних дозволів на використання води, нехтуючи своїми річними вимогами по звітності щодо використання підземних вод.[152] Подібні питання піднімались місцевими громадами, які живуть поблизу об'єктів МХП з вирощування курятини в інших регіонах України, і у тих випадках компанія також замовчувала та не розкривала інформацію про своє водокористування та інші можливі наслідки.[153]

Компанія відмовилась від будь-якої відповідальності за зменшення доступності води або забруднення води[154], хоча водночас і не надала доказів для підтвердження своєї причетності до проблеми, або будь-якої іншої документації стосовно впливу від їхнього використання води. Не маючи можливості побачити докази стосовно їх використання води, залишається незрозумілим, як МХП дійшли висновку, що скорочення води в наших колодязях не пов'язане з їхнім споживанням води для промислових потреб. Також не зрозуміло, наскільки компанія приділила увагу вивченню цього питання. Тому ми продовжуємо боятися, що діяльність ВПФ могла вплинути на наш доступ до води, а також що плановане розширення може призвести до ще більших додаткових впливів.

У відповідь на нашу постійну стурбованість з приводу доступу до води, МХП запропонували заплатити за труби, щоб з'єднати деякі села із системою водопостачання, щоб уникнути необхідності користування існуючими сільськими криницями. Наприклад, в Оляниці компанія запропонувала побудувати для села водогін за умови схвалення селянами будівництва бригад 43 та 44 на землях Оляниці. На жаль, такий захід не забезпечив істинного рішення для багатьох жителів села. Хоча МХП запропонували заплатити за будівництво централізованого водопроводу через село, проте поклавши питання оплати встановлення додаткових труб, необхідних для підключення їхніх домівок до системи на кожне домогоподарство. Вартість такого підключення приблизно 4000 гривень (близько 150 доларів США) на один дім і є неприйнятно високою для деяких членів громади. Крім того, нам не надано інформацію про якість води з цього нового джерела. Ми розуміємо, що вода буде поставлятися з підземних водоносних горизонтів, але ми не маємо додаткової інформації, щоб підтвердити, чи буде це впливати на водні ресурси іншими способами, та чи якість води з нових труб буде кращою, ніж наша вода з колодязів, та чи буде така вода безпечною для споживання.

Е. Проблеми з умовами праці

---

http://www.ebrd.com/cs/Satellite?c=Content&cid=1395250435187&d=&pagename=EBRD%2FContent%2FDownl oadDocument. Звіт з моніторингу виявив малоймовірним, що використання ВПФ води з річки стане проблемою, враховуючи об'єм потоку річки, але незрозуміло, чи в цій оцінці враховано дані про зниження рівня води нижнього течії річки Південний Буг.

[152] Лист О.І.Осадчука, в.о. голови Державної екологічної інспекції України (19 січня 2017 р.) На стор. 1, що містяться в Додатку 9. Цей звіт стосується, але без додаткової інформації про звітування МХП про використання води на державному рівні, ми не можемо визначити його значення.

[153] Наприклад, громади Канівського району в Черкаській області помітили значне падіння рівня води, а місцеві жителі не змогли визначити будь-яку можливу причину для падіння, крім як діяльність птахофабрики МХП поблизу. Миронівська птахофабрика, дочірня компанія МХП, яка працює у регіоні, планувала допомогти ідентифікувати альтернативні джерела водних ресурсів у місцевості, однак вона запропонувала лише обмежені кошти для цієї ініціативи та не надали інформацію про фактичний вплив на водне середовище від своєї діяльності. Для отримання додаткової інформації див. Коментарі від НЕЦУ та CEE Network Bankwatch за участю зацікавлених сторін МХП, стор. 2-3.

[154] Протокол громадського слухання Оляницької сільської ради (21 вересня 2016 р.), включений у додаток 8; Ч о рнозем стор. 24.

Ряд скаржників працювали в МХП в певний момент, і, виходячи з отриманого досвіду, ми стурбовані тим, що умови працевлаштування на об'єктах проекту (ВПФ) не відповідають національним та міжнародним стандартами для прийнятних умов праці. Іноді наявні умови навіть створювали небезпеку для здоров'я та безпеки працівників. Деякі працівники також зазнавали залякувань та тиску через те що ті, або їх родичі підіймали проблемні питання відносно діяльності проекту (ВПФ).

Багато робочих місць на МХП передбачають вимогливу та складну працю, а деякі робочі місця також мають притаманні ризики для здоров'я та безпеки. Ми стурбовані тим, що МХП не роблять достатньо, щоб пом'якшити ці ризики та забезпечити безпечне робоче середовище для своїх працівників. Наприклад, один механік повідомив, що МХП надав спецодяг виконаний із синтетичного матеріалу, що мав високий ризик займання під час зварювальних робіт.[155] Та ж особа повідомила, що в місці, де відбувається зварювання, не надавались жодні засоби для захисту очей оточуючим працівникам, що спричиняло певні проблеми із зором після їх роботи поруч із зварювальними роботами.[156] Водій повідомив, що йому доводилось працювати два дні поспіль без сну. Ця особа повідомила, що засинала під час їзди декілька разів, на щастя, без небажаних наслідків для себе чи оточуючих.[157] Третій працівник повідомив, що на них було покладено необґрунтовано велике робоче навантаження: "працювали за трьох людей", також їм було сказано, що ніяких інших працівників не буде поставлено для допомоги, така ситуація із навантаженням, на їхню думку, призвела до розвитку сильного болю у руках та ногах, що не проходив навіть після закінчення роботи.[158]

Принаймні, двоє працівників повідомили, що робота на забійному цеху має несправедливо низьку оплату, враховуючи складний характер роботи.[159] Усі діючі та колишні співробітники, з якими проводили інтерв'ю під час підготовки цієї скарги, повідомили, що МХП пообіцяв їм певні пільги та премії за їх роботу, проте потім вирахував кошти за ці вигоди з їхньої заробітної плати.[160] Співробітники також повідомили, що відрахування від зарплати містять такі речі, як вартість проїзду на службовому автобусі для працівників МХП, вартість спец форми та такі речі, як мило та шампунь, які зберігалися на об'єкті МХП для використання всіма працівниками (стандартні відрахування із заробітної плати працівників здійснювалися незалежно від того, чи фактично використовували вони ці продукти).[161] Компанія також пропонує м'ясо курятини як щомісячна "премія" для працівників, які мають хорошу продуктивність, але вартість м'яса тим не менш вираховується із зарплати працівника.[162]

Працівники також повідомляють що щодо них застосовуються різні форми тиску та залякувань, включаючи очевидні утиски працівників, які висловлюють занепокоєння щодо поганих умов праці. Наприклад, працівник забійного цеху повідомив про захворювання на пневмонію яке виникло після того, як працівника поставили працювати у дуже холодному приміщенні.[163] Співробітник повідомив, що після їх хвороби він попросив перевестись на інший об'єкт, чи

[155] Інтерв`ю з теперішнім або колишнім працівником МХП №5, квітень 2018.
[156] Теж саме.
[157] Інтерв`ю з теперішнім або колишнім працівником МХП №3, квітень 2018.
[158] Інтерв`ю з теперішнім або колишнім працівником МХП № 2, квітень 2018.
[159] Інтерв`ю з теперішнім або колишнім працівником МХП №1 та №2, квітень 2018.
[160] Інтерв`ю з теперішніми або колишніми працівниками МХП, квітень 2018.
[161] Інтерв`ю з теперішнім або колишнім працівником МХП №5, квітень2018
[162] Інтерв`ю з теперішніми або колишніми працівниками МХП №2-5, квітень 2018..
[163] Інтерв`ю з теперішнім або колишнім працівником МХП №1, кітень 2018.

приміщення через побоювання виникнення повторного захворювання, але цей запит було відхилено, і до цього компанія додала що «хворі працівники тут не потрібні»[164] тому людина була вимушена залишити цю роботу. Інший працівник повідомив, що зазнав тиску з боку МХП, через члена своєї сім'ї, який публічно обговорював проблемні питання та стурбованість щодо впливу об'єктів МХП.[165]

Місцеві громади вважали, що цей проект буде стане можливістю для покращення місцевої економіки, частково шляхом надання робочих місць місцевим жителям. Хоча цей проект МХП справді став великим місцевим роботодавцем, це створило ситуацію, коли працівники залежать від роботи в МХП, що робить складним для них обговорення необхідності поліпшення умов праці або підвищення заробітної плати, піднімаючи ці проблеми безпосередньо з роботодавцем, або ж вимушені "голосуючи ногами " залишати роботу з поганими умовами праці.

III. Вимоги відповідно до політик ЄБРР

a. ЄБРР неодноразово неправильно класифікувала свої інвестиції на екологічну категорію В

Інвестиції ЄБРР в МХП та особливо останні інвестиції в 2015 та 2017 роках були неправильно ідентифіковані як проекти екологічної категорії «Б». Відповідно до Екологічно та соціальної політики ЄБРР від 2014 року «ЄБРР категоризує кожен проект для того, щоб визначити природу та рівень екологічних та соціальних вишукувань, розкриття інформації та взаємодії з зацікавленими сторонами. Це буде відповідати природі, місцезнаходженню, чутливості та масштабу проекту, та значимість потенційних майбутніх екологічних та соціальних впливів. Минулі та сучасні екологічні та соціальні аспекти та ризики об’єктів проекту буде предметом екологічної та соціальної оцінки незалежно від категорізації.»

Політика зазначає «#24. Проект отримує категорію А коли діяльність може відобразитись у потенційно значні майбутні екологічні та соціальні впливи, які, під час категоризації не були первинно ідентифіковані та оцінені, і які, відповідно, вимагають формальної екологічної та соціальної оцінки з залученням громадськості» в той час як проекти категорії «Б» мають “потенційні майбутні екологічні та соціальні впливи, що є місцевими та, або можуть бути легко нейтралізовані пом’якшуючими заходами».[166]

Найновіші інвестиції ЄБРР були спрямовані на підтримку розширення виробництва кормів та зернових МХП та утилізацією відходів від існуючих птахофабрик та агровідходів для виробництва біогазу, які є невід'ємною частиною розширення компанії у, зокрема, у сільській місцевості Вінниччини[167]. Враховуючи ризики, пов'язані з інтенсивним вирощуванням тварин, в поєднанні з великою кількістю операцій, зосереджених на ВПФ, і проблеми, які довгий час

---

[164] Там саме

[165] Інтерв`ю з теперішнім або колишнім працівником МХП №5, квітень 2018.

[166] Екологічна та соціальна політика ЄБРР № 25

[167] Резюме проекту для кредиту корпоративної підтримки МХП (Проект № 47806) говорить: "Запуск нового соєвого заводу дозволить МХП стати вертикально інтегрованим у зв'язку з виробництвом фуражу (на даний момент соя обробляється ззовні)" доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-corporate-support-loan.html; Резюме проекту для МХП біогаз (Проект № 49301зазначає, що проект "належить до Вінницького відділу птахівництва МГП [...], спрямований на використання відходів з існуючих установок для птахівництва з метою отримання біогазу, який буде використовуватися як альтернативне джерело енергії за допомогою найсучасніших технологій", доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html

підіймались місцевими громадами, представниками засобів масової інформації та неурядовими організаціями стосовно діяльності МХП через Вінницьку птахофабрику та аналогічні підприємства у інших регіонах, надають більш ніж достатньо підстав для присвоєння цьому інвестиційному проекту екологічної категорії «А».

Інтенсивному тваринництву як сектору властиві значні ризики, які все частіше описуються у дослідженнях що пов’язують таке виробництвом із негативним впливом на довкілля, включаючи забруднення повітря та підземних вод, а також шкоду біорізноманіттю у місцевих річках від надмірного використання посліду та погані практики зберігання посліду.[168] Ці наслідки, у свою чергу, пов'язують із впливом на здоров'я населення що проживають по сусідству, у тому числі більш високою частотою виникнення астми та різними легеневими захворюваннями та психофізичними порушеннями.[169]

Масштабні масштаби локальних операцій Проекту лише ускладнюють ризики інтенсивного вирощування птиці в цьому випадку. Чим вище концентрація птиці в даній місцевості, тим більший ризик того, що викиди забруднюючих речовин будуть викидати у повітря Це також збільшує кількість води, необхідної для необхідності зерна та кормів, очищення та санітарії, а також кількості відпрацьованих та відпрацьованих стічних вод, кожен з яких має екологічні ризики, які відповідно посилюватимуться. Як згадувалося вище, МХП рекламує, що ВПФ є найбільшою птахівною фермою у всій Європі.[170] Його вертикально інтегрована бізнес-модель означає, що ВПФ та його плановане розширення передбачають будівництво значних додаткових об'єктів у відносно концентрованій географічній зоні у сільській місцевості, яка ніколи раніше не зазнала такої міри промислової діяльності. Інвестиції ЄБРР допомагають МХП подвоїти операції ВПФ,[171] що відповідно підвищить його ризики та наслідки. Після того, як повністю побудовано, ми очікуємо, що ВПФ буде:

- Включати в загальній кількісті щонайменше 836 окремих пташників, розміщених щонайменше у 22 бригадах;[172]
- Одночасно - 32 мільйони курей;[173]
- Споживатиме понад 6 мільйонів кубометрів води на рік;[174]

---

[168] Див., наприклад, P. Gerber, C. Opio and H. Steinfeld, Промислове птахівництво та навколишнє середовище - огляд, FAO (2008), стор. 6, http://www.fao.org/ag/againfo/home/events/bangkok2007/docs/part2/2_2.pdf.

[169] Див., наприклад, Близькість шкіл до концентрації місць годівлі тварин та поширеність астми у студентів, Chest, Sigurdarson, S. T., and Kline, J. N. (2006), 129(6) 1486-1491, доступ https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16778265; Близькість до виробництва тваринної продукції та загострення астми в Пенсільванії, Sara G. Ramussen, Joan A. Casey, Karen Bandeen-Roche, and Brian S. Schwartz (2017), 2005-2012, 14 Int'l J. Environ. Res. Public Health 362, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5409563/pdf/ijerph-14-00362.pdf; Сусідси величезних сільських господарств говорять, що нечисте повітря завдає шкоди здоров`ю, Lee, J., The New York Times (11 травня 2003), доступ http://www.nytimes.com/2003/05/11/us/neighbors-of-vast-hog-farms-say-foul-air-endangers-their-health.html; Погіршення життєдіяльності через життя біля промислового тваринництва (свинячого), Kaye H. Kilburn, 2011, доступ https://www.hindawi.com/journals/jeph/2012/565690/.

[170] Сайт МХП, https://www.mhp.com.ua/en/operations/op-vinnitskaja-ptitsefabrika-oao-mkhp (останній доступ: 6 травня 2017).

[171] Очікується, що фаза 2 подвоїть поточну продукцію ВПФ. Річний звіт МХП 2017 стор. 10.

[172] Оскільки кожна бригада має принаймні 1,4 мільйона бройлерних місць, це спричиняє обов'язкову вимогу щодо ОВНС. Додаток I (17) Директиви щодо ОВНС вимагає, щоб установки для інтенсивного вирощування домашньої птиці або свиней з понад 85 000 місць для бройлерів або 60 000 місць для курей повинні мати ОВНС.

[173] Розраховується на базі стандартної потужності існуючих бригад МХП..

- Вироблятиме близько 1,5 млн. тонн парникових газів на рік;[175]
- вироблятиме потенційно близько 6 мільйонів кубометрів стічних вод на рік;[176] і
- Вироблятиме понад 411 000 тонн гною в рік.[177]

МХП також вказала на необхідність розширення свого сільськогосподарського земельного банку для вирощування достатньої кількості зерна для забезпечення достатньою кількістю комбікомів своїх збільшених виробничих потужностей для виробництва курятини.[178] Хоча деякі впливи потенційного забруднення від такого типу діяльності, теоретично може бути зменшене шляхом ретельного планування та інноваційних практик управління, ризик значних довгострокових впливів тим не менш залишається надзвичайно високим, і це не може бути відразу ідентифіковано, що застосованих заходів для зменшення впливів недостатньо. Крім того, довготривала нездатність МХП забезпечити адекватну оцінку та моніторингу впливу означає, що компанія навряд чи втілить такі інноваційні заходи. ЄБРР повинен був відповідно класифікувати свої інвестиції.

Несприятливі екологічні та соціальні наслідки в повному ланцюгу виробництва біогазової установки не є прив'язані до конкретної ділянки та/або легко ідентифікуються, і тому переробка відходів від вирощування птиці, а також інші джерела відходів для отримання біогазу не можуть бути чітко визначені, а їх вплив оцінено та належним чином пом'якшено. Те саме стосується відповідної лінійної інфраструктури, необхідної для біогазової установки, яка також вимагає комплексного підходу до оцінки впливу і взаємодії із зацікавленими сторонами. Наприклад, резюме проекту біогазового заводу визначає, що є дорожні ризики пов'язані з рухом транспорту, що представляють проблему для громади.[179] Тим не менше, оцінка впливів біогазового заводу не включала достатнього обговорення щодо лінійної інфраструктури,[180] і,

---

[174] Додаткова ОВНС ОРІС стор.139.

[175] Це приблизна оцінка. Додаткова ОВНС ОРІС повідомляє, що МХП оцінює викиди парникових газів на етапі 1 в 2015 році в 787 870 тонн (додаток С, розділ 2.4), і ми розуміємо, що етап 2 подвоїть операції ВПФ. Незважаючи на те, що ОВНС для біогазового заводу стверджує, що це дозволить скоротити загальні викиди парникових газів від ВПП, ця вимога недостатньо підтверджена в проектних документах, і ми побоюємося, що завод може навіть збільшити загальні викиди парникових газів, якщо є нестабільні втрати метану, або, якщо гній все ще зберігається протягом тривалого часу на відкритому повітрі, перш ніж він надходить на завод, або якщо перетворення в біогаз є менш ефективним, ніж очікується Компанією.

[176] Додаткова ОВНС ОРІС стверджує, що станція очистки стічних вод має поточну потужність для переробки 11 000 м3 стічних вод на добу для першої фази, яка діє 312 днів на рік, що означає, що її поточна річна потужність складає близько 3,432 млн. м3 / рік. МХП розробляє додаткову лінію для лікування Фази 2. (Додатковий ОВНС ОРІС стор. 10)

[177] Це число розраховується шляхом множення приблизно 18722,2 тонн гною, виробленого на бригаду на рік, на 22 (оцінюється загальна кількість бригад, що будуть побудовані).ОВД бригади 55, стор. 128.

[178] Див. Консолідовану фінансову звітність МХП 2014, доповідь директора стор. 8; Річний звіт МХП 2016, звіт директора стор. 28.

[179] Резюме проекту біогазового заводу заявляє: "Ризики, пов'язані з дорожнім рухом, становлять проблему, що викликає занепокоєння громадськості. Це було розглянуто МХП і вирішено включити нову дорогу як додатковий компонент проекту. Нова дорога створена для забезпечення того, щоб основний трафік проекту обходив громади. Незважаючи на обхід, очікується, що для дорожнього руху, пов'язаного з проектом, все одно треба буде використовувати існуючу дорожню мережу. Тому в рамках ПЕАП передбачається надання відповідних заходів з пом'якшення та пов'язаного планування управління.

[180] Теж саме. Відповідно до резюме проекту заводу з виробництва біогазу ПЕСЗ вимагає наступного затвердження: Завершення Оцінки впливу на навколишнє середовище для об'єкта ТЕЦ та продовження дослідження для включення до розгляду лінійних елементів Проекту; Забезпечити наявність необхідних дозволів на будівництво для підготовчих та будівельних робіт на автомобільному та біогазовому трубопроводах; Розробка плану управління рухом та впровадження заходів моніторингу транспортних засобів.

крім того, потенційно постраждалі громади не були включені у консультації.[181] Правильна категоризація проекту ЄБРР забезпечила б як комплексну оцінку і адекватне розкриття інформації та консультації з громадськістю.

Крім того, OPIC *(американський банк)* класифікував власні потенційні інвестиції для розширення ВПФ як категорію «А». Це важливо, оскільки OPIC визначає екологічну категорію «А» практично ідентично до ЄБРР: "Проекти категорії «А» можуть мати значні несприятливі екологічні та/або соціальні наслідки, які є незворотними, критичними, різноманітними або безпрецедентними ".[182] Зазначене обґрунтування класифікації OPIC полягає в тому, що його потенційні інвестиції в розширення ВПФ "передбачають будівництво установки для інтенсивного вирощування птиці"[183]. Схоже що для OPIC значні та різноманітні ризики, пов'язані з інтенсивним вирощуванням птиці, були достатніми, аби надати проекту категорію «А».

Б. Основна інформація щодо соціальну та екологічну оцінку не була розкрита

Як зазначалося вище, члени спільноти мали великі труднощі з доступом до базової інформації про проект, включаючи екологічну оцінку, що є порушенням Вимоги до виконання №1. ЄБРР повинен був би вимагати від МХП проведення та розкриття повної та достовірної оцінки впливу на навколишнє середовище (соціальна та екологічна оцінка), яка б охоплювала всі проектні операції. Натомість навіть окремі екологічні оцінки, які компанія виконувала для окремих об'єктів проекту, не завжди є легкодоступними для місцевих людей які можуть зазнати впливу від цього проекту. Більше того, ЄБРР у грудні 2017 року схвалив проект заводу з виробництва біогазу без комплексної оцінки впливу всіх компонентів проекту та пов'язаної лінійної інфраструктура. ЄБРР стверджує, що це відповідає національним вимогам, але порушує його власну екологічну та соціальну політику та більш жорсткі стандарти ЄС.

1. ЄБРР повинна була вимагати від МХП ведення та розкриття повної ОВСД, що охоплює всі операції проекту

ЄБРР є учасником європейських принципів охорони навколишнього середовища і, отже, має сприяти виконанню екологічних принципів ЄС, практик і основних стандартів по проектам ЄБРР незалежно від їх географічного положення, тобто в країнах, що не входять до ЄС, як Україна. Крім того, коли нормативні акти України відрізняються від основних екологічних стандартів ЄС, очікується, що проекти ЄБРР будуть слідувати, ті, що є більш строгим[184]. Це особливо актуально

[181] Теж саме. Резюме проекту біогазового заводу зазначає, що: Формальне розкриття інформації про проект було проведено через громадські слухання, які вимагаються в рамках національного дозволу. Це включало спільне громадське слухання, яке відповідає вимогам як Плану детальної території, так і попереднього ОВНС біогазового комплексу, який відбулось 29 червня 2017 року. Додаткове формальне розкриття інформації включатиме публічне слухання проекту ОВНС щодо проекту ТЕЦ. Розкриття інформації про проект, надане в рамках вищевказаних нарад, стосується лише аспектів, пов'язаних із розробкою об'єкта біогазового комплексу. Загальне розкриття інформації, що стосується всіх компонентів проекту (включаючи елементи проекту лінійної інфраструктури) та пов'язаних з ними загальних впливів, досі не виконано.

[182] Положення OPIC щодо екологічної та соціальної політики, p. 4, доступ https://www.opic.gov/sites/default/files/consolidated_esps.pdf. Невелика мовна різниця між двома стандартами - "може мати", а не "потенційний" - припускає, що OPIC може насправді встановити трохи вищий стандарт для проектів категорії А, ніж ЄБРР, що робить ЄБРР нижчою категорізацією Проекту, що важко виправдати.

[183] Початковий огляд проекту OPIC, стор. 1..

[184] Екологічна та соціальна політика ЄБРР №7; вимога до виконання 3 № 9 додає, що Деякі проекти, які за своїм характером та масштабами будуть підпадати під дію Директиви ЄС про промислові викиди,

для МХП, як клієнта, який отримав щедрі інвестиції від фінансистів і експортує продукцію в ряд країн ЄС, практично заповнюючи всю квоти на експорт м'яса птиці відповідно до поглибленої Угоди про торгівлю в рамках Угоди про Асоціацію ЄС - Україна.[185]

Відсутнє або слабке виконання українського регулювання – це ще одна причина, чому ЄБРР повинен забезпечити для своїх інвестицій реалізацію європейських стандартів і передових міжнародних практик. Наприклад, Україна прийняла в 2015 році Закон про побічні продукти тваринного походження - що є однією з найбільших проблем промислового тваринництва - виробництво посліду, його зберігання і утилізація. Проте, допоміжні підзаконні та технічні вимоги ще не встановлені, в результаті чого проблема наразі реального рішення.[186]

Екологічна і соціальна політика і Вимоги до виконання 1 і 3 ЄБРР додатково вказують, що «Проекти, що стосуються нових об'єктів і операцій, як очікується, будуть відповідати основним екологічним стандартам Євросоюзу або іншим узгодженим екологічним стандартам, а також національним нормативним вимогам з самого початку.»[187] Ця вимога має застосовуватися до останньої інвестиції ЄБРР в 2017 році, проекту Біогазового заводу, який є новим проектом.

Європейська Комісія опублікувала в 2015 році керівний документ для визначень категорій проектів - Додатки I і II Директиви по Оцінці впливу на довкілля, в якому коротко викладається відповідний досвід Суду ЄС. Суд звернув увагу на труднощі, пов'язані з проектами, що підлягають багатоступеневих процедур з отримання згоди і підтвердив необхідність оцінки даних проектів в цілому. Суд виніс рішення про те, що оцінка повинна носити комплексний характер, стосуватись всіх аспектів цього проекту, які не було оцінено та які вимагають нової оцінки. У прецедентному законодавстві стосовно Директиви по ОВД, Суд систематично підкреслював, що мета Директиви не може бути обійдена шляхом розщеплення проектів. Де кілька проектів, разом узяті, можуть мати значний вплив на навколишнє середовище в межах значення Статті 2 (1) Директиви по ОВД, їх вплив на навколишнє середовище слід оцінювати в цілому. Суд постановив, що необхідно спільно розглядати проекти, зокрема, коли вони пов'язані, слідують один за одним, або якщо їх вплив на навколишнє середовище перекривають один одного. Крім того, для того, щоб уникнути зловживань правил ЄС шляхом поділу проектів, які, взяті разом, ймовірно, будуть мати значний вплив на навколишнє середовище, необхідно брати до уваги сукупний ефект даних проектів, де вони мають об'єктивний і хронологічний зв'язок між ними.

У зв'язку з цим вимога щодо виконання 1 вказує на те, що «# 8. Процес оцінки буде відповідний і пропорційний потенційним наслідкам і проблемам проекту і буде охоплювати, в інтегрованому вигляді, всі відповідні прямі і непрямі екологічні та соціальні наслідки та проблеми проекту, і відповідні етапи циклу проекту (наприклад, попереднє будівництво, будівництво, експлуатація та виведення з експлуатації або закриття та відновлення). Процес оцінки може бути доречним для клієнта та доповнити його екологічні та соціальні оцінки з

вони будуть зобов'язані відповідати кращим доступним методам ЄС (КДМ) та відповідним стандартам викидів незалежно від місцезнаходження.

[185] Див. більше інформації тут: http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/ukraine/

[186] Арніка, Екодія, Транзішн. 2018, Аналітичний документ «ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЕКОЛОГІЧНИХ СТАНДАРТІВ ДО ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ»

[187] Екологічна та соціальна політика ЄБРР № 37, а також Вимога до конання 1 № 6, Вимога до виконання 3 № 11.

подальшими дослідженнями сфокусованими на специфічним ризиках та впливах, таким як зміни клімати, права людини та гендер.

Відповідно до підходу ЄК і постановам Суду щодо втілення Директиви ОВД, Вимоги до виконання 1 # 9 продовжують прописувати, що екологічна і соціальна оцінка має виявляти взаємопов'язані об'єкти, які мають важливе значення для забезпечення життєздатності проекту, а також кумулятивні впливи «проекту в поєднанні з іншими відповідними впливами з минулого, сьогодення і передбачуваного майбутнього розвитку, а також незапланованих, але передбачуваних діяльностей в рамках проекту, які можуть втілитись пізніше або в іншому місці.»

Політика ЄБРР включає в себе обмежені вимоги до клієнта щодо оцінки альтернатив проекту,[188] так як вимоги сильніше для проектів категорії А,[189] маючи у вигляді: Директива ОВНС Стаття 5 вимагає, щоб розробник буде надавати інформацію про «(d) опис розумних альтернатив вивчених розробником, які мають відношення до проекту та його конкретних характеристик та зазначенням основних причин для обрання якогось варіанту, з урахуванням впливу проекту на навколишнє середовище.»

Останнє, але не менш важливе Вимога до виконання 1 # 23 визначає, що клієнт зобов'язаний визначити ризики, пов'язані з його ланцюгом постачання, і особливо в таких випадках, як МХП, де клієнт може здійснювати контроль над ланцюгом постачання, «оцінка екологічного та соціального процесу також буде розглядати, чи основні ланцюги постачань, які є центральними елементами проекту, ймовірно, пов'язані з екологічними та соціальними ризиками ".

Як описано вище, цей проект був очевидно таким, що мав значні впливи. ЄБРР мало би визнати та вимагати від МХП розробити та надати оцінкувпливу на довкілля та соціальне вередовище, що включала би і Вінницьку птахофабрику, і Зернопродукт.[190]

Наприклад, головна дорога через Оляницю на цей момент є єдиним логічним маршрутом між багатьма курячими бригадами МХП та забійним, Комбікормовим заводом, батаьма бригадами

---

[188] Що стосується парникових газів Вимога виконання 3 № 14: Процес екологічної та соціальної оцінки клієнта буде розглядати альтернативні варіанти та запровадження технічно та фінансово доцільні та економічно ефективних варіантів, щоб уникнути або мінімізувати проектні викиди парникових газів (ПГ) під час розробки та експлуатації проекту. Ці варіанти можуть включати, але не обмежуючись ними, альтернативні місця розташування проектів, способи або процеси, прийняття поновлюваних або з низьким вмістом вуглецю джерел енергії, стійких методів ведення сільського господарства, лісогосподарства та тваринництва, скорочення викидів внаслідок зменшення спалення газу.

[189] Екологічна та соціальна політика Вимога до виконання 1 №10.

[190] Операції та наслідки ферми "Зернопродукт" та ВПФ повинні були розглядатися разом для цілісної розробки комплексної ОВНС. Резюме проекту кредиту ЄБРР на 2017 рік стверджує, що було надано управляти курячим послідом та іншими сільськогосподарськими відходами у Вінницькій області, які включають як ВПФ, так і Зернопродукту: http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html Крім того, операції Зернопродукту та ВПФ, а також їхні соціальні та екологічні наслідки є настільки взаємопов'язаними, що вони можуть лише корисно розглядати як одну операцію для оцінки соціальних та екологічних наслідків. Послід, вироблений курячими бригадами ВПФ, зараз перевозять безпосередньо в сховище для зберігання посліду в Гордівка, що належить фермі "Зернопродукт", або ж на полях, орендованих фермою "Зернопродукт". Зерно, вирощене на землях Зернопродукту, передається до переробної установи комбікормового заводу біля Оляниці, що належить ВПФ, для виробництва кормів. Це переробне підприємство перетворює врожай "Зернопродукт" на курячі корми та курячі подушки, які потім використовується для вирощування курчат у бригадах ВПФ. Деякі місцеві об'єкти МХП, такі як водозабірна установка, яка бере воду з річки Буг, і водоочисні споруди, швидше за все, будуть використані на користь операцій обох об’єктів.

з вирощування курей, а також пометосховищем в Гордіївці. В результаті, наслідки інтенсивного транспортного руху вантажгного автотранспорту через Оляницю нерозривно пов'язані з діяльністю як ВПФ, так і Зернопродукту. Підхід МХП до розробки окремих екологічних оцінок для кожного окремого об'єкта призвів до цілковитого виключення наявних впливів спричинених таким інтенсивним рухом через село. Крім того, вплив від забруднення можна зрозуміти лише через вивчення всіх об'єктів Проекту разом, щоб визначити, як вплив кожного з об'єктів може поєднуватись та взаємодіяти. Знову ж таки, підхід МХП до оцінки впливу окремо для кожного об'єкта на момент його побудови перешкоджає будь-якому загальному і повному розумінню впливу від забруднення.

За відсутності комплексної ОВД, МХП не змогли надати нам відповідну інформацію про обсяг, масштаби, ризики, впливи та відповідні заходи з попередження або зменшення впливу від Проекту[191]*. Ми досі не впевнені щодо точного розміру та обсягу другої черги будівництва - включаючи основні питання, такі як остаточна кількість курячих бригад, які будуть включені до другої черги - хоча МХП планували будівництво другої черги ще як мінімуму з 2010 року. МХП ніколи не надавала нам загальних даних про вплив від забруднення або використання ресурсів всього Проекту, не кажучи вже про очікувану інформацію про нове будівництво другої черги.

У випадку з проектом біогазового заводу є невизначеність щодо розміру та масштабів проекту. Не зрозуміло, чи МХП планує будувати ще один біогазовий завод потужністю 10МВ чи ще 2-3 заводи більшою потужністю.192 Це показує невідповідність з Вимогами до виконання 1 #7 , що “екологічні та соціальні оцінки будуть базуватись на останній інформації, включаючи точний опис та прописання проекту та асоційовані з активностями клієнта, соціальні та екологічні вихідні дані з належним рівнем деталізації”, а також невтілення статті 5 Директиви щодо ОВД.[193]

1. ***Навіть якщо не було необхідності у всеохоплюючій ОВД, практика розкриття інформації про МХП виявилася недостатньою у багатьох інших аспектах***

Деякі способи розкриття інформації МХП також були з недоліками. Зокрема, МХП не надавало легкого доступу до документів проекту. Розкриті документи щодо оцінки навколишнього середовища не дали адекватної інформації про ризики проекту та можливі негативні наслідки, і жоден документ, який ми бачили, не давав будь-якої інформації про План екологічних і соціальних заходів ЄБРР для цього Проекту, який, на нашу думку, було обов'язковою умовою інвестицій ЄБРР.

[191] Додаткова ОВСД для ОРІС складає враження, що навіть розробники цього документа не мали доступу до повної інформації про сукупні наслідки діяльності ВПФ, але замість цього вони були змушені оцінювати загальний вплив та використання ресурсів на підставі окремих цифр, що містяться в окремих документах з екологічної оцінки для окремих об'єктів, деякі з яких самі по собі не є нічим іншим аніж розрахункові оцінки на момент до спорудження об'єкту.

[192] Нещодавно ми дізналися, що МХП в даний час розглядає збільшення розміру вдвічі, щоб виробляти до 24 МВт електроенергії. Додаток 2 до ОВНС Біогазового заводу , доступ http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/521/reports/2f17300608809f80aec56da3b8950b80.pdf.

[193] Директива щодо ОВД Стаття 5: 1. Інформація, яку має надавати розробник, повинна містити принаймні: а) опис проекту, що включає інформацію про місце, дизайн, розмір та інші відповідні особливості проекту; (е) нетехнічне резюме відомостей, зазначених у пунктах (а) - (d) [щодо альтернативних проектів];

Клієнти ЄБРР повинні надавати інформацію щодо проекту постраждалим громадам, визнаючи те, що "ефективне залучення громади, відповідно до типу та масштабу проекту, визначає значиме та стале еологічне та соціальне виконання, та може призвести до покращеного фінансового, соціального та екологічних наслідків, разом з підвищеними вигодами для громади. Взаємодія сторін є центром до будівництва сильних, конструктивних та відповідальних відновин, які є важливими для успішного керування екологічними та соціальними наслідками та аспектами. Щоб бути ефективним, залучення сторін повинно бути ініційовано на ранніх стадіях проектного циклу."[194]

На відміну від вимог до виконання, компанія, як правило, не робить екологічні оцінки доступними для громадськості, і вона має непослідовну інсторію розкриття безпосередньо постраждалим людям. У ряді випадків МХП не надали документи навіть у відповідь на прямий запит або радив членам громади запросити їх від державних органів. Місцеві державні органи також не відповідали на запити щодо інформації, що призвело до розчарування та плутанини щодо того, як і де можна отримати основну інформацію про об'єкти МХП. Більш того, багато отриманих нами документів були доступні лише після того, як було занадто пізно впливати на місце розташування або дизайн даного об'єкта, а також задовго після інвестицій ЄБРР. Наприклад, попередні ОВНС для бригади 43, як і раніше, не передали членам місцевої громади, незважаючи на численні запити. Попередній ОВНС для бригади 47 був розкритий лише після втручання керівника відділу зв'язків з громадськістю та керівництва КСВ МХП, яка з тих пір залишила цю посаду. Це означало, що документ було розкрито через багато місяців після відкритого слухання на об'єкті та лише для членів спільноти, які наполегливо запитували про це кілька разів. Досі не зрозуміло мастаб та розміри біогазового заводу, коли процес ОВД починається після значного просування з будівництвом.

Коли нам вдалося отримати документи про екологічну оцінку, вони не надали достатньої інформації, щоб відповісти на наші запитання про ризики та негативні наслідки проекту. На відміну від всеохоплюючої ОВНС, яку запросили члени громади та наші громадські представники, практика МХП полягала у виробленні одночасно документів щодо екологічної оцінки на кожному новому об'єкту, який він розробляє, на момент розробки. Багато документів з оцінки довкілля, які ми бачили, є стислими витягами більших документів, що містять трохи більше, ніж згадування про негативні ризики чи наслідки, далекими до рівня деталізації, необхідного для того, щоб нам було зрозуміле значення проекту та цілком неадекватне забезпечення повний обсяг та обсяг інформації, передбаченої вимогами до виконання 1. Більш недавні документи, такі як попередні ОВНС для бригади 47 та для біогазового заводу та бригади 55, є поліпшенням у цих аспектах, але все ще страждають від значних прогалин, якщо не вдається щоб забезпечити суттєву базову оцінку або ефективний аналіз впливу забруднення повітря або будь-яку оцінку кумулятивного впливу.[195]

Крім того, ми не отримали жодної інформації чи оновлень щодо статусу Плану дій щодо захисту навколишнього середовища та соціальної роботи МХП для цього проекту. Резюме проекту з біогазу надане ЄБРР зазначає, що «План еко та соціальних дій розробляється для проекту», тим не менше, банк рідко надає ці плани дій та не вимагає публікації їх клієнтами для проектів категорії Б.

Як зазначалося вище, практика розкриття інформації МХП дещо покращилась в минулому році, як і практика розкриття інформації представників уряду. Зокрема, з новим, більш просунутим законом, який регулює ОВД в Україні та діє з січня 2017 року, документи екологічної оцінки майбутніх нових конструкцій будуть оприлюднені на веб-сайті Міністерства охорони навколишнього середовища. Проте, багато членів місцевої громади не мають доступу в Інтернет і не знають про наслідки нового Закону про ОВНС, тому просто не розміщуйте

[194] Екологічна та соціальна політика ЄБРР, Вимога виконання 10, параграф 1.

[195] Ці питання розглядаються далі в наступних розділах.

документи про екологічну оцінку на веб-сайті Міністерства охорони навколишнього середовища.

Більш того, навіть з цими останніми змінами, постраждалі люди все ще не мають ефективного доступу до інформації про повний вплив місцевих сільськогосподарських операцій МХП. Новий закон застосовується тільки до нових конструкцій і не буде відігравати ніякої ролі у заповненні існуючих та минулих прогалин у розкритті документів МХП. Для отримання інформації про існуючі та поточно розроблені об'єкти, члени громади все одно повинні подати запит до МХП та / або місцевого самоврядування. Змушуючи членів спільноти подавати запит з МХП, щоб отримати доступ до основної інформації про наслідки діяльності Компанії, створюється ризик того, що МХП буде використовувати свій розсуд, щоб вирішити, коли і кому надати документи. Навіть якщо це дискреція ніколи не зловживається, змусити потерпілих подавати запит на інформацію діє як запобіжний засіб для багатьох членів громади, які можуть побоюватися наслідків, якщо такі запити розглядаються як питання, що висуваються, або шукати інформацію про наслідки ВПФ. Ми вважаємо, що слабке інформування МХП про розкриття інформації не відповідає вимогам Стандарту 1.

a. Консультації не відповідають вимогам до реалізації ЄБРР, Директиви ЄС, Директиви щодо промислових викидів та Оргуською конвенції

Процес консультацій МХП щодо розробки та розширення ВПФ не відповідає діючій екологічній та соціальній політиці ЄБРР та вимогам до виконання у багатьох відношеннях. Неправильна категоризація проектів МХП як екологічної категорії В означає, що до процесу консультацій застосовувались неналежні обмежені стандарти, що посилило порушення цих консультацій.

ЄБРР дотримується принципів прозорості, відповідальності та зацікавлених сторін залучення та просування подібних належних практик серед своїх клієнтів196. Це вимагає від його клієнтів співпрацювати з відповідними зацікавленими сторонами, пропорційно потенційним наслідкам, пов'язаним з ними з проектом та стурбованістю, оскільки зацікавленість зацікавлених сторін повинна бути проведена беручи до уваги дух і принципи Конвенції ЄЕК ООН про доступ до інформації, Участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань навколишнього середовища (196 Екологічна та соціальна політика ЄБРР № 15 41 Орхуська конвенція)[197]. Оцінка банку вимагає потенційно ідентифікації зацікавлених сторін що зачіпають та / або зацікавлені в проектах, після чого розкривається достатня інформація про вплив та проблеми, що виникають у результаті проектів, консультації з зацікавленими сторонами в а осмисленого та культурно відповідного способу198 та можливості для підняття впливових сторін скарги[199] і шукати відшкодування за шкоду. Вимога щодо продуктивності 10 № 1 вказує, що, щоб бути ефективним, зацікавленість зацікавлених сторін повинна бути розпочата на ранньому етапі проектного циклу

Консультаціям МХП постійно не вистачало попереднього розкриття відповідної інформації, що дозволило б доцільну участь у дискусіях про наслідки об'єктів ВПФ та про необхідні заходи з запобігання або пом'якшення, з порушенням політики ЄБРР, стандартів ЄС,

---

196 Екологічна та соціальна політика ЄБРР № 15

197 Екологічна та соціальна політика ЄБРР № 34

198Екологічна та соціальна політика ЄБРР щодо важливих консультацій із зацікавленими сторонами : №34; Вимога виконання 1 №1, №7; Вимога виконання 2 №13; Вимога виконання 5 №40; Вимога виконання 10 №2, №3, №18-20

199 Екологічна та соціальна політика ЄБРР, Вимога виконання 2 про трудві скарги; вимога виконання 5 №2 щодо відновлення економічного переміщення та засобів до існування; вимога виконання 10 №2, №3, №6, №16, №20, №26, №28.

Оргуської конвенції.[200] Навіть під час зустрічей ведучі зустрічей не надавали необхідної інформації про об'єкт потенційні ризики та негативні наслідки та уникали відповіді на запитання про негативні наслідки. Наприклад, на громадських слуханнях у вересні 2016 р. щодо бригади 43, МХП у своєму первісному звіті надавав інформацію лише про позитивні наслідки його запланованого будівництва називаючи пересторого безпідставними звинуваченнями.[201] Загальна дискусія була незбалансованою: лідери сільської ради контролювали цю зустріч, і тому лише одна людина, яка мала запитання та коментарі щодо негативних впливів, змогла розмовляти.[202] Представник компанії відповів публічно, називаючи відгуки цієї особи "необґрунтованими та безпідставними" без додаткових пояснень.[203]

Крім того, консультації не завжди були вільними від маніпуляцій, перешкод або залякування, з порушенням вимог до виконання 10 №5.[204] Як зазначалося вище, працівники зазнали тиску на голосуванні на користь нового будівництва, включаючи отримання підтримки від МХП для участі в громадських консультативних нарадах та наслідках що їх робота може бути під загрозою, якщо вони не голосуватимуть за нові будівництва. Жителі, які не є співробітниками, також зазнали тиску з боку МХП на голосуваннях, включно з вимогами відмовитись від підписів проти будівництва щодо бригади 47. Співробітники МХП повідомляють, що отримали загрози їх сім'ї, пов'язані з їх висловленням негативних поглядів щодо операцій МХП. Практика МХП щодо проведення лише однієї консультативної наради на об'єкт, організована місцевою сільською радою, полягає в тому, щоб уникнути відповідальності за консультування з місцевими постраждалими людьми. Крім того, як описано вище, воно також фактично виключило багатьох постраждалих людей від участі в консультаціях.

Методи консультацій МХП іноді впали нижче вимог українського законодавства. До того часу, як новий закон про ОВНС набрав чинності в грудні 2017 р., Українське законодавство вимагало від розробників спершу публічно оприлюднити оголошення про наміри перед розробкою нового об'єкта. [205] Громадськості мали бути надані можливість коментувати цей намір, і тільки після отримання цих коментарів розробник мав право публікувати та дозволяти коментарі до Повідомлення про наслідки для нового розвитку.[206] Це було відповідним законом, що діє практично для всіх об'єктів МХП, що будувались до сьогодні, але ця послідовність не завжди дотримувалася. Наприклад, для бригади 43, коментарів було запрошено на Повідомленння про наміри та Повідомлення про наслідки одночасно. Це прискорює часову рамки затвердження та може зменшити здатність Компанії включати матеріали, отримані під час громадського коментаря, всупереч приписам закону.

Ці недосконалі практики консультацій ще більш кричущі в світлі неправильної класифікації ЄБРР Проекту. Як було зазначено вище, цей проект повинен був бути класифікований як категорія А, що вимагає підвищених вимог до консультацій. Зокрема, всі

---

[200] "Ефективне залучення громади, що відповідає природі та масштабам проекту, сприяє досягненню здорової та стійкої екологічної та соціальної діяльності та може призвести до поліпшення фінансових, соціальних та екологічних наслідків, а також покращених переваг громади. Зацікавленість сторін є центральною у створенні міцних, конструктивних та відповідальних відносин, які є необхідними для успішного управління впливом на навколишнє та соціальне середовище. Щоб бути ефективними, зацікавлені сторони повинні бути задіяні на ранньому етапі проектного циклу. "Екологічна та соціальна політика ЄБРР, Вимоги до виконання 10, параграф. 1.

[201] Протокол публічних слухань по Бригаді 43 (21 вересня 2016), включено в додаток 8.

[202] Теж саме.

[203] Теж саме. Ця ситуація порушує Вимога виконання 1, Інструкція 103, який вимагає від представників компанії "зустрітись з громадами під впливом, відповісти на запитання та почути коментарі та пропозиції."

[204] Консультації мають бути "вільні від маніпуляцій, втручань, залякувань." Стандарт 1 абз. 30.

[205] http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/45/95-%D0%B2%D1%80

[206] Теж саме.

місцеві жителі, на яких вплинув Проект, повинні були піддаватися процесу інформування. Консультації повинні проводитися щодо всього Проекту з моменту інвестування ЄБРР і раніше. Консультація повинна була бути ітеративним процесом, надаючи можливість членам громади більш ніж однією можливістю обговорювати плани Проекту з Компанією, а МХП повинна була слухати відгуки членів громади та включити її у відповідні аспекти планів Проекту, включаючи розробку заходів з пом'якшення щоб зменшити вплив на місцевих жителів. Жодні із громадських слухань, які ми спостерігали, не наблизився до необхідного процесу інформованих консультацій.

ЄБРР не вдалося також забезпечити належне застосування Директиви по ОВНС, зокрема, статті 5 (2) (4) (5) і (7). Важливо відзначити, що в разі біогазової установки ЄБРР не забезпечив реалізацію прав постраждалих людей «висловлювати свої зауваження та думки, коли всі варіанти відкриті для компетентного органу або органів до прийняття рішення про запит згоди на розробку проектів.» Рішення на біогазову установку компетентних органів, ЄБРР і його клієнта були прийняті в порушення статті 8 Директиви по ОВД, так як вони не є результатом консультацій і коментарі зацікавлених сторін збирались не належним чином.

Що стосується Директиви про промислові викиди (EID), резюме біогазового заводу згадує кращі практики щодо управління відходами, проте, не зрозуміло, чи ЄБРР оцінював відповідність Директиві про промислові викиди[207] та наявних кращих практик (BREFs). [208] Варто нагадати, що надання громадськості можливостей брати участь в процесі видачі дозволів є ключовим до належної реалізації Директиви відповідно до Оргуської конвенції.[209]

Дух і основні положення Оргуської конвенції були порушені і постраждалі люди не змогли залучитись на початку процесу прийняття рішень «коли відкрито всі можливості і ефективну участь громадськості може" (стаття 6 No. 4) і клієнт ЄБРР не заохочувався «ідентифікувати зацікавлену громадськість вступати в дискусії, а також надати інформацію про мету їх діяльномсті перед подачею заяви на отримання дозволу» (стаття 6 No. 5) або «забезпечити прийняті рішення є результатам участі громадськості "(стаття 6 # 8).

b. Значні ризики та наслідки важкого транспортного засобу не були належним чином ідентифіковані або пом'якшені

Резюме поекту біогазового заводу зазначає, що "ризики, пов'язані з дорожнім рухом, становлять проблему, що викликає занепокоєння громадськості. Це було розглянуто МХП і вирішено включити нову дорогу як додатковий компонент проекту. Нова дорога створена для забезпечення того, щоб основний трафік проекту обходив громади. Незважаючи на об'їзну дорогу, очікується, що проект буде і надалі користуватись існуючу дорожню мережу. Тому План дій з еко та соціальних питань включає надання відповідних заходів з пом'якшення та відповідного планування управління."

Як обговорювалося вище, дозвіл влади, рішення інвестицій ЄБРР, а також рішення клієнта він приступити до будівництва біогазової установки були засновані на інформації про параметри проекту (10 МВт або більше), та не включали оцінку альтернатив (розташування, розмір) та потенційного негативного впливу на біогазової установки, лінійної інфраструктури, другої черги розширення ВПФ і кумулятивних впливів (близькість теплової електростанції і місця золошлаковідвалу). Новий план еко та соціальних дій був недавно ініційований, коли будівництво біогазового заводу було на просунутій стадії, і не ясно, як ця оцінка і коментарі

---

[207] Директива щодо експериментальних викидів http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010L0075&from=EN

[208] BREF щодо інтенсивного вирощування птиці та свиней: http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/irpp.html

[209] Преамбула ЄДІ № 27 щодо Оргуської конвенції та статті 24 "Доступ до інформації та участь громадськості в процедурах видачі дозволів"

постраждалих громад будуть вносити будь-які впливи на наведені вище прийняті рішення. Наприклад, вибір кращого місця для заводу і, отже, нові маршрути постачання більше неможливі. Крім того, МХП не розкриває планів дій українською і не консультуйтеся з нами. Консультації зазвичай не передбачають обговорення негативних наслідків або відповідних заходів пом'якшення.

Ми вважаємо, що використання місцевої дороги для великовантажних транспортних засобів компанії, призвело до наслідків, які не були належним чином оцінені і визначені в документах з екологічної оцінки проекту, в порушення вимог до виконання №1, 3 і 4, 10. [210] У результаті, ми вважаємо, що ЄБРР не вимагав, а компанія не розробила відповідних заходів для уникнення або пом'якшення цих впливів. [211] Як зазначалося вище, МХП розкрила лише обмежену інформацію про ризики та наслідки операцій з проектами, що ускладнює точне розуміння того, як саме ця оцінка та процес управління впливами здійснюються всередині компанії. Проте навіть деякі заходи щодо зменшення впливу вфд важких транспортних засобів, які обіцяли місцевим громадам, не були виконані, як планувалося. Як наслідок, вплив важкої техніки на дороги МХП зберігається.

Як описано вище, рух важкого транспорту - транспорт МХП живих і мертвих курей, курячого корму, гною та інших відходів, а також автобусів робітників – значно підвищив загальний рух великовантажного транспорту на місцевих дорогах. Це спричинило низку впливів для місцевих жителів, включаючи майнові збитки, проблеми з безпекою, неприємні запахи, шум та пилове забруднення. Ці наслідки були особливо важкими на головній дорозі через Оляницю, яка протягом багатьох років служила в якості основної артерії для транспортування, від них і між багатьма ключовими об'єктами проекту, і вони залишаються невирішеними, незважаючи на неодноразові обіцянки МХП, починаючи з 2010 року, що буде побудовано об'їзну дорогу.

Місцеві дороги і будівлі були побудовані задовго до того, як МХП почав свою діяльність в регіоні, і, перш ніж хто-небудь можна говорити про підставу передбачати інтенсивність руху транспортних засобів, які безперервно їдуть селом з моменту приходу МХП, так само собою зрозуміло, що вони не були побудован, щоб витримати інтенсивне використання важтонажної техніки МХП. Це не звільняє МХП від відповідальності за пом'якшення передбачуваного впливу його діяльності. У той час як Оляниця є особливо важким випадком зокрема, люди в інших громадах також відчувають наслідки від інтенсивного руху транспортних засобів МХП і побоюються, що ці наслідки будуть погіршуватися, оскільки компанія подвоює присутність Вінницької птахофабрики 2-ю чергою будівництва.

Значні впливи на місцеві догори та інфраструктуру від вантажного транспорту мали би бути ідентифіковані в оцінках впливів на навколишнє середовище. Заходи, як запланована об'їзна дорога навколо Оляниці і додаткові заходи з безпеки дорожнього руху повинні бути визначені у міру необхідності для вирішення питань дорожнього пилу, забруднень і запахів, а також впливів на здоров'я і безпеку, оскільки часто дороги використовується пішоходами без тротуарів. [212] Ці заходи повинні були розглядатися як вимога про фінансування ЄБРР і включені в проект Екологічного та соціального плану дій. ЄБРР повинна була прослідкувати, щоб Компанія забезпечила здійснення заходів своєчасно, або про те, щоб компанія розробила альтернативні рішення для усунення цих наслідків. МХП не варто було починати розвиток нових об'єктів проекту, які будуть тільки посилювати наслідки, пов'язані з дорогою для жителів

[210] Екологічна та соціальна політика ЄБРР вимога до виконання №7, 8, 9; Вимога до виконання 3 №6, 14; Вимога до виконання 4 №2, 29-30; Вимога до виконання 10 №1,2,4, 5-7, 9-10.
[211] Екологічна та соціальна політика ЄБРР №31, але також №6, №10, №25, №29; Вимога до виконання 4 №2, №29-30
[212] Такі заходи вимагаються Екологічною та соціальною політикою ЄБРР Вимога до виконання 1 №1, №7-9 and вимога до виконання 4 №29-30.

Оляниці до закінчення планованого об'їзду, або треба було забезпечити аналогічні заходи для уникнення або зменшення наслідків від інтенсивного руху транспорту.

Незважаючи на надзвичайні затримки в її будівництві, жителі Оляниці продовжують вірити, що запланована об'їзна дорога буде служити в якості ефективного методу уникнути або пом'якшити майбутні наслідки транспортних впливів.[213] МХП повинен завершити об'їзну дорогу терміново, безпосередньо спілкуватися з членами спільноти та громадськості про хід та компенсації за шкоду і незручності, викликані багаторічною затримкою при побудові цього надважливого елементу запобігання наслідкам[214]. МХП повинен також проактивно вирішувати питання інтенсивного руху транспортних засобів в інших місцевих селах. Оцінка впливу на навколишнє середовище повинні бути оновлені, щоб включити пов'язані дорожні наслідки, і кредитори повинні активно відстежувати і контролювати зусилля Компанії за рішенням цих впливів.

c. Ми боїмося, що діяльність МХП зменшила або призведе до зниження нашого доступу до води, без належної ідентифікації, пом'якшення наслідків або моніторингу

Як обговорювалося вище, члени спільнот побоюються, що діяльність МХП і її об'єми використання води викликали або викличуть зниження рівня води в свердловинах жителів, наразі або будуть призводити до зниження рівня води в Південному Бузі. Черга 1 Вінницької птахофабрики за підрахунками використовує більше 3,4 млн м3 води на рік, і ця оцінка не включає в себе додаткові потреби у воді сільськогосподарської діяльності Зернопродукту[215]. Підраховано, що Черга 2 додасть ще 2,6 млн. м3 води в рік використання. [216] Проте, незважаючи на високі потреби компанії у воді, це не той вплив, який був виявлений чи обговорений належним чином у документах з оцінки впливів на навколишнє середовище, що суперечить вимоги реалізації вимоги №1.

Крім того, вимоги до реалізації 3 №1 вимагає від клієнтів ЄБРР застосовувати технічні і фінансові принципи ефективності використання водних та інших ресурсів оскільки "основний фокус буде на активностях, що є основними у діяльності клієнта, проте частини діяльності, що не є частинами проекту будуть також розглянуті."[217] Якщо проект є потенційно значним споживачем води, клієнти також «повинні вжити заходів, які запобігають або зменшують водокористування, так щоб споживання води в діяльності не мало суттєвого негативного впливу на інших». Ці заходи щодо збереження водних ресурсів в рамках діяльності клієнта можуть включати «використання альтернативних заходів заощадження джерел води, щоб зменшити загальне використання води в рамках нявних джерел, оцінка альтернативних ділянок розміщення виробництв.» Крім того, клієнт ЄБРР повинен розглянути можливі кумулятивні наслідки використання води для користувачів третьої сторони для оцінки впливу своєї діяльності на подачу води третім особам, щоб продемонструвати, що запропоноване водопостачання не буде негативно впливати на водні ресурси, що мають вирішальне значення для третіх сторін, і як частина свого процесу оцінки навколишнього середовища визначити та впровадити відповідні заходи пом'якшення, які сприяють або мінімізують ризики та наслідки над підходом до ієрархії та GIP.[218]

---

[213] Завершення об'їзної дороги у короткі строки було однією з рекомендацій комісії у листопаді 2016 року (див. Звіт Комісії у додатку 2) , включено в додаток 8.

[214] Див. Розділ V для більш повного пояснення запропонованих дій для вирішення цієї скарги.

[215] Додакова ОВНС для ОРІС стор. 139.

[216] Теж саме.

[217] Екологічна та соціальна політика ЄБРР, Вимога до виконаня 3 №6

[218] Екологічна та соціальна політика ЄБРР, Вимога до виконання 3 №19

Громади побоюються, що МХП не ефективно вжив таких заходів щодо збереження води, і що діяльність компанії може бути хоча б частково відповідальною за зниження доступності води, яку зазнали багато членів громади. З огляду на, що черга 1 і 2 ВПФ, відповідно до оцінок, потрібно понад 6 млн м3 води на рік, [219] не враховуючи потреби у воді для Зернопродукту, цей проект повинен був бути ідентифікований як важливий у водокористуванні. Відповідно до вимог реалізації З #18 для проектів, де сподмвання води більше, ніж 5,000 м3/день, детальний баланс має бути прорахований та щорічно звітований ЄБРР. Банк мав би активно наглядати за проектом для того, щоб МХП прорахував наявність місцевої води і її поповнення і відстежували його вплив на стік річок і підземних вод, в тому числі його кумулятивний вплив від усіх розширень.[220] Якби ЄБРР належним чином контролював цю ситуацію, він був би в змозі визначити, чи місцеве використання води МХП вносить свій внесок в значний вплив на місцеві водні ресурси, в якій точці ЄБРР повинна направили компанії негайно здійснити необхідні заходи щодо запобігання наслідкам, в тому числі з урахуванням альтернативних місць для нових об'єктів Проекту, які не спричинять додаткового навантаження на ті самі місцеві водні ресурси. Натомість, виходячи з наявної в нас інформації, на сьогоднішній день з'ясовується, що ніхто не знає, якою мірою водне використання МХП впливає на місцеві водні ресурси.

У той час як МХП прийняла певні заходи для вирішення наявних або потенційних наслідків його споживання води на місцевих жителях, наприклад, пропонуючи забезпечити водопостачання в деяких населених пунктах, ці ініціативи не можуть кваліфікуватися як ефективний метод запобігання водній проблемі. МХП підійшов до даних ініціатив як до добровільних соціальних проектів, і в результаті таке водне забезпечення не було спроектовано, щоб забезпечити доступ найбості вразливим користувачам або тих, хто, швидше за все, постраждає від діяльності МХП. Додаткові ресурси будуть потрібні для підключення від водних ліній до будинків усіх постраждалих або потенційно постраждалих жителів, перш ніж цей захід може вирішити потенційні проблеми впливу води на місцевих жителів. Більш того, навіть якщо МХП повинні були вжити додаткових заходів для підключення кожного окремого будинку до основної лінії води, цей захід все ще не є сам по собі вирішенням всіх потенційних наслідків для постачання води громадам. Ієрархія пом'якшення наслідків в Стандарті №1, та обмеження на використання води у Стандарті №3, зазначає, що компанія повинна насамперед уникнути або зменшити споживання води до того, як вдатись до інших пом'якшуючих заходів, таких як надання доступу до альтернативних джерел води для місцевих жителів.

d. Ми боїмося, що діяльність МХП забруднила або буде необгрунтовано і без необхідності забруднювати місцеве природне середовище, що може призвести до впливу на здоров'я

Ми боїмося, що діяльність МХП в регіоні спричинили або спричинять забруднення наших грунтів, підземних вод та повітря, порушуючи вимоги до реалізації №3 та 4 ЄБРР. Зокрема, ми побоюємося, що довготривале зберігання великої кількості гною на сільськогосподарських полях під відкритим небом і використання сховища для гною, що не має даху або стін з усіх боків, призводить до надмірних викидів у повітря, грунт та підземні води. Ми також стурбовані тим, що використання МХП пестицидами на місцевих землях сільськогосподарських культур, застосування використаної води від бригад на полях, а також утилізація очищених стічних вод у річці Південний Буг може призвести до невідомих впливів забруднення. Ми побоюємося, що вирощування, забій та обробка мільйонів курей біля наших сіл також сприяють забрудненню повітря, і загальний вплив забруднення повітря від усіх

[219] Додаткова ОВНС для ОРІС стор. 139.

[220] Таке відстеження відповідатиме рекомендаціям звіту про моніторинг ЄБРР за 2016 рік. Звіт про моніторинг оцінювання. Тема: Група МХП, WSP Parsons Brinckerhoff (лютий 2016),, Розділ 5.3, доступ http://www.ebrd.com/cs/Satellite?c=Content&cid=1395250435187&d=&pagename=EBRD%2FContent%2FDownloadDocument.

Проектних операцій може в даний час або в майбутньому перевищити стандарти охорони здоров'я.

1. ***Незрозуміло, чи МХП втілює всі необхідні заходи з пом'якшення наслідків***

Вимога реалізації №3 вимагає, щоб клієнти ЄБРР застосовувати технічно і фінансово виправдані принципи і методи, які найкраще підходять, щоб уникнути, або там, де запобігання неможливо, звести до мінімуму негативний вплив на здоров'я людини і забрудненням навколишнього середовища. Ці заходи повинні відповідати вимогам Глобальної міжнародної промислової практики (GIP) [221]З урахуванням вищезазначених проблем розкриття інформації ми не маємо повної інформації про очікуваний чи фактичний вплив операцій МХП. ЄБРР стверджує, що "об'єкти групи МХП, як правило, перебувають на рівні, що відповідає національним та європейським стандартам захисту навколишнього середовища, безпеки та гігієни праці, добробуту тварин та біологічної безпеки"[222]але, грунтуючись на власному досвіді і спостереженнях та інформації, яка була розкрита, ми як і раніше стурбовані тим, що МХП не застосовує стандартні методи, необхідні для захисту місцевого навколишнього середовища та охорони здоров'я місцевого населення.

Діяльність Компанії полягає у зберіганні великих кількостей курячого посліду протягом тривалих періодів часу і в кінцевому підсумку застосування гною безпосередньо на контрольованих компанією полях в якості добрива. Щоб зменшити запахи та викиди, Рекомендації найкращих практик ЄС рекомендують мінімізувати площу поверхні та контролювати температуру та вологість гною, що зберігається. [223][224][225][226] Подібні рекомендації підтримуються GIIP. Найкращі наявні методи Європейського союзу передбачають в якості останнього і найменш пріоритетного методу для зберігання гною: «зберігати гній в полі купами, розміщеним далеко від поверхневих і / або підземних водотоків, куди рідкі стоки можуть просочитись». [227] Рекомендовано, щоб гній у буртах на полях до його застосування зберігався не більше, ніж «кілька днів чи кілька тижнів.» [228] Керівництво Світового Банку з здоров'я та безпеки далі рекомендує, щоб гній був покритий геотекстилем, щоб допомогти зменшити пил і

---

[221] Екологічна та соціальна політика ЄБРР, Вимога до виконання №8

[222] Резюме проекту ЄБРР для кредиту корпоративної підтримки МХП: http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-corporate-support-loan.html

[223] РІШЕННЯ КОМІСІЇ (ЄС) 2017/302 від 15 лютого 2017 р., З метою виявлення найкращих наявних пракик (BAT), висновків відповідно до Директиви 2010/75 / ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо інтенсивного вирощування птиці та свиней (повідомлено в документі С (2017) 688) http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017D0302&from=EN

[224] Рекомендації Світового банку щодо охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки для виробництва птиці, World Bank Group (30 квітня 2007), стор. 3, доступ http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/26baaf004886581fb43ef66a6515bb18/Final%2B-%2BPoultry%2BProduction.pdf?MOD=AJPERES.

[225] Рекомендації Світового банку щодо охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки для виробництва птиці, World Bank Group (30 квітня 2007), стор. 4, 6, доступ http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/26baaf004886581fb43ef66a6515bb18/Final%2B-%2BPoultry%2BProduction.pdf?MOD=AJPERES.

[226] Наприклад, Європейський Союз встановив подібні стандарти у своїх найкращих практиках (BAT). Див. BAT висновки щодо інтенсивного вирощування птиць або свиней, Комісія з імплементації рішення (ЄС) 2017/302 (15 лютого 2017 року), BAT 13-15, доступ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D0302&from=EN.

[227] Теж саме. У той час, коли це може надати підтримку МХП утримувати послід на полях тривалий час, не зрозуміло, чи МХП зробило необхідні оцінки грунтових водних ресурсів для безпечного розміщення цих буртів. Більше того, керівництво із здоров'я та безпеки не має подібних вимог.

[228] Найкращі практики (BAT) у інтенсивному птахівництві, розведенні свиней, Комісія з імплементації рішення (ЄС) 2017/302 (15 лют. 2017), BAT 15, сек. 5.4.5, доступні за http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D0302&from=EN.

запахи.[229]

Місця зберігання гною МХП не мають покрівлі або іншого покриття, і не мають стін з боків. За відсутності певного корпусу, на площадці не має можливості контролювати температуру або вологість гною, що може призвести до зайвих викидів у повітря та запахів.

Крім того, місцеві жителі свідчать про бурти, що зберігаються на полях протягом місяців. На запитання щодо практики зберігання гною в контексті іншої великої ферми, МХП пояснив, що розміщує шар соломи чи стружки деревини під гній перед розміщенням гною на відкритих полях і вважає цю повідомляє, що гній зберігається в буртах "до двох місяців перед застосуванням" і що його міру адекватною для вирішення проблем забруднення.[230] Додаткова екологічна експертиза OPIC місце розташування враховує "близькість до водних шляхів".[231] Проте місцеві жителі засвідчили, що дані ділянки гноївки зберігаються в місцях набагато довше,[232] і на наш погляд, ресурси підземних вод не були повністю оцінені, щоб точно визначити, наскільки близькими є бурти гною до водоносних горизонтів підземних вод, на які покладаються місцеві громади.[233]

Додаткова проблема полягає у відсутності бар'єру між багатьма площадками з вирощування та місцевими забудовами. Хоча МХП в більшості випадків забезпечує санітарну захисну зону щонайменше 1200 метрів між своїми птахофабриками чи іншими об'єктами та місцевими будинками, ці порожні зони не забезпечують стільки ж захисту житлових сусідів МХП, як і "природний бар'єр" щільних дерев або чагарники.[234] Природні бар'єри необхідні відповідно до законодавства України та рекомендовані найкращими доступними методами Європейського Союзу для інтенсивного вирощування птиці.[235] Це питання неодноразово піднімалося місцевими жителями, що почалися з будівництва першої черги ВПФ у 2010 та 2011 роках, але такі природні бар'єри ще не були побудовані поблизу місцевих бригад, які були предметом цих запитів.

Крім того, для нас незрозуміло, чи МХП дотримується найкращих практик використання і управління пестицидами. Як вже було сказано вище, члени громади стали свідками використання МХП пестицидів поблизу житла без попередження, і, на нашу думку, це може стати потенційним ризиком для здоров'я. Вимога реалізації №3 вказує, що хімічні пестициди слід застосовувати лише як крайній засіб, [236] але оскільки МХП не поділився з нами своїм

---

[229] Рекомендації Світового банку щодо охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки для виробництва птиці, World Bank Group (30 квітня 2007), стор. 7, доступ http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/26baaf004886581fb43ef66a6515bb18/Final%2B-%2BPoultry%2BProduction.pdf?MOD=AJPERES.

[230] Відповідь МХП на питання у листі від CEE Bankwatch Network (26 лип. 2017). Цей лист та коментарі МХП були щодо діяльності компанії у Черкаській обл України.

[231] Додаткова ОВНС OPIC стор. 124.

[232] Наприклад, Члени громади та представники НУО спостерігали ту саму купу гною на полі навколо Оляниці з серпня 2016 року по березень 2017 року.

[233] У звіті з моніторингу ЄБРР 2016 р. рекомендовано, щоб МХП здійснило "надійну оцінку доступності води та стабільності її рівня у Вінницькій області". Звіт про моніторинг оцінки, Тема: Група МХП, WSP Parsons Brinckerhoff (лютий 2016), розділ. 5.3, доступ http://www.ebrd.com/cs/Satellite?c=Content&cid=1395250435187&d=&pagename=EBRD%2FContent%2FDownloadDocument. Незрозуміло, чи була ця оцінка коли-небудь проведена

[234] Крім того, МХП часом робить вийнятки щодо санітарно-захисної зони 1200 метрів і розмістив бригади ближче до житлових будинків. Див., Наприклад, Оцінка екологічного та соціального впливу бригади 55 (2018 р.)додаток 7.

[235] Розділ 5.13 Державних санітарних правил, правил та положень Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я, 19.06.96 N 173; BAT висновки щодо інтенсивного вирощування птиць або свиней, Комісія з імплементації рішення (ЄС) 2017/302 (15 Feb. 2017), BAT 13(c), доступ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D0302&from=EN.

[236] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 3 № 23-27

планом з управління пестицидами, ми не знаємо, чи відповідає він цій вимозі, який тип пестициду він використовує, чи що його екологічні та санітарні ризики можуть бути. Хоча підсумкові документи ЄБРР не вказують на пестициди, План екологічни та соціальних заходів МФК для цього проекту закликав МХП оновити свою політику та процедури, щоб уникнути використання продуктів, що відносяться до категорії II (помірно небезпечні) рекомендованої класифікації пестицидів ВООЗ,[237] але, здається, цей план не оновлювався з моменту, коли МФК затвердив свій кредит, і ми не знаємо про будь-які загальнодоступні звіти з моніторингу, які стосуються цієї проблеми. Крім того, як було зазначено вище, у резюме звіту перевірки екологічної інспекції об'єктів МХП, є посилання на порушення вимог щодо обліку пестицидів.

Ми побоюємося, що, не вдаючись до необхідних заходів із запобігання та пом'якшення, операції МХП призводять до надлишкового забруднення місцевого повітря, води та землі.

2. *Побоювання ризику захворювань пов'язаних з водою*

Ми стурбовані тим, що операції МХП можуть знизити якість підземних вод у регіоні, що може мати шкідливий вплив на наше здоров'я. Вимога реалізації №1 вимагає від клієнтів ЄБРР встановлення екологічних та соціальних систем управління та планів.[238] Крім того, вимога реалізації №4 вимагає, щоб клієнти ЄБРР уникали або мінімізували будь-які потенційні ризики захворювань громадам.[239]

Незважаючи на ці вимоги, ми не знаємо про будь-які регулярний моніторинг якості місцевих підземних вод, що оточують об'єкти МХП та сільськогосподарські поля, що експлуатуються МХП. Навпаки, моніторинг води, як виявляється, проводився одноразово (в Оляниці) на вимогу, і місцеві жителі не завжди мають доступ до результатів такого тестування (на прикладі Заозерного)[240].

Навіть якщо грунтові води насправді постійно контролюються, ми побоюємося, що МХП не вжив відповідних заходів для реагування на забруднення. Ми побоюємося, що практика зберігання гною у МХП та інші забруднюючі аспекти його діяльності, такі як використання пестицидів, можуть негативно вплинути на грунтові води або це може зробити це в майбутньому. Як згадувалося вище, було виявлено, що деякі громадські колодязі в нашому співтоваристві містять e.coli та небезпечно високий рівень нітратів. Причина цих водних проблем не була досліджена, і ми боїмося, що операції МХП можуть бути принаймні частково відповідальними за цю низьку якість води, особливо зважаючи на відомі зв'язки між великомасштабним птахівництвом та цими типами забруднення води.
Для прикладу - в Оляниці місцеві колодязі води були досліджені державною санінспекцією лише один раз у 2016 році, після конкретного запиту, що було викликано побоюваннями місцевих жителів. Наскільки нам відомо, це була одноразова оцінка, і вода у колодязях в Оляниці не була піддана жодному подальшому випробуванню, незважаючи на тривожні результати випробувань 2016 року, які описані вище. Без достатньо детальних та надійних даних важко зрозуміти, яким чином ЄБРР міг виконати свої зобов'язання щодо моніторингу та оцінки ефективності програми управління забрудненням МХП чи її відповідності відповідним стандартам.

3. *Побоювання того, що діяльність компанії спричиняє чи спричинятиме забруднення повітря, що перевищує міжнародні*

---

[237] Стандарти діяльності 3: Ефективність ресурсів та запобігання забрудненню, проект МФК 34041 План економічних та соціальних заходів.

[238] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 1 №15-20.

[239] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 4 №9, №11, №33-34

[240] Наприклад, мешканці Заозерного знають про недавні тести якості води, але їм не було дозволено побачити результати.

стандарти охорони здоров'я, без належного моніторингу

Ми побоюємося, що практика моніторингу навколишнього середовища проекту не є достатньою для забезпечення того, щоб викиди залишалися на безпечному рівні для здоров'я. Ні ОВНС, підготовлені для місцевих операцій МХП, ні українські державні екологічні інспекції не дали адекватних даних для того, щоб забезпечити суттєвий моніторинг впливу впливу проекту на забруднення повітря або забезпечити, щоб якість повітря довкола бригад МХП перебувала на безпечних рівнях. Це суперечить вимозі реалізації №1, який вимагає від клієнтів ЄБРР встановлення процедур для здійснення моніторингу екологічної та соціальної ефективності проекту, щоб визначити, чи впроваджується проект відповідно до PR та вивчає уроки, розподіляє ресурси та визначає можливості для постійного вдосконалення.[241]

Тим не менше, в екологічних оцінках, які ми бачили для окремих об'єктів Проекту, інформація про якість повітря є недостатньою для визначення впливу, пов'язаного з охороною здоров'я від забруднення. Недавній ОВД, оприлюднений Міністерством охорони навколишнього середовища України для бригади №55, є таким прикладом. На сьогоднішній день це найдовша і найповніша екологічна оцінка, яка була оприлюднена для будь-якої з птахівницьких бригад компанії. Оцінка включає в себе інформацію про максимальну концентрацію завислих частинок (PM), яка, як очікується, буде вироблятися на плановому місці бригади 55 та на краю санітарно-захисної зони, [242] але не містить інформації про поширеність найменших частинок - PM 10 або PM 2.5. Облік загальної кількості завислих частинок є застарілою методикою для оцінки впливів на здоров'я від твердих часток, тоді як більш цілеспрямовані вимірювання PM 2.5 та PM 10 є найкращими показниками оцінки ризику для здоров'я від пилу, які безпосередньо пов'язані з впливом цих тонших частинок пилу[243]. Крім того, прогнозовані рівні PM на краю санітарно-захисної зони досить високі, що здається цілком можливим, і навіть ймовірно, що рівні PM 2,5 будуть вищі, ніж рекомендовані рівні, і досить високі, щоб спричинити вплив на здоров'я. Наприклад, ОВД вказує, що на межі санітарно-захисної зони, поблизу села Василівка, рівень PM досягає 362 мкг / м3. [244]Всесвітня організація охорони здоров'я рекомендує щодо якості атмосферного повітря значення PM 2,5 на середньорічну величину у 10 мкг / м3[245], і ми розуміємо, що в той час як співвідношення PM до PM 2,5 може широко варіюватися, середні асоціації між цими двома можуть поставити рівень PM 2,5 значно вище, ніж цей безпечний стандарт[246].

Контроль якості повітря інспекції Тульчинського філіалу лабораторії Міністерства охорони здоров'я зазнав такої ж нестачі специфіки. Результати моніторингу, які ми бачили, не дають окремих вимірювань для PM 2.5 або PM 10, а спираються на загальну кількість суспендованих частин як єдине кількісне вимірювання пилу.[247] Знову ж таки, вимірювання є

---

[241] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 1 №24-30

[242] ОВНС 55 бригади розділ 5.1.3., стор. 99.

[243] Див. Рекомендації ВООЗ щодо якості повітря для твердих часток, озону, діоксиду азоту та діоксиду сірки: Global Update 2005, Всесвітня організація охорони здоров'я (2005), стор. 9-10, доступ http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/69477/WHO_SDE_PHE_OEH_06.02_eng.pdf?sequence=1 (пояснення, що частинки PM 10 і PM 2, досить маленькі, щоб входити в дихальні шляхи, і це типи частинок, які вважають сприятливими для здоров'я наслідки. У цій публікації також розглядається зв'язок , який було показано між довготривалою експозицією PM 2.5 та смертністю).

[244] За даними ОВНС, рівень PM на краю довготривалою експозицією PM 2.5 та смертністю).

[244] За даними ОВНС, рівень PM на краю санітарно-захисної зони поблизу Василівки становить 0,7375 від максимально допустимих концентрацій, що становить 0,5 мг / м3. ОВНС Бригади 55 розділ 5.1.3., Стор. 99

[245] Рекомендації ВООЗ щодо якості повітря стор. 9.

[246] Див. Зв'язок між PM, PM10, PM2.5 та неорганічними складовими речовини, що входять до складу атмосфери, в різних місцях Канади, Jeffrey R. Brook , Tom F. Dann & Richard T. Burnett Журнал Асоціації з управління повітряними потоками та відходами, 47:1 (1997), 2-19, DOI: 10.1080/10473289.1997.10464407, доступ https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10473289.1997.10464407, показуючи, що в середньому по великому зразку наборів з різних місць, PM 2.5 становив приблизно 25% від PM.

[247] Включено в додаток 9.

достатньо високими, що здається можливим і, можливо, навіть ймовірним, що частки пилу в повітрі вже досягли рівня, досить високого для впливу на здоров'я людини, особливо в умовах тривалого впливу. [248] Крім того, методика, яка використовується для досягнення цих результатів моніторингу, не є зрозумілою. Розкриті нами документи не вказують на те, чи є вони результатом численних показів протягом певного періоду часу, взятих у різний час доби та при різних умовах вітру, або якщо кожна цифра базується на одному читанні.

Сукупно ці проблеми викликають питання, чи здійснюється моніторинг впливів забруднення повітря, і ми побоюємося, що викиди від діяльності компанії можуть спричинити або вже почали спричинити негативні наслідки для здоров'я в наших громадах.

4. *Побоювання, що МХП не належним чином оцінив викиди парникових газів*

Ми побоюємося, що заходи МХП щодо оцінки викидів парникових газів не є адекватними. Вимога реалізації №3 вимагає, щоб клієнти ЄБРР здійснювали будь-які можливі заходи щодо зменшення викидів парникових газів під час проектування та експлуатації проекту.[249] Для всіх проектів, що щороку виробляють понад 25 000 тонн CO2-еквіваленту викидів, клієнт повинен визначити кількість викидів щорічно відповідно до Методології ЄБРР оцінки викидів парникових газів та повідомляти ЄБРР. Обсяг оцінки ПГ повинен включати в себе всі прямі викиди від об'єктів, операцій та операцій клієнта, які є частиною проекту чи системи, а також непрямі викиди, пов'язані з виробництвом енергії, що використовується проектом.[250]

МХП повинна була оцінити сукупні викиди парникових газів всіх підприємств ВПФ та Зернопродукту, включаючи викиди, пов'язані із зберіганням та розкиданням гною в якості добрив. Резюме по біогазовому проекту повідомляє, що згідно з розрахунками викидів, що виконуються МХП, очікується, що проект буде пов'язаний зі скороченням викидів парникових газів приблизно 85 500 тонн CO2 еквіваленту щорічно[251].

Як було зазначено вище, ні ЄБРР, ні МХП не публікували жодної комплексної оцінки впливу на навколишнє середовище, пов'язані з інвестиціями ЄБРР. Навіть додаткова ОВНС ОРІС 2016 р., яка намагається кількісно оцінити сукупний вплив розширення Вінницької птах-ки на другому етапі, не дає поточної оцінки загальних викидів парникових газів для операцій МХП у регіоні. Натомість зазначається, що в 2015 році МХП оцінював викиди парникових газів в рамках ВПФ та повідомив про викиди 787 870 тонн CO2-еквівалента. [252] У документі рекомендується, щоб МХП підрахував інвентаризацію парникових газів, використовуючи фактичні дані, а не оцінки, а також слід було б контролювати та подавати цю інформацію на щорічній основі, щоб передбачити порівняльний аналіз фактичних викидів за міжнародними стандартами. [253] Ми розуміємо, що гній, вироблений курячими бригадами, негайно передається Зернопродукту для зберігання та обробки. Тому незрозуміло, чи були викиди парникових газів, накопичені в процесі зберігання гною, включено до оцінки діяльності парникових газів у 2015 році.

---

[248] ВООЗ встановлює інший значно нижчий рекомендований стандарт впливу твердих часток у випадку тривалого впливу, порівняно з короткочасним впливом. Це виправдовує це з посиланням на численні дослідження, які продемонстрували "надійні асоціації" між довгостроковим впливом PM2.5 та смертю. Рекомендації ВООЗ щодо якості повітря для твердих часток, озону, діоксиду азоту та діоксиду сірки: Global Update 2005, стор.9-10.

[249] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 3 №4, №14-15.

[250] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 3 №15

[251] Резюме проекту для біогазового заводу МХП (Проект № 49301), доступ http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html.

[252] Додаткова ОВНС ОРІС, Додаток С: BAT, розділ 2.4.

[253] Додаткова ОВНС ОРІС стор. 101.

Крім того, твердження про те, що біогазовий завод значно зменшить викиди парникових газів, недостатньо підтримується, і ми побоюємося, що завод може навіть збільшити загальні викиди парникових газів, якщо існують нечіткі втрати метану, або якщо гній все ще зберігається протягом тривалого періоду часу на відкритому повітрі повітря, перш ніж він надходить на завод, або якщо перетворення в біогаз є менш ефективним, ніж очікується Компанією. Оскільки ОВНС біогазової установки дає зрозуміти, що викиди в атмосферу від біогазового заводу є значними (оцінюється як 2 102 тонни на рік метану, 4,157 т / рік аміаку та 2 4883 т / рік сірководню), а також будь-які вимоги щодо зниження загальних викидів парникових газів потребують подальшого обґрунтування та контексту[254].

ЄБРР повинен був вимагати початкову ОВНС, яка б включала фактичні дані щодо викидів парникових газів для всієї ВПФ та місцевих операцій ферми "Зернопродукт", на додаток до щорічного моніторингу та звітності щодо фактичних даних щодо викидів парникових газів з моменту його здійснення. Будь-які недоліки в оцінці та моніторингу викидів парникових газів Компанії будуть особливо важливими, оскільки планується запуск біогазової установки, щоб забезпечити контекст стверджуваного "значного скорочення викидів парникових газів"[255] в результаті роботи біогазового заводу. [256][257]

е. Розкриті документи про екологічну оцінку не включають необхідні дані первинного стану довкілля

Ми стурбовані тим, що базові дані проекту не є достатньо детальними, щоб створити основу для точної оцінки впливу. Вимога реалізації №1 вимагає, щоб процес визначення ризиків та впливів проекту базувався на "недавніх екологічних та соціальних базових даних на належному рівні деталізації".[258] Вимога реалізації №3 також визначає, що клієнт повинен розглянути географічне розташування проекту та існуючі умови навколишнього середовища для вирішення потенційних негативних впливів проекту. [259] Це, у свою чергу, вимагає збирання адекватної недавньої екологічної базової інформації. [260]

---

[254] Попередній ОВНС біогазового заводу, розділ 6.1.2.

[255] Project Summary Document for MHP Biogas plant (Project No. 49301), section on Transition Impact, available at http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/mhp-biogas.html.
GHG emissions requires further substantiation and context. Preliminary EIA for Biogas Plant at sec. 6.1.2.

[256] Попередня оцінка впливу на навколишнє середовище, Нове будівництво для переробки органічних сільськогосподарських відходів та біомаси рослинного та тваринного походження в біогаз (червень 2017 р.), розділ 6.1.2, що містяться в Додатку 7. Це твердження про значне скорочення викидів парникових газів не підтримується належним чином, і ми побоюємося, що завод може навіть збільшити загальні викиди парникових газів, якщо є нестабільні втрати метану, або якщо гній все ще зберігається протягом тривалого періоду часу на відкритому повітрі, перш ніж він надходить на завод, або якщо конверсія в біогаз менш ефективна, ніж очікується КомпанієюПопередній ОВНС на біогазовий завод у розділі 6.1.2.

[257] Викиди в атмосферу від біогазового заводу є значними (оцінюється рівною 2 102 тонни на рік метану, 4,157 т / рік аміаку та 2 4883 т / рік сірководню), і будь-яка вимога щодо зниження загальних викидів парникових газів вимагає подальше обґрунтування та контекст. Попередній ОВНС на біогазовий завод у розділі 6.1.2. Загальні викиди метану в повітря (для 6 циклів / рік) від послідошовищ на відкритому повітрі від птахокомплексів дорівнює 1789,4 т / рік, аміфку та сірководню - 1 656 і 0,520 т на рік відповідно. Попередній ОВНС для біогазового заводу (червень 2017 р.).
Незважаючи на те, що ОВНС для біогазового заводу стверджує, що це дозволить скоротити загальні викиди парникових газів від ВПП, ця вимога недостатньо підтверджена в проектних документах, і ми побоюємося, що завод може навіть збільшити загальні викиди парникових газів, якщо є нестабільні втрати метану, або, якщо гній все ще зберігається протягом тривалого часу на відкритому повітрі, перш ніж він надходить на завод, або якщо перетворення в біогаз є менш ефективним, ніж очікується Компанією.

[258] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 1 №7.

[259] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 3 №8.

[260] Екологічна та соціальна політика ЄБР Вимога до виконання 1 №7.

Наявні документи щодо оцінки навколишнього середовища не демонструють, що для побудови ВПФ були зібрані адекватні вихідні дані щодо критичних питань, таких як якість місцевого повітря, землі та води. Наприклад, екологічна оцінка проекту біогазової установки не містила адекватної інформації щодо базової лінії, хоча ми попереджаємо ЄБРР та його клієнта про те, що в районі вже є значні джерела викидів, такі як Ладижинська теплова електростанція та її видобуток золи.

Аналогічним чином документ про екологічну оцінку бригади 13[261], яким поділився один з міжнародних фінансових прихильників МХП, Atradius, не обговорює жодної базової інформації.

Документ з оцінки впливу на навколишнє середовище для бригади 47, яким поділились у 2012 році, задовго до проведення громадських консультацій у 2017 році, присвячених вивченню цього об'єкта, включає в себе оцінку повітряного моніторингу з 2015 року для місця розташування понад 15 км від місця проекту.[262] Аналогічно, Оцінка впливу на довкілля бригади 55, розкрита в 2018 році, використовує інформацію про якість повітря з метеорологічної станції в місті Гайсин, розташованому більш ніж на 10 км від запропонованого місця бригади. [263]

Крім того, ці оцінки базової лінії якості повітря мають багато однакових методологічних недоліків та відсутність специфіки, обговорюваної в попередньому розділі. Наприклад, ОВД для бригади 55 не надає достатньої інформації для визначення, чи була проведена оцінка згідно надійної та належної методології. Зокрема, незрозуміло, чи були надані базові цифри з одиничних вимірювань або середніх вимірювань, і якщо так, то скільки вимірів було усереднене протягом якого періоду часу, які мінімальні та максимальні показники були протягом цього періоду часу, і як часто дані були зібрані за вказаний період. Постійна та надійна оцінка базової лінії, як правило, враховує просторові та часові коливання, щоб забезпечити той вплив на рівень якості повітря, який не був недооцінено.[264]

Більше того, ОВД бригади №55 ОВНС не надає достатньо детальної інформації, щоб зрозуміти, чи вплив забруднення повітря відповідає міжнародним стандартам для забезпечення безпечної якості повітря, і чи може спричинити впливи на здоров'я. ОВД забезпечує вихідні дані про якість повітря, однак він забезпечує значення загальної суспендованих частинок (пилу) без зазначення кількості PM 10 або PM 2,5 у повітрі. [265] Як зазначено вище, Загальна кількість зважених частинок - це застарілий параметр для оцінки навантаження частинок на атмосферне повітря. Тим не менш, заявлена величина 0,2 мг / м3 (= 200 мкг / м3) цієї кількості дозволяє припустити, що рівні навколишнього середовища PM 2,5, ймовірно, перевищують міжнародні рекомендації щодо безпечної та здорової якості повітря[266].

---

[261] Включено в додаток 7.

[262] Попередній ОВНС для Бригади 47, додаток 3, включено в додаток 7.

[263] ОВНС, Бригада 55 (2018), розділ 5.1.3.

[264] Основні принципи оцінювання якості компонентів повітря Оцінки впливу на навколишнє середовище, Міжнародна асоціація з оцінки впливу (лютий 2017 р.), Сек. 2.6.1. ОВНС біогазового заводу містить аналогічні проблеми. Див. "Непридатний для цілей: біогазовий завод МХП" брифінг CEE Bankwatch Network (11 грудня 2017), стор. 3, включено в додаток 4.

[265] ОНВС 55 бригади, таблиця 3.6.1.

[266] Див. Зв'язок між PM, PM10, PM2.5 та неорганічними складовими речовини, що входять до складу атмосфери, в різних місцях Канади, доступ https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10473289.1997.10464407 показуючи, що в середньому по великій вибірці місцеположень в Канаді PM 2.5 становив приблизно 25% від TSP. Рекомендоване ВООЗ значення для довготривалого впливу PM 2.5 становить лише 10 мкг / м3 (рекомендаціїції ВООЗ щодо якості повітря, стор 9).

Таким чином, навіть у обмежених випадках, коли ми бачимо деякі базові дані про якість повітря, сумнівно, чи є інформація достатньою для того, щоб ЄБРР могла визначити, чи здійснюється проект в найкращому місці, що відповідає навколишнім природним умовам та існуючим джерелам забруднення..[267] Крім того, ми не бачили базових даних щодо якості ґрунту та води та не впевнені, що МХП коли-небудь збирала такі дані.

f. Кумулятивна оцінка впливу не проводилась

ЄБРР повинен був вимагати від МХП провести та розкрити сукупну оцінку впливу, що охоплює всі існуючі та плановані забруднювальні заходи, включаючи всю місцеву діяльність, пов'язану з МХП та іншими основними забруднювачами. Вимога реалізації 1 вимагає оцінки ризиків та впливів Проекту, включаючи кумулятивні наслідки проекту в поєднанні з впливом інших відповідних минулих, теперішніх та обґрунтовано передбачуваних подій, а також незапланованих, але передбачуваних заходів, передбачених проектом, які можуть відбутися пізніше або в іншому місці.[268]

Крім того, Вимога реалізації 3 вимагає від клієнта розглянути потенційний кумулятивний вплив абстракції води на користувачів третьої сторони та місцевих екосистем[269].

Існуючі промислові операції в цьому районі вже вплинули на якість повітря на той час, коли МХП розпочав будівництво першої черги, і повинен був піддаватися сукупній оцінці впливу. Зокрема, 1800 МВт Ладижинська ТЕС на вугіллі знаходиться в межах 5 км від деяких компонентів ВПХ.[270] Викиди забруднюючих речовин, що знаходяться на вугільній електростанції, а також від курячих бригад Проекту, інкубаторії, забійного та нагромадження навозу, ймовірно, можуть вплинути на супутні ділянки. Ми чули, як державні службовці вважають, що оцінка базового рівня якості повітря однакова з сукупною оцінкою впливу[271], але це не так. Базова оцінка якості повітря та викидів парникових газів, навіть якщо вона буде зроблена належним чином, недостатньо для того, щоб повністю прогнозувати та зрозуміти кумулятивне вплив забруднення. Моделювання дисперсії буде необхідним для встановлення повного обсягу кумулятивного впливу забруднення повітря, як і детальна оцінка взаємодії викидів з об'єктів компанії та електростанції разом. Наприклад, кожна куряча бригада є значним джерелом викидів аміаку. Сам по собі це не може становити значної небезпеки, але коли аміак взаємодіє з сульфатом (SO2) і нітратами (NO), він може утворювати вторинні частинки (сульфат амонію та нітрат амонію), доповнюючи загальний рівень частинок у повітрі.[272]ЄБРР повинен був вимагати від МХП проведення моделювання дисперсії, щоб кількісно оцінити кумулятивний вплив забруднення повітря від операцій МХП та сусідньої електростанції,

---

[267] Це знову ставить осторонь питання чи така оцінка буде можлива беручи до уваги практику МХП публікації поодиночних оцінок впливів для окремих об’єктів під час будівництв, що робить будь-яку повну оцінку діяльності компанії в певний момент дуже важким.

[268] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 1 №9.

[269] Еколоічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 3 №19.

[270] Source Watch, https://www.sourcewatch.org/index.php/Ladyzhyn_power_station.

[271] У протоколі зустрічі у вересні 2016 року по Бригаді 43сказано, що під час обчислення викидів парникових газів від бригади 43 враховано кумулятивні впливи, оскільки вони були включені у фонові концентрації забруднюючих речовин.

[272] Див., наприклад, Sharma, M., Kishore, S., Tripathi, S. N., & Behera, S. N. (2007). Роль атмосферного аміаку при утворенні неорганічних вторинних твердих частинок: дослідження в Канпурі, Індія. Journal of atmospheric chemistry, 58(1), 1-17; Erisman, J. W., & Schaap, M. (2004). Потреба у зменшенні аміаку щодо вторинних скорочень ПМ у Європі. Забруднення навколишнього середовища, 129(1), 159-163; Schlesinger, R. B., & Cassee, F. (2003). Атмосферні вторинні неорганічні тверді компоненти: токсикологічна перспектива як основа оцінки ризиків для здоров'я. Інгаляційна токсикологія, 15(3), 197-235.

перш ніж надавати будь-які кошти на будівництво або розширення ВПФ, проте документи про екологічну оцінку, які ми бачили, не дають жодних доказів що це було зроблено[273].

На відміну від належного розгляду сукупного впливу існуючих промислових операцій у цьому районі ми вважаємо, що, як обговорювалося в попередньому розділі, МНР не вдалося належним чином оцінити та розкрити для людей, які зазнали впливу, навіть сукупні наслідки різних локальних об'єктів МХП. Оцінки щодо довкілля, які ми бачили, були проведені індивідуально для кожного компоненту діяльності компанії, який не надає адекватну інформацію потерпілим про загальний вплив всього Проекту. Цей поетапний процес оцінки призвів до того, що окремі наслідки, такі як вплив важкого транспортного засобу на головній дорозі через Оляницю, залишаються поза документами з оцінки навколишнього середовища цілком. Інші впливи, такі як забруднення атмосфери або вплив на місцеві водні ресурси, просто неможливо обґрунтовано оцінити без розуміння сукупного впливу Вінптах-ки та місцевих операцій "Зернопродукт" в цілому. Звіт про моніторинг на 2016 рік, підготовлений ЄБРР, підтвердив необхідність проведення надійної оцінки кумулятивних впливів, [274] але з тих пір МХП не публічно вказала жодного плану проведення такої оцінки. Крім того, новий закон про ОВД в Україні, безумовно, вимагає проведення кумулятивної оцінки впливу,[275] однак подібна оцінка не було включено до звіту ОВД бригади №55.

g. Впливи на уразливі верстви населення не було повноцінно оцінено

Наявність уразливих людей в межах Проекту та можливі впливу проекту на них не були адекватно розглянуті. Вимога реалізації №1 вимагає, щоб клієнти ЄБРР виявлення вразливих зацікавлених сторін[276] та планування диференційованих заходів пом'якшення наслідків, з тим щоб несприятливі наслідки не поширювалися непропорційно на уразливих людей, і вони могли скористатися перевагами можливостями проекту.[277] Для виконання інших обов'язків, що стосуються стандартів діяльності, таких як необхідність консультуватися з вразливими верствами людей, щоб запобігти або мінімізувати вплив на здоров'я громади та уникнути потенційного впливу на доступ до води та хвороб клієнт повинен приділяти особливу увагу потребам та чутливостям уразливих груп.[278]

ОВД для бригади №55 є єдиним прикладом, який ми бачили, що МХП намагався розглянути питання про вразливість, але навіть це не можна вважати суттєвою оцінкою проблеми. Одна сторінка розділу про уразливі групи просто визначає всіх місцевих жителів як "уразливих" і стверджує, що вони не зазнають жодних негативних наслідків через їх відстань від об'єкта.[279]

---

[273] Ця вимога відображена в міжнародній практиці прийняття кращих практик у сфері кумулятивної оцінки впливу. Див. Міжнародну асоціацію з оцінки впливу, лютий 2017 р., Керівні принципи оцінки компонентів оцінки якості повітря для оцінок впливу на навколишнє середовище, https://www.iaia.org/uploads/pdf/Guiding%20Principles %20for%20Air%20Quality_2.pdf.

[274] "Оцінки потенційних впливів не вважаються повними у межах ОВНС, особливо щодо кумулятивних впливах у межах діяльності всієї діяльності." Моніторинговий звіт ЄБРР 2016, сек. 4.3 (із посиланням на загальні водні впливи Вінптах-ки).

[275] Закон України про ОВД, стаття 6 щодо змісту та ОВД та стаття 9 щодо висновку про Звіт.

[276] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 10 №10.

[277] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 1 №18.

[278] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 4 №33.

[279] Планована ділянка розміщення є менш, ніж кілометр від житлових забудов.

Наші громади мають велику кількість людей похилого віку та домогосподарст[280], що складаються з людей похилого віку, які особливо схильні до деяких побоювань та реальних наслідків цього проекту. Наприклад, пошкодження будинків від важкого транспорту, пов'язаного з МХП, є особливим викликом для даного населення через низький рівень доходів та обмежені кошти на ремонт пошкоджень, і вібрації особливо небезпечні, оскільки це населення може проводити більший відсоток часу вдома і відчувати вібрації протягом дня. Забруднення може також особливо сильно вплинути на людей похилого віку, оскільки вони можуть мати більше негативних наслідків для здоров'я, а наслідки для здоров'я, швидше за все, переростуть у більш серйозне становище.281 Відповідно, особливо важливим є зручний доступ до чистої питної води. Все ж, люди похилого віку можуть менше дозволити собі платити за підключення до води (розумілось, що МХП заплатить за підключення), що потенційно перешкоджає їм доступу до систем водопостачання, встановлених МХП.

Жінки, які очолюють домашні господарства, можуть бути іншою потенційно вразливою групою, що стосується цього Проекту, однак у МХП не враховувались оцінки, розділені за статтю,в документах ОВНС, що робить неможливим визначити, скільки таких домогосподарств знаходиться поблизу району Проекту або як вони можуть бути вплинуті[282] .

Діти - ще одна потенційна вразлива група в цьому районі. Деякі члени громади помітили збільшення захворюваності на астму у місцевій громаді, що особливо вплинуло на дітей. Якщо це вплив на здоров'я безпосередньо пов'язане з місцевою діяльністю МХП, то пропонується конкретизувати вплив на дітей, які повинні були бути визначені з самого початку.

ЄБРР повинен був вимагати від МХП правильно визначати вразливі домашні господарства та адаптувати конкретні заходи щодо пом'якшення наслідків для потреб будь-яких уразливих груп.

h. Умов праці

Як ми вже говорили вище, ми стурбовані тим, що МХП не вжив належних заходів, щоб забезпечити працівникам належні умови праці та умов працевлаштування та безпечне та здоровий робоче місце, порушуючи вимогу реалізації №2[283]. Ми також побоюємося, що компанія не змогла ввести розмістити відповідні заходи, щоб задовольнити вимогу реалізації 2 ефективності, пов'язаних із запобіганням та вирішенням випадків залякування. [284] Численні працівники минулого та теперішнього часу висловили стурбованість щодо стандартів безпеки робочого місця МХП, довгих годин, за якими водії повинні працювати, та інших питань, що стосуються здоров'я та безпеки. Співробітники також повідомили про тиск або залякування, пов'язані з діяльністю членів сім'ї, які висловили занепокоєння щодо впливу здоров'я та навколишнього середовища компанії на місцеві громади, а один працівник також повідомив,

---

[280] Наприклад, Громада Заозерного складається з 1043 селян, з яких 365 - це люди похилого віку / пенсіонери (близько 35%). Бригада 55 ОВНС на ст. 60.

[281] Див., наприклад, "Негативні наслідки зовнішнього забруднення для людей похилого віку," M. Simoni, S. Baldacci, S. Maio, S. Cerrai, G. Sarno, G. Viegi, Journal of Thoracic Disease (січень 2015), DOI: 10.3978/j.issn.2072-1439.2014.12.10 доступ https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25694816

[282] Однак дослідження показали, що значна кількість сільських домогосподарств в Україні є очолюються жінками, а багато хто з них старші жінки. Наприклад, згідно з Комплексним дослідженням стану жінок, які мешкають у сільській місцевості України (2015 р., http://www.ombudsman.gov.ua/files/alena/Doslidzhennya%20Sil's'ki%20zhinky.pdf), жінки становили 52,3% сільського населення під час дослідження, з них 38% вийшли на пенсію і до 45% - безробітні. Жінки, як правило, живуть на 10 років довше, ніж чоловіки (середній вік 75,19 в порівнянні з 64,61 року), і дослідження показало, що 19% сімей у сільській місцевості мали одного з батьків, в 91% випадків це була мати. Близько половини всіх домашніх господарств у сільській місцевості є очолюють жінки.

[283] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 2 №1, №2, №14-16

[284] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 2 №12.

що його просять звільнитись після того, як він попросив перевестись на більш сприятливу посаду за умовами праці.

i. Механізм скарг

Ми стурбовані тим, що МХП не має належного місцевого механізму подання скарг для вирішення проблем громад. Вимога реалізації 1 вимагає від клієнтів активної взаємодії із зацікавленими сторонами, включаючи створення механізму подання скарг від громад, що постраждали, для отримання та вирішення проблем щодо екологічних та соціальних показників клієнта.[285] Механізм подання скарг має бути співрозмірним із ризиками та несприятливими наслідками проекту, і він повинен швидко вирішувати проблеми ефективно та прозоро, що є прийнятним для культури та легко доступним для всіх сегментів постраждалих громад безоплатно і без відплати перед партією, яка виникла з проблеми чи занепокоєння.[286] Механізм скарги МХП повинен захищати конфіденційність кожного, хто висуває скаргу. [287]

План залучення зацікавлених сторін для ВПФ передбачає, що будь-який користувач може подати скаргу фізично, заповнивши форму та розмістивши її в скриньці у місцевочтях, де працює компанія, подаючи скаргу через он-лайнову форму або через електронну пошту, пошту, факс, або телефон. Він стверджує, що анонімні скарги будуть зареєстровані та надсилатися відповідальним менеджерам, але він пояснює, що "відповідно до Закону України" Про звернення громадян "компанія залишає за собою право не відповідати на такі запити".[288] Це пояснення створює невизначеність стосовно поводження з МХП щодо анонімних скарг, що перешкоджає потенційним скаржникам поставити свої проблеми, якщо вони не бажають розкривати їхню особу. У згаданому законі зазначено, що підприємства не зобов'язані переглядати та розглядати анонімні скарги[289] , але це не звільняє МХП від своїх зобов'язань за вимогами ЄБРР щодо виконання вимог, щоб забезпечити відповідний і культурно доступний механізм відшкодування шкоди.

Прийом анонімних скарг від працівників та громад особливо важливий у контексті місцевої діяльності МХП, тому багато членів громади не відчувають себе комфортно подавати скаргу, якщо вони не знають, що їх особа не буде розголошена[290].

Крім того, за винятком переліку різних способів подання скарги та надання термінів реагування, План залучення зацікавлених сторін не дає додаткового пояснення процесів або процедур для відповіді на скаргу. Відсутність чіткого процесу є додатковим стримуючим фактором, що піддає сумніву місцевими людьми щодо цінності подання скарг через офіційний процес компанії. Також неясно, чи правильно було зафіксовано кожну скаргу потерпілих людей, і ми усвідомлюємо деякі скарги, які не були належним чином розглянуті. [291]

I. Попередні спроби вирішення цих питань

---

[285] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 10 №6, №26.

[286] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 10 №28.

[287] Екологічна та соціальна політика ЄБРР Вимога до виконання 2 №20.

[288] План залучення зацікавлених сторін, секція обробки ВПФ, 2016 р., Стор. 12-13. Аналогічний процес викладено в плані залучення зацікавлених сторін компанії МХП. План залучення зацікавлених сторін із зацікавленими сторонами ПАТ «Миронівський хлібопродукт» (2017), стор. 11, доступ https://www.mhp.com.ua/library/file/mkh-eng-small.pdf.

[289] Закон України "Про звернення громадян" , Бюлетень Верховної Ради, 1996, № 47, стор. 256, стаття 8, доступ http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80.

[290] Для подальшого пояснення цього потенційного дискомфорту див. Додаток 3.

[291] Наприклад, сільрада Заозерного та принаймні ще один представник громади піднімали принаймні один раз питання щодо використання пестицидів з підвітряної сторони, поблизу житлових будинків, та без попереднього поередження, але практика така продовжується.

Протягом багатьох років, коли ми вперше почали стикатися з впливом місцевої діяльності МХП, ми піднімали наші питання не лише через місцеві громадські слухання, а й через листи та інше спілкування безпосередньо з МХП, з місцевими, регіональними та національними органами влади та з міжнародними кредиторами. Нижче наведено огляд деяких кроків, зроблених нами. Зверніть увагу, що це не повний список, але він має на меті забезпечити загальне розуміння деяких наших повідомлень на сьогодні.

Клебань

У 2011 році, коли компанія продовжувала планувати першу чергу Вінптах-ки, 465 селян з Клебані підписали лист, який відхилив заплановане розміщення об'єктів МХП на північний захід від їх села через побоювання, що забруднення та погані запахи з об'єктів будуть впливають на їх село.[292] Завдяки цьому клопотанню та іншим зусиллям селянам вдалося зафіксувати домовленість між місцевим самоврядуванням та МХП з метою встановлення природного бар'єру навколо об'єктів МХП, побудованих поблизу Клебані, в рамках необхідної санітарно-захисної зони. [293] Проте МХП в кінцевому підсумку не дотримався цих зобов'язань.

У жовтні 2014 року жителі села Клебані надіслали листа до Міністерства екології України, в якому висували занепокоєння з приводу місцевої діяльності МХП, включаючи відсутність природних бар'єрів для забруднення атмосферного повітря та запаху, що виникають від бригад по вирощуванню птиці, а також побоювання впливу забруднення від практики зберігання гною у буртах у відкритих полях протягом тривалого часу. [294] Державна екологічна інспекція України на вимогу Міністра відповіла, що неможливо провести інспекцію МХП у відповідності до вимог, оскільки перевірки можуть здійснюватися лише з дозволу Кабінету Міністрів України або на вимогу суб'єкт аудиту, плюс бюджетні асигнування на державний нагляд за дотриманням екологічних норм, було скорочено. [295]

У лютому 2017 р., після місцевої зустрічі з метою обговорення можливого будівництва двох нових бригад біля села Клебань, жителі направили колективне звернення до Тульчинської державної адміністрації. [296] Звернення вимагало поваги до права місцевих жителів визначати, чи може компанія розбудовувати дві нові бригади на землях Клебанської сільської ради та поважати вимоги щодо санітарно-захисної зони, які передбачають фізичний бар'єр навколо забруднюючих об'єктів, таких як бригади МХП[297]. Члени громади також порушили це питання під час зустрічей з представниками МХП у лютому, березні та листопаді 2017 року[298], але поки не бачили жодних дій для побудови обіцяного бар'єру.

Оляниця

У червні 2012 року селяни з Оляниці надіслали листа народному депутату України, висловлюючи стурбованість щодо зменшення рівня води у місцевих свердловинах та пошкодження будинків по головній дорозі в селі, стверджуючи, що обидві питання почалися

---

[292] Лист від представників Клебані з коментарями та пропозиціями щодо Плану території (без дати), включено до Додатку 4.

[293] Лист від Вінницького Бройлеру до Клебаньської сільради (22 черв. 2011), у додатку 4.

[294] Лист від сільчан Клебані до Міністра екології (19 жовтня 2014), у додатку 4.

[295] Український закон про екологічні інспекції змінився та дозволяє державні інспекції без запрошення від компанії. Представники громади не мали доступу до повних документів перевірки, хоч органи влади надали певні витяги.

[296] Лист від жителів Клебані до Тульчинської райадміністрації (24 лют. 2017), у додатку 4.

[297] Теж саме

[298] Див., наприклад, Протокол зустрічі представника МХП, консультанта з питань найму МХП, представників місцевої громади та представники місцевих неурядових організацій (16 листопада 2017), включ. у дод. 4.

незабаром після того, як МНР розпочав будівництво першої фази Вінницької птахофабрики. [299] Через кілька місяців, у вересні 2012 року селяни Оляниці провели екологічний протест, щоб публічно висловити своє розчарування впливу, який вони зазнали. Спільно з протестом сільські жителі направили листа до Тростянецького районної адміністрації та Ради, знову висловлюючи занепокоєння з приводу виснаження води та пошкодження будинків із важкого транспортного засобу. [300] Як зазначалося вище, було досягнуто певного прогресу щодо потреб, пов'язаних із пом'якшенням впливу дорожнього руху, однак, після багаторічної затримки, деякі первинні вимоги - як об'їзна дорога та компенсації за шкоду для будинків - все ще не були впроваджені, і занепокоєння з приводу виснаження води досі не досліджені.

У квітні 2016 року понад 1800 жителів Тростянецького району, у тому числі мешканці Оляниці, направили листа президенту Порошенку, висловлюючи стурбованість з приводу неадекватних консультаційних процесів МГП та дотримання міжнародних екологічних стандартів. [301] Ці проблеми залишаються значними та невирішеними. У вересні 2016 року 225 сільських жителів підписали петицію, що відмовляє будівництву бригад 43 та 44. Як вже було сказано вище, це було представлено на засіданні сільської ради Оляниця, але не мало вплив. [302]

Заозерне

У січні 2017 року жителі Заозерного зустрілись з представником МХП та представили лист із проханням розкрити певні документи та підписи більше 350 членів громади, що висовились проти будівництва бригади 47, у відсутності подальших консультацій. [303] Компанія відреагувала, відмовившись від усіх запитів членів громади та звинуативши їх у порушенні права компанії на ведення бізнесу. [304]

У травні 2017 року члени громади Заозерного подали справу у Вінницький адміністративний суді, вимагаючи скасування Положення Тульчинської адміністрації щодо розробки документації та дозволів на будівництво бригади 47[305]. Петиція стверджує, що громадськість слухання бригади 47 не відповідає вимогам українського законодавства, а також об'єкт був неправильно схвалений. МХП також є учасником справи. Суд виніс рішення проти заявника у березні 2018 року, і це рішення було нещодавно оскаржене.

У травні 2017 року жителі Заозерного здійснили дзвінки та направили МХП лист із занепокоєнням щодо передбачуваного обприскування пестицидів занадто близько до місця

---

[299] Лист від жителів Оляниця до народного депутату України (25 червень 2012), додаток 4.

[300] Лист від "Комітету спасіння села Оляниця" до Тростянецької райадміністрації та Тростянецької райради (21 вер. 2012), включено до Додатку 4.

[301] Лист від мешканців Тростянецького району вінницької області до Президента Порошенка (6 квітня 2016), включено до Додатку 4. З трьох сіл, які беруть участь у скарзі, тільки Оляниця входить до Тростянецького району, але лист піднімав питання схожі з сусідніми громадами також. Діяльність компанії поширюється на кілька районів, включно з Тростянецьким та Тульчинським.

[302] Протокол громадських слухань щодо бригади №43 (19 вер. 2016), включено до додатку 8.

[303] Лист від громади до директора Вінницького бройлера (27 січня 2017); Підписи, "Мешканці Заоезрненської сільської ради проти будівництва бригади з вирощування курчат-бройлерів №47 у Василівці" (без дати), включено до Додатку 4.

[304] Лист від директора Вінницькогр бройлера до місцевого активіста (14 лют. 2017), включено до Додатку 4.

[305] Див. НЕЦУ "Прокуратура почала досудове розслідування щодо підробки рішення громадських слухань по будівництву курника МХП" (17 травня 2017), http://necu.org.ua/prokuratura-pochala-dosudove-rozsliduvannya-schodo-pidrobky-rishennya-hromsluhan-mhp/ and Вінницьким Окружним Адміністративним Суд "УВАГА! ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО РОЗГЛЯДУ СПРАВИ!" (26 Jul. 2017), http://voas.gov.ua/news/podiy/uvaga_pov_domlennya_shchodo_rozglyadu_spravi/.

проживання та без попереднього повідомлення. [306] Члени громади, які висловили цю занепокоєність сільській раді, не були задоволені відповіддю Компанії на дату, і побоювання щодо розпорошення пестицидів продовжуються. [307]

У червні 2017 р. Члени громади Заозерне підписали петицію проти будівництва запланованого біогазового заводу та подали коментарі до проекту детального просторового плану об'єкта.[308] Тим не менш будівництво заводу просунулось вперед, іаде ми не бачили жодної оновленої версії ОВНС чи детального плану території з нашими коментарями.

Міжнародні донори

Ми також зробили багаточисленні спроби повідомити наші проблеми міжнародним кредиторам, включаючи ЄБРР. У 2012 році члени громад звернулися до громадських екологічних організацій із проханням про підтримку для вирішення питань, наведених у цій скарзі. Відтоді мережа Бенквоч та її члени-організації. Наразі Центр екологічних ініціатив «Екодія» допомагали нам передавати занепокоєння через індивідуальні зустрічі, електронні та звичайні листи.[309]

Комунікація з ЄБРР датується 2012 та 2013 роками, коли НУО, перш за все, звернулись до кредитора перед плановим збільшенням фінансування МХП.[310] Після випуску звіту "Чорнозем" у 2015 році, ЄБРР планував здійснити моніторингову поїздку до Вінницької птахофабрики та ще однієї великої птахофабрики МХП в 2016 році[311]. Цей візит був бажаний. Хоча ми вважаємо, що звіт про поїздку применшив деякі проблеми громади, він виніс корисні рекомендації щодо таких питань, як вплив на водні ресурси, про що обговорювалось вище. Зовсім недавно ми та наші громадські адвокати з представниками ЄБРР поспілкувалися з представниками ЄБРР про його інвестиції в 2017 році на заплановане біогазовий завод в рамках другої черги Вінницької птахофабрики, висловлюючи стурбованість щодо консультацій, розкриття інформації та побоювання впливу на навколишнє середовище[312]. Хоча ЄБРР відреагував на наші повідомлення[313], ми досі не побачили значних змін у більшості порушених вище питань. [314]

Зв'язок з МФК, іншим кредитором МХП, датується 2015 р., коли наші прибічники з НУО зустрілися з представниками МФК перед публікацією детального звіту про ВПФ та його вплив

---

[306] Лист від Заозерненської сільради до Зернопродукту (5 травня 2017), включено до Додатку 4.

[307] Наприклад, 4 травня 2018, місцеві активісти знову помітили як Зернопродукт розприскував пестициди близько до житлових забудов без попередження. Цей нещодавній інцидень був знову скомунікований через телефон до предстаника корпоративної соціальної відповідальності, і після оприскування закінчилось, але ми боїмось, що такі випадки можуть повторюватись.

[308] Лист та підписи від представників громади Заозерного (29 черв. 2017); Лист від громади Заозерного до сільради та Тульчинської райадміністрації та Вінницького бройлеру та Вінницької птахофабрики (16 черв. 2017); Лист від НЕЦУ до Заозерненської сільради, Тульчинської райадміністрації та Вінницього бройлеру (черв. 2017); все у додатку 4.

[309] Див Додаток 4 длля опису листування.

[310] Електронна кореспонденція між CEE Bankwatch Network та ЄБРР (травень-червень 2012 р.); Лист від НЕЦУ, Ладижинської міської ради, Громадського центру екологічного контролю та "Голос природи" до ЄБРР (21 жовтня 2013 р.) Включені до Додатку 4. Листи від НЕЦУ, Ладижинської міської ради, Громадського центру екологічного контролю та "Голос Природи "до ЄБРР (21 жовтня 2013 р.) входять до Додатку 4.

[311] Звіт з моніторингу ЄБРР 2016.

[312] Див. додаток 4 для запису цієї кореспонденції.

[313] Лист від ЄБРР до CEE Bankwatch Network (30 Серп. 2017); Лист від ЄБРР до CEE Bankwatch Network (12 грудень 2017), включенодо додатку 4.

[314] Єдиний можливий вийняток з випадків щодо надання інформації. Ми помітили нещодавні покращення надання інформації, але є все ще значні прогалини, як описано вище.

на місцеві громади[315]. Команда НУО надіслала подальший лист до МФК після публікації цього звіту, висвітлюючи соціальні та екологічні проблеми, виявлені в доповіді, і закликаючи МФК приділити більше уваги, щоб забезпечити відповідність МХП діючим стандартам[316]. МФК не відповіла. НУО також направили подальші повідомлення до МФК у 2017 році, включаючи коментарі щодо нового план МХП взаємодії зацікавлених сторін та запланованого біогазового заводу[317]. МФК не відповіла на жодну з цих повідомлень.

II. Що ми хочемо від цього процесу

Ми вважаємо, що багато або всі проблеми, розглянуті в цій скарзі, можуть бути вирішені за допомогою процесу незалежно-фасилітованого діалогу з Компанією. Багато наших побоювань пов'язане з відсутністю інформації та поганими консультаціями з МХП про його заплановані розширення, які обмежують нашу здатність розуміти та оцінювати екологічні та інші потенційні наслідки для наших громад. Тому ми вважаємо, що ефективний процес обміну інформацією є першим кроком для вирішення цих питань. Хоча подальші необхідні дії можуть стати зрозумілі лише після початкового процесу обміну інформацією, ми зазвичай вважаємо, що вирішення наших проблем потребує наступних дій:

1)Оприлюднення інформації у доступній формі та мовою, про проект та його локальні наслідки. Це повинно включати, але не обмежуватись інформацію про загальне водокористування Вінптах-ки та "Зернопродукту", вплив на грунтові води та інші водні ресурси та сукупний вплив забруднення повітря, води та ґрунту. Інформація також повинна пояснити сукупний вплив проекту разом з іншими забруднюючими видами діяльності в цьому районі. Нарешті, це повинно включати інформацію про всі поточно передбачені нові операції МХП в цьому районі, включаючи будівництво об'єктів ВПФ фази 2, нові придбання земель Зернопродуктом та іншими місцевими проектами.

2) Співпрацювати з місцевими громадами для розробки вдосконалених консультаційних процесів, які дозволять усім постраждалим людям змістовно консультуватися щодо всієї планової розбудови ферми та будь-яких конкретних об'єктів, які можуть вплинути на них.

3) Провести незалежне розслідування впливу проекту на місцеве повітря, воду та грунт, а також будь-які потенційні зв'язки з впливом на здоров'я місцевих жителів;
4) впровадити та забезпечити суворе дотримання ефективних заходів по запобіганню наслідків для боротьби з проблемами запаху та забруднення навколишнього середовища;
5) вживати необхідних заходів для вирішення та мінімізації впливу дорожнього використання важких транспортних засобів, пов'язаних із проектом, в тому числі шляхом будівництва необхідних обхідних доріг, впровадження та ефективного виконання заходів швидкості та безпеки транспортних засобів, ремонту та укріплення доріг уздовж основних магістралей МГП та ремонту фінансування майнового збитку викликане використанням важких транспортних засобів;
6) Провести розслідування повідомлень про проблеми зайнятості та співпраця з незалежними експертами, щоб внести необхідні покращення в політику, практику та / або культуру на робочому місці; і

---

315 Чорнозем.

316 Лист від НЕЦУ Головному інвестиційному директору з виробництва, агробізнесу та послугам, МФК(30 вересня 2015), включено в додаток 4.

317 Електронна пошта від НЕЦУ та CEE Bankwatch Network МФК, а також представникам ЄІБ, ЄБРР та OPIC (18 квітня 2017 р.); Ел. лист від НЕЦУ та CEE Bankwatch Network МФК та представники ЄІБ, ЄБРР та OPIC (27 червня 2017 р.).

7) призупинити будівництво об'єктів другої черги, доки не буде розкрито всебічну оцінку впливу на соціальний та екологічний стан, а також будуть проведені значущі консультації.

III. Висновок

Ми залишаємось оптимістичними, що конструктивний діалог з МХП можливий. Ми просимо Орган з розгляду скарг по проектам (ОРС) підтримати незалежний структурований для такого діалогу процес, щоб перейти від нашої нинішньої моделі невиконаних обіцянок та до тривалих вирішень та більш позитивного майбутнього взаємодії з Компанією.

Якщо такий діалог не завершиться, ми, в іншому випадку, можемо вимагати від ОРС вести незалежне та ретельне розслідування відповідності всім викликаним в цій скарзі питанням.

Будь ласка, не соромтеся звертатися до наших консультантів і з нами з будь-якими питаннями стосовно цієї скарги. [318] Ми з нетерпінням чекаємо від вас новин з приводу цього важливого питання.

З повагою,

[підписи конфіденційні]

[318] Контактна інформація включена у Додаток 1.